

**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΨΗΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΩΠΗΛΑΣΙΑΣ**

της Ελευθερία Ζ. Βασιώτη

**Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα
για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης Διπλώματος
Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και
Επιχειρήσεων» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του
Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση
«Μάνατζμεντ Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»**

Σπάρτη

2020

Εγκεκριμένο από την Εξεταστική Επιτροπή

Επιβλέπουσα: Ουρανία Βρόντου, Αναπλ. Καθηγήτρια

2^ο Μέλος: Αθανάσιος Κριεμάδης, Καθηγητής

3^ο Μέλος: Ιωάννης Δουβής, Καθηγητής

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 18 (Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 19/06/2020

Η Δηλούσα

Ελευθερία Βασιώτη

(Υπογραφή)

Copyright © Ελευθερία Βασιώτη 2020

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

Ευχαριστίες

Μέσω αυτής της μελέτης, επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην Επίκουρη Καθηγήτρια Ουρανία Βρόντου, επιβλέπουσα της μεταπτυχιακής εργασίας μου, καθώς και τους Καθηγητές Αθανάσιο Κριεμάδη, και Ιωάννη Δουβή, του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Σχολή Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητα Ζωής, Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού, για την υποστήριξη, την εποπτεία, τη συμβουλευτική και βέβαια την επιστημονική καθοδήγηση.

Επίσης, εκφράζω τις ευχαριστίες μου στον Πρόεδρο της Ελληνικής Κωπηλατικής Ομοσπονδίας Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων κ. Ιωάννη Καρρά τόσο για την παραχώρηση στοιχείων όσο και για την άψογη συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια της εκπόνησης της μελέτης.

Επιπροσθέτως, ευχαριστώ θερμά τον Ολυμπιονίκη Βασίλειο Πολύμερο και τον Δρ. Βασίλειο Λυκομήτρο, Διευθυντή Αγωνιστικού Τομέα Κωπηλασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες Αθήνα 2004 - Παγκόσμιο Πρωταθλητή, για την πολύτιμη υποστήριξή τους.

Επιπλέον δε, εκφράζω τις ευχαριστίες μου στους Προπονητές, Καθηγητές Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, κ. Αθανάσιο Αθανασιάδη, τον κ. Νικόλαο Γκουντούλα - Παγκόσμιο Πρωταθλητή και τον κ. Παντελή Παπατέρπο - Παγκόσμιο Πρωταθλητή, για τη σπουδαία συνεργασία, την ουσιαστική τους συμμετοχή, συμβουλή και συμβολή στην ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης. Τέλος, εκφράζω τις θερμές ευχαριστίες στον κ. Αθανάσιο Γιαννούλη, φιλόλογο, για την καθοδήγηση και την υποστήριξη.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ελευθερία Ζ. Βασιώτη «Πολιτικές ανάπτυξης υψηλού αθλητισμού: Η περίπτωση του αθλήματος της κωπηλασίας στην Ελλάδα»

(Με την επίβλεψη της Ουρανίας Βρόντου, Αναπλ. Καθηγήτρια)

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης αφορά στην αποτύπωση των πολιτικών, των δημόσιων πολιτικών όπως μελετήθηκαν στο διεθνές περιβάλλον του αθλητισμού και πιο συγκεκριμένα αφορά στις πολιτικές του υψηλού αθλητισμού. Επιπλέον η μελέτη αφορά στην αποτύπωση των πολιτικών για την ανάπτυξη του αθλήματος της κωπηλασίας στην Ελλάδα και την ανάδειξη των δημόσιων πολιτικών για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού στην Ελλάδα. Περαιτέρω, η παρούσα έρευνα είχε στόχο την ανάδειξη των πολιτικών ανάπτυξης του μέσο και μικρο επιπέδου (αθλητικές πολιτικές, στρατηγική, αθλητές και προπονητές κτλ) όπως εκφράστηκαν κι αποτυπώθηκαν από τους μελετητές, κυρίως τους Green & Houlihan, Green & Oakley, De Bosscher & De Knop. Το πεδίο μελέτης αφορά στο άθλημα της κωπηλασία και στην παρουσίαση των ελληνικών διακρίσεων σε διεθνείς αγώνες καθώς και την παρουσίαση των δέκα πρώτων χωρών του αθλήματος από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1992 έως τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2016.

Λέξεις κλειδιά: *αθλητές υψηλού επιπέδου, αθλητική αριστεία, αθλητικές πολιτικές, αθλητική ανάπτυξη*

ABSTRACT

Eleftheria Z. Vasioti "Policies of high performance sports: A case study of rowing in Greece"

(Under the supervision of Ourania Vrontou, Assoc. Professor)

The purpose of this study is to outline the public policies the international athletic world has adapted and specifically outlines the policies in sports of the elite athletes. Furthermore, the study emphasizes the policies for the development of rowing in Greece and the promotion of public policies for the development of elite sports in Greece. More specifically, the present study aimed to highlight the sport policies of elite sports, meso-level (sport policies and strategies) & micro-level studies (athletes, coaches ect) as expressed, basically, by Green & Houlihan, Green & Oakley, De Bosscher & De Knop. The case study is about the sport of rowing and the presentation of Greek achievements in international competitions as well as the presentation of the top ten countries of the sport of rowing from the 1992 Olympic Games to the 2016 Olympic Games

Keywords: elite athletes, high performance athletes, sports excellence, sport policy, sport development

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	9
ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΟΡΩΝ.....	10
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1. Ορισμός και διατύπωση του προβλήματος.....	12
1.2. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.....	13
1.3. Σημασία της έρευνας.....	13
1.4. Οριοθέτηση και περιορισμοί της έρευνας.....	15
II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΨΗΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ	
2.1. Η έννοια του αθλητισμού και της πολιτικής.....	19
2.2. Αυτονομία και προστασία αθλητισμού.....	22
2.3. Η έννοια της αθλητικής πολιτικής.....	32
2.4. Διαδικασία χάραξης δημόσιας πολιτικής.....	42
2.5. Πολιτικές ανάπτυξης υψηλού αθλητισμού.....	44
2.6. Υψηλός αθλητισμός - ταυτοποίηση ταλέντου.....	51
III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	
3. Μεθοδολογία	
3.1. Μέθοδοι έρευνας.....	55
3.2. Ανάλυση δευτερευουσών πηγών.....	57
3.3. Συνεντεύξεις.....	59
IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ	
ΔΙΕΘΝΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ – ΔΟΜΗ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	
4.1. Παγκόσμια Ομοσπονδία Κωπηλασίας	61
4.2. Δομή Κράτους.....	62
4.2.1. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	62
4.2.2. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.....	62
4.2.3. Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή.....	63
4.2.4. Εθνικές Ομοσπονδίες	64
4.2.5. Αθλητικά Σωματεία - Ελληνικοί Κωπηλατικοί Σύλλογοι.....	65
4.3. ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ.....	66

4.3.1. Ολυμπιακοί Αγώνες	67
4.3.2. Ολυμπιονίκες.....	71
4.3.3. Αθλητική διπλωματία.....	73
4.3.4. Παγκόσμιες Δυνάμεις.....	76
4.3.5. Πίνακας Μεταλλίων.....	82
4.4. Συνεντεύξεις.....	88

ΜΕΡΟΣ Γ΄

V. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1..Περίληψη και συμπεράσματα	100
5.2. Προτάσεις	114

VI. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

6.1. Βιβλιογραφικές αναφορές.....	116
6.2. Ηλεκτρονικές Πηγές.....	118

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

<i>Πίνακας 1: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 25^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 1992, Βαρκελώνη, Ισπανία</i>77
<i>Πίνακας 2: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 26^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 1996, Ατλάντα, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής</i> 77
<i>Πίνακας 3: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 27^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 2000, Σύδνεϋ, Αυστραλία</i>78
<i>Πίνακας 4: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 28^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 2004, Αθήνα, Ελλάδα</i> 78
<i>Πίνακας 5: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 29^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 2008 Πεκίνο, Δημοκρατία της Κίνας</i> 79
<i>Πίνακας 6: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 30^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο</i>79
<i>Πίνακας 7: Κατάταξη 10 πρώτων χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας 31^{οι} Θερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες 2016, Ρίο Ντε Τζανέιρο, Βραζιλία</i> 80
<i>Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελληνικής Κωπηλασίας σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες, 1970-2003</i>85
<i>Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελληνικής Κωπηλασίας Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες, 2003-2013</i> 86
<i>Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελληνικής Κωπηλασίας Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες, 2013-2019</i>87

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ ΟΡΩΝ

1. Αυθεντία: Το δικαίωμα επιρροής στη συμπεριφορά άλλων βάσει ενός αναγνωρισμένου καθήκοντος υπακοής· η αυθεντία μπορεί να είναι παραδοσιακή, χαρισματική ή νόμιμη-ορθολογική.
2. Αυτονομία: Κυριολεκτικά, αυτεξουσιότητα· ένα αυτόνομο πρόσωπο είναι ορθολογικά αυτόβουλο χάρη στην ανεξαρτησία και εξωτερική αυθεντία.
3. Απόφαση: Πράξη εκλογής· μια επιλογή μεταξύ διαφορετικών δυνατοτήτων.
4. Γεγονός: Αλήθεια που επικυρώνεται από την εμπειρία ή την παρατήρηση· κάτι που γνωρίζουμε ότι συνέβη ή ότι ισχύει.
5. Γραφειοκρατία: Κυριολεκτικά, εξουσία των αξιωματούχων· ο διοικητικός μηχανισμός του κράτους ή ευρύτερα, μια ορθολογική και κανοναρχούμενη μορφή οργάνωσης.
6. Έννοια: Γενική ιδέα περί κάποιου πράγματος, η οποία εκφράζεται συνήθως με μία λέξη ή σύντομη φράση.
7. Ένωση: Μια ομάδα που σχηματίζεται από εκούσια δράση και αντανακλά την αναγνώριση κοινών συμφερόντων ή προβληματισμών.
8. Εμπειρικός: Αυτός που βασίζεται στην παρατήρηση και το πείραμα· η εμπειρική γνώση αντλείται από τα δεδομένα των αισθήσεων και την εμπειρία.
9. Ηγεσία: Επιρροή που ασκείται σε ευρύτερη ομάδα ή σώμα· οι προσωπικές ικανότητες που καλλιεργούν την πρόθυμη υπακοή σε άλλους.
10. Θεσμός: Ένα καθιερωμένο σώμα με επίσημο ρόλο και κύρος· γενικότερα, σύνολο κανόνων που διασφαλίζουν την κανονική και προβλέψιμη συμπεριφορά, «οι κανόνες του παιχνιδιού».
11. Θεωρία: Μια συστηματική εξήγηση εμπειρικών δεδομένων που παρουσιάζεται συνήθως (σε αντίθεση με την υπόθεση) ως αξιόπιστη γνώση.
12. Θεωρία των συστημάτων: Η θεωρία η οποία αντιμετωπίζει το πολιτικό σύστημα σαν αυτορρυθμιζόμενο μηχανισμό που ανταποκρίνεται σε «εισερχόμενα» (αιτήματα και υποστήριξη) εκφέροντας δεσμευτικές αποφάσεις ή «εξερχόμενα» (πολιτικές).
13. Ιδεολογία: Ένα λίγο πολύ συνεκτικό σύνολο ιδεών που συνιστά τη βάση για κάποιου είδους οργανωμένη πολιτική δράση.
14. Κοινωνία των πολιτών: Το πεδίο των αυτόνομων ομάδων και ενώσεων· μια ιδιωτική σφαίρα ανεξάρτητη από την δημόσια εξουσία.
15. Κρατική πολιτική: Επίσημες αποφάσεις που λαμβάνονται από δημόσιους φορείς· τα εξερχόμενα της κυβέρνησης.

16. Κράτος: Πολιτική ένωση η οποία απολαμβάνει κυρίαρχη δικαιοδοσία εντός συγκεκριμένων εδαφικών ορίων και χαρακτηρίζεται από το μονοπώλιο άσκησης νόμιμης βίας.
 17. Κυβέρνηση: Ο μηχανισμός μέσω του οποίου διατηρείται η έννομη τάξη· οι θεσμοί λήψης και επιβολής συλλογικών αποφάσεων στην κοινωνία και αλλού.
 18. Μεγάλη δύναμη: Κράτος το οποίο συγκαταλέγεται μεταξύ των ισχυρότερων σε ένα ιεραρχικό σύστημα κρατών, όπως φανερώνει η επιρροή του σε μικρότερα κράτη.
 19. Μοντέλο: Μια θεωρητική αναπαράσταση εμπειρικών δεδομένων που αποσκοπεί σε καλύτερη κατανόηση υπογραμμίζοντας σημαντικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις.
 20. Πολιτική: Η δραστηριότητα μέσω της οποίας οι άνθρωποι θεσπίζουν, διατηρούν και τροποποιούν τους γενικούς κανόνες υπό τους οποίους ζουν.
 21. Πολιτικό σύστημα: Δίκτυο σχέσεων μέσω του οποίου η κυβέρνηση παράγει «εξερχόμενα» (πολιτικές) αποκρινόμενη σε «εισερχόμενα» (αιτήματα ή υποστήριξη) από το ευρύ κοινό.
 22. Περιορισμένη κυβέρνηση: Κυβέρνηση που λειτουργεί μέσα σε περιοριστικά πλαίσια, που επιβάλλουν συνήθως το δίκαιο, το σύνταγμα ή οι θεσμικοί έλεγχοι και εξισορροπήσεις.
 23. Ρητορική: Η τέχνη του λόγου με στόχο την πειθώ ή την επιρροή. Η ρητορική (με την έννοια του εκφρασμένου λόγου) μπορεί επίσης να σημαίνει την πομπώδη αλλά ουσιαστικά κενή περιεχομένου ομιλία.
 24. Συνταγματική κυβέρνηση: Σύστημα κυβέρνησης το οποίο λειτουργεί εντός ενός πλαισίου νομικών και θεσμικών κανόνων, που αφενός περιορίζουν την κυβερνητικής εξουσία και αφετέρου προστατεύουν την ατομική ελευθερία.
 25. Ψυχρός πόλεμος: Η περίοδος αντιπαλότητας της Δύσης των ΗΠΑ με την Ανατολή της ΕΣΣΔ, η οποία διήρκεσε από το 1945 μέχρι την κατάρρευση του κομμουνισμού μετά τα γεγονότα της περιόδου 1989-91.
- (ANDREW HEYWOOD, *Εισαγωγή στην Πολιτική*, 2006)

26. Αριστεία: η διάκριση ήρωα στη μάχη (Γ. Μπαμπινιώτης, 2002)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ορισμός και διατύπωση του προβλήματος

Πολιτική θεώρηση και αθλητισμός

Ποια είναι η πολιτική θεώρηση για τον αθλητισμό; Το διαρκώς αυξανόμενο χάσμα ανάμεσα στη ρητορική «*προς όφελος όλων*» (*Sports for all*) ή προς «*το όφελος μιας μικρής 'άρχουσας' τάξης*», 'ελίτ' αθλητές (High performance athletes), και η απουσία πολιτικών, δημόσιων πολιτικών, για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού στην Ελλάδα, παρά τις διακρίσεις των Ελλήνων αθλητών στο παγκόσμιο αθλητικό στερέωμα, απασχολούν την παρακάτω έρευνα.

Η ρητορική σε αντιδιαστολή με την πραγματικότητα των δυσκολιών ανάπτυξης του 'ελίτ' αθλητισμού, του αθλητισμού των επιδόσεων και η δυσκολία ανεύρεσης πόρων, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής δυσπραγίας, έχουν ως αποτέλεσμα την έλλειψη ουσιαστικής και στοχευόμενης κρατικής χρηματοδότησης κι ανεύρεσης πόρων γενικότερα.

Επιπλέον, η απουσία μηχανισμών παρακολούθησης και μέτρησης της απόδοσης, μέσω συστημάτων που προσανατολίζονται στα αποτελέσματα, η έλλειψη εκπαίδευσης και πλαισίου ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, η έλλειψη σύγχρονου μοντέλου διοίκησης αθλητικού οργανισμού στη χώρα, κεντρικού σχεδιασμού και χάραξης πολιτικής για την υποστήριξη του αθλητισμού επιδόσεων, αποτελούν τις προβληματικές της παρούσας μελέτης.

1.2. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Ο αθλητισμός είναι ένα παγκόσμιο, πολυδιάστατο και σύνθετο φαινόμενο που διατρέχει όλη την κοινωνία, έχει πολυσχιδή διάσταση και απασχολεί ένα μεγάλο φάσμα επιστημών όπως την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την υγεία, την οικονομία, τις κοινωνικές και νομικές επιστήμες, και όχι μόνο.

Η παρούσα μελέτη, ωστόσο, εστιάζεται σε έναν 'υποτομέα' αθλητικής ανάπτυξης, τον *τομέα ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού*. Σκοπός, λοιπόν, της έρευνας είναι η ανάδειξη της διαδικασίας χάραξης πολιτικής και οι πολιτικές για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων.

Συγκεκριμένα το ερευνητικό ενδιαφέρον της μελέτης αυτής αφορά στην αποτύπωση των πολιτικών για την ανάπτυξη και τη οικονομική υποστήριξη του υψηλού αθλητισμού, που έχουν εφαρμόσει χώρες οι οποίες έχουν διακρίσεις σε μεγάλα αθλητικά γεγονότα. Επιπροσθέτως, το ερευνητικό ενδιαφέρον εστιάζεται στις πολιτικές και τις συνεργασίες που προκύπτουν με τα δίκτυα και τους εμπλεκόμενους φορείς που επηρεάζουν τον αθλητισμό. Περαιτέρω δε, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται και σε ζητήματα που αφορούν τους ίδιους τους αθλητές υψηλού επιπέδου και τη σταδιοδρομία τους τόσο την αθλητική όσο και τη μαθησιακή - εκπαιδευτική.

Το πεδίο μελέτης αφορά το άθλημα της κωπηλασίας το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα των σύγχρονων Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων από την αναβίωση τους, το έτος 1896. Η Ελλάδα έχει διεθνή παρουσία στο άθλημα της κωπηλασίας από το έτος 1896 καθώς επίσης και μεγάλες διακρίσεις σε διεθνείς διοργανώσεις και έχει κατακτήσει μετάλλια σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες.

1.3. Σημασία της έρευνας

Η έρευνα επικεντρώνεται ειδικότερα στην ανάδειξη και οριοθέτηση του υψηλού αθλητισμού όπως έχει εκφραστεί με ταυτόσημες έννοιες όπως: *elite athletes*, *high performance athletes*, *sports excellence*, και των πολιτικών που εφαρμόζονται στο διεθνές αθλητικό περιβάλλον. Επιδιώκεται η ανάδειξη της χάραξης πολιτικής και των δημόσιων πολιτικών, *sport policy*, *sport development*, που εφαρμόζονται σε χώρες με απτά αποτελέσματα στην ανάπτυξη του «ελίτ» αθλητισμού και την

υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού σε ότι αφορά τους αθλητές και τους προπονητές.

Επιδιώκεται η περιγραφή των δικτύων ως τόπος, χώρος συγκρούσεων ενδιαφερόντων, αντιλήψεων και σκοπών κι η αποτύπωση αυτών και η όσμωση με την πολιτική εξουσία ως σημαντικό παράγοντα για τον καθορισμό των αλλαγών των δικτύων. Επιδιώκεται, επίσης, η περιγραφή και προσέγγιση της αυτονομίας των αθλητικών οργανισμών, με την έννοια της αυτεξουσιότητας. Εν κατακλείδι, το ερευνητικό ενδιαφέρον αφορά και στρέφεται στις πολιτικές αθλητικής ανάπτυξης διακεκριμένων αθλητών. Η εξέταση και η συστηματική ανάλυση του χώρου του αθλητισμού αφορά στο πώς οι πολιτικές αποφάσεις μπορούν να μεταβάλλουν τις θεσμικές σχέσεις και τους συμμετέχοντες πρωταγωνιστές, τις ευκαιρίες και τις ικανότητες τους να ενεργούν.

Επειδή η πολιτική μπορεί να κριθεί μόνο από τις επιπτώσεις της στην ευρύτερη κοινωνία, θετικές ή αρνητικές και επειδή από τις αλλαγές ανακύπτουν κανονιστικά ζητήματα, οι πιο κοινά χρησιμοποιούμενοι δείκτες απόδοσης ενός πολιτικού συστήματος και μιας κυβέρνησης ή ενός συστήματος είναι η ικανότητα να διατηρεί τη σταθερότητα και την τάξη, να παρέχει υλική ευημερία, να προάγει την ιδιότητα ή το καθεστώς, εν προκειμένω του αθλητή, και να ενισχύει τις δημοκρατικές διαδικασίες, εν προκειμένω της ανάπτυξης υψηλού αθλητισμού.

Πιστεύεται ότι η παρούσα μελέτη θα αναδείξει κάποιους προβληματισμούς σχετικά με τον τρόπο διακυβέρνησης και τη χάραξη πολιτικών για τον αθλητισμό σε ότι αφορά την πρωτοβουλία, τη διατύπωση, την εφαρμογή και την αξιολόγηση με στόχο τη μελλοντική βελτίωση. Θεωρείται ότι η συμβολή της παρούσας μελέτης θα προκαλέσει το ενδιαφέρον της διοίκησης αλλά και κάθε ενδιαφερομένου που θέλει να συμβάλει στην ανάπτυξη κι ανάδειξη των *άριστων* που εκπροσωπούν την χώρα σε διεθνείς διοργανώσεις.

1.4. Οριοθέτηση και περιορισμοί της έρευνας

Για λόγους επιστημολογικούς αλλά και οριοθέτησης του αντικειμένου της παρούσας μελέτης, είναι απαραίτητος στο σημείο αυτό ένας ορισμός της αθλητικής πολιτικής. Ένας τέτοιος ορισμός οφείλει να λάβει υπόψη του αφενός μεν την αντίληψη των επιστημών που ασχολούνται με τον αθλητισμό, αφετέρου δε, αναγκαστικά και τη «πολιτική» οπτική μέσω της οποίας ο αθλητισμός καθίσταται αντικείμενο της παρούσας μελέτης.

Η πολιτική, με την ευρύτερη έννοια του όρου, είναι μια δραστηριότητα μέσω της οποίας οι άνθρωποι *ορίζουν και διαφοροποιούν τους γενικούς κανόνες* που ορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν. Η πολιτική, ωστόσο, μπορεί να οριστεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, αντιτιθέμενους ορισμούς, όπως: ως η άσκηση εξουσίας, η άσκηση αυθεντίας, η λήψη συλλογικών αποφάσεων, η κατανομή περιορισμένων πόρων, η πρακτική της εξαπάτησης και της χειραγώγησης κτλ (Heywood, 2002). Η πολιτική επίσης ορίζεται ως σύγκρουση, με την έννοια του ανταγωνισμού των αντίπαλων δυνάμεων και ως συνεργασία όπου μπορούν να επιτευχθούν στόχοι μέσω συλλογικών δράσεων.

Με βάση αυτή την προσέγγιση, ως *αθλητική πολιτική* ορίζεται η δραστηριότητα η οποία θέτει τους γενικούς κανόνες για την οργάνωση, τη διοίκηση, την διαχείριση και την ανάπτυξη του αθλητισμού. Αν «δανειζόμασταν» τον όρο «άσκηση αυθεντίας» θα μπορούσαμε να πούμε ότι η πολιτική για τον αθλητισμό υψηλού επιπέδου είναι η πολιτική που βασίζεται στην *άσκηση αυθεντίας* με την έννοια της χαρισματικής αυθεντίας που τροφοδοτείται από την προσωπικότητα και όχι ως νόμιμη – ορθολογική αυθεντία που βασίζεται σε ένα σύνολο κανόνων.

Οι Joyner 1993; Sparling, O'Donnell & Snow, 1998 & Green & Houlihan, 2005), (όπως αναφέρεται στους Sotiriadou & Shilbury 2009) έχουν εξετάσει κατά κύριο λόγο τους κρίσιμους παράγοντες (critical success factors (csf)) επιτυχίας των επιδόσεων του «ελίτ» αθλητισμού από την επιστημονική σκοπιά ή συγκριτικές μελέτες μεταξύ χωρών οι οποίες αφορούν στην προσέγγιση των χωρών στην ανάπτυξη του υψηλού επιπέδου αθλητισμού. Αν προσπαθήσουμε να ορίσουμε την αφετηρία των αθλητικών πολιτικών τότε η πορεία της εξέλιξη και της διαχείρισης του αθλητισμού των υψηλών επιδόσεων (High performance sport) αναφέρεται στη δεκαετία του 1950 με την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου (Sotiriadou & Shilbury,

2009). Οι κυβερνήσεις, ωστόσο, εργαλειοποίησαν τον αθλητισμό για να επιτύχουν διπλωματικούς στόχους (Riordan, 1978) (όπως αναφέρεται στους *Sotiriadou & Shilbury*).

Η δύναμη του αθλητισμού, τόσο σε πολιτικό όσο και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο δημιούργησε τις προϋποθέσεις ώστε ο αθλητισμός να συμπεριληφθεί στην ατζέντα των πολιτικών και ιδιαίτερα να τεθεί αθλητική πολιτική για κάθε κράτος. Επιπλέον, η εξέλιξη και η επιτυχία κάποιων κρατών στον διεθνή ανταγωνισμό αποτέλεσε πεδίο μελέτης για αρκετούς ερευνητές, όπως για παράδειγμα οι Andersen & Ronglan, 2012, Bergsgard, Houlihan, Mangset, Nødland, & Rommetvedt, 2007, De Bosscher, De Knop, Van Bottenburg, & Shibli, 2006, De Bosscher, Shibli, Westerbeek, & Van Bottenburg, 2015, Digel, Burk, & Fahrner, 2006; Green & Houlihan, 2005, Houlihan & Green, 2008 (όπως αναφέρεται στους *Sotiriadou & Shilbury*). Ο αθλητισμός επηρεάζεται και επηρεάζει κοινωνικούς, πολιτιστικούς, οικονομικούς και πολιτικούς παράγοντες. Οι μελέτες μακροεπίπεδου (μελέτες που αφορούν σε παράγοντες όπως ο πληθυσμός, οι δημόσιες πολιτικές, οικονομικά και πολιτισμικά συστήματα καθώς και γεωγραφικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες) μας βοηθούν να κατανοήσουμε το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται ο αθλητισμός. Επίσης μελέτες μεσοεπίπεδου αφορούν σε παράγοντες που επηρεάζονται από τις αθλητικές πολιτικές και στρατηγικές και μελέτες μικροεπίπεδου που αφορούν στα άτομα και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των αθλητών ή το μικροπεριβάλλον τους όπως προπονητές, φίλοι, γονείς. (*Sotiriadou & Shilbury, 2009*).

Ως δημόσιο αγαθό ο αθλητισμός έχει θετικά οφέλη πέρα από την καθαρή οικονομική αξία της ίδιας της δραστηριότητας. Σε θεωρητικό επίπεδο, τουλάχιστον, η δημόσια χρηματοδότηση, της αθλητικής δραστηριότητας, καλύπτει το χάσμα μεταξύ της οικονομικής και της κοινωνικής αξίας δίνοντας προστιθέμενη αξία στο επίπεδο των επενδύσεων, πέρα από αυτό που παρέχεται αποκλειστικά και μόνο με κριτήρια αγοράς. Υπό αυτό το πρίσμα, ο αθλητισμός ως δημόσιο αγαθό εντάσσεται ως δραστηριότητα μέσα στον τομέα της δημόσιας πολιτικής.

Για παράδειγμα η αθλητική ανάπτυξη των ταλαντούχων αθλητών αποτέλεσε βασική πολιτική προτεραιότητα για τις κυβερνήσεις της Αυστραλίας. Ο νεοφιλελευθερισμός κυριαρχούσε στη δημόσια τάξη της Αυστραλίας από το 1980

(Green & Houlihan 2005) ενώ μέσα από μία άλλη οπτική, η έμφαση που δόθηκε ως πολιτική επιλογή στη Φινλανδία, ήταν σαφώς στις προτεραιότητες αθλητικής ανάπτυξης στο επίπεδο της μαζικής συμμετοχής στον αθλητισμό, 'Άσκηση για Όλους' (Vuori, Lankenau & Pratt, 2004), (Chris Wolsey and Jeffrey Abrams 2013).

Ωστόσο, η πολιτική, η οποία σχετίζεται με τον αθλητισμό, καταλαμβάνει έναν αμφισβητούμενο χώρο στο περιθώριο του κυρίαρχου λόγου της κυβερνητικής πολιτικής που συσχετίζεται με τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, η *ιδεολογία* είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των επιπτώσεων των αθλητικών πολιτικών, των διαδικασιών και των επακόλουθων εξελίξεων στα επίπεδα των μακρο-μεσο και μικροοικονομικών επιπέδων. Αυτά δεν αλληλοαποκλείονται αλλά λειτουργούν σε ένα δυναμικό σύστημα που προσπαθεί να εξορθολογήσει συχνά ανταγωνιστικές προτεραιότητες και πολλούς ενδιαφερόμενους. Όμως, παρά τις όποιες αλληλεξαρτήσεις με άλλους τομείς, η σημασία του αθλητισμού αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο από διάφορους οργανισμούς και θεσμούς. Η αθλητική πολιτική σχεδιάζεται κι εφαρμόζεται από τις κυβερνήσεις για την ανάπτυξη και υποστήριξη του αθλητισμού κι εμπεριέχεται στο γενικό φάσμα των δημόσιων πολιτικών.

Το πρώτο έγγραφο πολιτικής που αφορά τον αθλητισμό για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η Λευκή Βίβλος και εκδόθηκε το 2007. Η Συνθήκη της Λισσαβόνας, 2009 εισήγαγε επίσης ένα άρθρο, *Article 165 TFEU*, το οποίο έδωσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση μία νέα υποστηρικτική δυνατότητα για τον αθλητισμό. Το 2011 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο "Developing the European Dimension in Sport", προβάλλοντας τον κοινωνικό ρόλο του αθλητισμού, την οικονομική διάσταση και την οργάνωση του. Βάσει αυτού ενέκρινε ψήφισμα για την περαιτέρω συνεργασία για τον αθλητισμό 2011-2014 μεταξύ των κρατών – μελών, κ.μ. Σύμφωνα με τους Joe Piggin, Steven J. Jackson και Malcolm Lewis, ο τομέας της δημόσιας πολιτικής εμφανίζει αρκετές φορές μια ένταση ανάμεσα στους πόρους και τη γνώση (Weed, 2003).

Η θεώρηση της πολιτικής ως «δημόσια» δραστηριότητα έχει εγείρει τόσο θετικές όσο κι αρνητικές περιγραφές όπως ελέχθη. Σύμφωνα με την αριστοτελική παράδοση η πολιτική έχει αντιμετωπιστεί ως ευγενής και πεφωτισμένη δραστηριότητα λόγω του «δημόσιου» χαρακτήρα της. Η Hannah Arendt

ενστερνίστηκε αυτήν την άποψη στην *Ανθρώπινη Κατάσταση (1985)* και υποστήριξε ότι η πολιτική είναι η σημαντικότερη μορφή ανθρώπινης δραστηριότητας, διότι βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξή της είναι οι σχέσεις μεταξύ ελεύθερων και ίσων πολιτών. Ο Jean – Jacques Rousseau και ο John Stuart Mill περιέγραψαν την πολιτική συμμετοχή ως αγαθό καθαυτό και εξήγαγαν περίπου ίδια συμπεράσματα (όπως αναφέρεται στον Heywood 2002).

Όμως, η πολιτική ως δημόσια δραστηριότητα έχει περιγραφεί ως μορφή ανεπιθύμητης παρέμβασης. Οι φιλελεύθεροι θεωρητικοί προέκριναν την κοινωνία πολιτών σε σχέση με το κράτος και υποστήριξαν ότι η «ιδιωτική» ζωή αποτελεί πεδίο προσωπικής ελευθερίας και ατομικής ευθύνης. Υπό αυτό το πρίσμα ο περιορισμός του «πολιτικού» εκφράζεται στο «να μείνει η πολιτική έξω» από τις ιδιωτικές δραστηριότητες, την οικογένεια και τον αθλητισμό, Heywood (2002).

Π. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΨΗΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

2.1. Η έννοια του αθλητισμού και της πολιτικής

Ο αθλητισμός είναι ιδέα, είναι αξία, είναι πολιτισμός και έχει οικουμενική διάσταση. Κανένας άλλος όρος, ως έννοια, δεν έχει «κερδίσει» αυτή την αναγνώριση σε όλο τον κόσμο. *Ο Μ. Παπαμαύρος τόνισε ότι «μέσα στην ταξική κοινωνία, κανένας άλλος έως σήμερα δεν αντελήφθηκε τόσο πλατιά και τόσο βαθιά τη σημασία της σωματικής αγωγής, όσο την αντελήφθηκαν στην αρχαία Ελλάδα, (όπως αναφέρεται στον Παπακυριακού (1990)).*

«Ο αθλητισμός αποτελεί κομμάτι της κληρονομιάς κάθε άνδρα και κάθε γυναίκας και η απουσία του δεν μπορεί ποτέ να αποτιμηθεί» είχε τονίσει ο Πιερ ντε Κουμπερτέν και έθεσε το πιο μεγάλο κεφάλαιο για την ιστορία του σύγχρονου υψηλού αθλητισμού το έτος 1896. Ο Πιερ ντε Κουμπερτέν ήταν Γάλλος εκπαιδευτικός και ιστορικός, ιδρυτής της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και «πατέρας» των Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Για τον Πιερ ντε Κουμπερτέν, η διεθνοποίηση του αθλητισμού προήγαγε την δημοκρατία, την άμιλλα και την παγκόσμια ειρήνη.

Η λέξη «πολιτική» παράγεται από τη λέξη *πόλις*, που σημαίνει κυριολεκτικά πόλη-κράτος. Στην αρχαιοελληνική κοινωνία, όπου κάθε πόλη είχε το δικό της σύστημα διακυβέρνησης η έννοια της πολιτικής αναφέρεται στις υποθέσεις των πόλεων, δηλαδή *«ό,τι αφορά την πόλιν»*, *«πράττει τα της πόλεως πράγματα»*.

Με τη σύγχρονη εκδοχή του ορισμού πολιτική είναι *«ό,τι αφορά το κράτος»*. Ο David Easton (1979,1981) όρισε την πολιτική ως την *«επιστήμη κατανομής αξιών»*. Στα *Πολιτικά*, ο Αριστοτέλης υποστήριξε ότι *«ο άνθρωπος είναι από τη φύση του ζώο πολιτικό»*, εννοώντας ότι μόνο μέσα στην πολιτική κοινότητα μπορούν οι άνθρωποι να ζήσουν τον *«ευδαίμονα βίο»*. Από αυτή την άποψη, λοιπόν, η πολιτική είναι μία ηθική δραστηριότητα που στοχεύει στη δημιουργία μιας *«δίκαιης κοινωνίας»*, αυτό που ο Αριστοτέλης αποκαλούσε *κυριωτάτη επιστήμη* (Heywood 2002).

Στον καταστατικό χάρτη του Ολυμπισμού μνημονεύεται ότι: *«αναμειγνύοντας»* τον αθλητισμό με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, ο

Ολυμπισμός τείνει να δημιουργήσει έναν τρόπο ζωής, ο οποίος βασίζεται στη χαρά της προσπάθειας, στην εκπαιδευτική αξία του καλού παραδείγματος, στην κοινωνική ευθύνη και στον σεβασμό των παγκόσμιων θεμελιωδών ηθικών αρχών. Στόχος του Ολυμπισμού είναι να θέσει τον αθλητισμό στην υπηρεσία της αρμονικής ανάπτυξης της ανθρωπότητας, με σεβασμό, και να προωθεί την ιδέα μιας ειρηνικής κοινωνίας που θα επενδύει για τη διατήρηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο. Η. Ε.) *António Guterres*, είχε αναφέρει ανέφερε ότι *«Ο αθλητισμός έχει μια ασύγκριτη ικανότητα να μεταμορφώνει, να ενδυναμώνει και να ενοποιεί τους ανθρώπους. Η συμμετοχή στον αθλητισμό διδάσκει φιλοδοξία, επιμονή και ομαδική εργασία»*. Ο Άντολφ Όγκι, ο τότε ειδικός σύμβουλος του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε. για τον Αθλητισμό (2004), την Ανάπτυξη και την Ειρήνη ανέφερε, στον πανηγυρικό λόγο του στις 13 Αυγούστου του 2004, ότι: *«Ο Αθλητισμός είναι ανθρώπινο δικαίωμα και ιδανικό εργαλείο μάθησης»*.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (Σαν Φρανσίσκο 1945) που αποτελεί το πιο προωθημένο πείραμα παγκόσμιας κυβέρνησης μέχρι σήμερα, (*United Nations Educational Scientific and Cultural Organization*) εξυψώνει τον αθλητισμό και τον καθιστά θεματοφύλακα ειρήνης, λέγοντας ότι *«Ο αθλητισμός είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ενδυνάμωση των κοινωνικών δεσμών και τη δικτύωση και για την προώθηση των ιδανικών της ειρήνης, της αδελφοσύνης, της αλληλεγγύης, της μη βίας, της ανεκτικότητας και της δικαιοσύνης»*.

Αρκετοί μελετητές επίσης έχουν προκρίνει τον αθλητισμό ως *κοινωνικό αγαθό* και κομμάτι του πολιτισμού και έχουν υποστηρίξει ότι για την ανάπτυξη του αθλητικού γίγνεσθαι είναι απαραίτητη η συμβολή και η συμμετοχή πολλών. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής της ΕΕ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, της Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών (Βρυξέλλες, 18.1.2011 COM(2011), σχετικά με την ευρωπαϊκή διάσταση του αθλητισμού μνημονεύεται ότι *«ο Ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος στον τομέα του αθλητισμού αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και παρέχει στους εργοδότες, τους αθλητές και τους εργαζομένους του αθλητισμού την ευκαιρία να διαμορφώσουν τις εργασιακές σχέσεις στον τομέα του αθλητισμού μέσω ενός αυτόνομου διαλόγου εντός του γενικού νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου της ΕΕ»*.

Επίσης, στο ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών-μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, στις 21ης Μαΐου 2014, σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό (2014-2017) (2014/C 183/03), (IV,παρ.18), αναφέρεται ότι καλούνται τα κράτη - μέλη, *«να λαμβάνουν υπόψη τους τον αθλητισμό κατά τη διαμόρφωση, υλοποίηση και αξιολόγηση πολιτικών και δράσεων σε άλλους τομείς πολιτικής, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στη διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής ενσωμάτωσής του στη διαδικασία χάραξης πολιτικής»*.

2.2. Αυτονομία και προστασία αθλητισμού

Η αυτονομία είναι ελληνικής προέλευσης όρος, («νόμος επί αυτού») κυριολεκτικά, ως έννοια, σημαίνει αυτεξουσιότητα. Τα κράτη, οι θεσμοί ή οι ομάδες μπορούν να χαρακτηριστούν αυτόνομα αν απολαμβάνουν κάποιο βαθμό ανεξαρτησίας, αν και η αυτονομία, (σε αυτά τα συμφραζόμενα), θεωρείται ενίοτε ότι σημαίνει υψηλό επίπεδο αυτοκυβέρνησης μάλλον παρά κυρίαρχη ανεξαρτησία.

Στην Ευρώπη, από το 19ο αιώνα οι φορείς, οι οποίοι ήταν αρμόδιοι για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του αθλητισμού είχαν γενικά τη μορφή μη κερδοσκοπικών ενώσεων. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, βάσει της εθνικής νομοθεσίας που εγγυάται την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, απολάμβαναν σημαντική αυτονομία. Τον 20ο αιώνα, η πλειοψηφία των ευρωπαϊκών κρατών επέτρεψε στους αθλητικούς οργανισμούς να αναπτυχθούν ως όργανα πλήρως ανεξάρτητα από τις δημόσιες αρχές. Για πολλά χρόνια λειτούργησαν με σχεδόν πλήρη ανεξαρτησία τόσο από την τοπική αυτοδιοίκηση όσο κι από την εθνική κυβέρνηση και αυτό-οργανώνονταν, ακολουθώντας το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον διαδραματίζοντας έναν σημαντικό ρόλο στον κοινωνικό, πολιτισμικό και οικονομικό τομέα.

Ωστόσο, η αυτονομία διαφοροποιείται από χώρα σε χώρα βάσει του εθνικού δικαίου και καλύπτει το σύνολο των αθλητικών οργανισμών ή σε ομοσπονδιακά κράτη μπορεί να έχει μια περιφερειακή διάσταση όπως για παράδειγμα είναι το δίκαιο των καντονίων στην Ελβετία. Σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη το εθνικό δίκαιο είναι φυσικά δεσμευτικό για όλους τους αθλητικούς οργανισμούς κάθε κράτους, όπως των εθνικών ολυμπιακών επιτροπών, των εθνικών αθλητικών ομοσπονδιών ή και των συλλόγων και ούτω καθεξής. Για παράδειγμα οι εθνικές ομοσπονδίες στην Ελλάδα, βάσει Ν2725/1999, Αρ.19. παρ.1, είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ), ενώ στη Γαλλία (La loi du 1er juillet 1901) είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΙΔΔ).

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970 το Συμβούλιο της Ευρώπης έγινε ο πρώτος ευρωπαϊκός διακυβερνητικός οργανισμός, ο οποίος εκδήλωσε ένα πραγματικό ενδιαφέρον για το αθλητικό κίνημα. Το 1976 ενέκρινε τον Ευρωπαϊκό Χάρτη «Αθλητισμού για Όλους», ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον «Ευρωπαϊκό

Χάρτη για τον Αθλητισμό» το 1992, (*Appendix to Recommendation No. R(92)13 rev, EUROPEAN SPORTS CHARTER, Article 3 - The Sports Movement*).

Υποστηρίζεται ότι ο ρόλος του κράτους και γενικότερα των δημόσιων αρχών είναι συμπληρωματικός και ως εκ τούτου θα πρέπει να υποστηριχτούν οι συνεργασίες με τις αθλητικές οντότητες όπως επίσης και να υποστηριχθεί και να προωθηθεί η εθελοντική διάσταση στον αθλητισμό και η ηθική που απορρέει μέσα από τη συμμετοχή καθώς και η ενίσχυση της αυτονομίας των αθλητικών συσσωματώσεων.

Καθώς το αθλητικό κίνημα εξελίσσεται, οι κυβερνήσεις των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξετάζοντας αιτήματα που αφορούσαν το δίκαιο των αθλητικών ζητημάτων και αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα υποστήριξης του αθλητισμού συμπεριέλαβαν στην Συνθήκη της Λισσαβώνας (2007) μια διάταξη (Άρθρο 149) για τη διαχείριση των αθλητικών θεμάτων λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη φύση του αθλητισμού. Στο Άρθρο 149, τονίζεται ότι η Ένωση πρέπει να συμβάλλει στην προώθηση των ευρωπαϊκών επιδιώξεων στον χώρο του αθλητισμού, να προωθήσει τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των νέων προάγοντας τη δικαιοσύνη και τον ανοιχτό χαρακτήρα των αθλητικών γεγονότων. Επίσης, τονίζεται η αναγκαιότητα της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων για τον αθλητισμό φορέων καθώς και η ανάγκη προστασίας της σωματικής και ηθικής ακεραιότητας των αθλητών, ιδίως των νεότερων. .

Επιπλέον, στο πλαίσιο της δίκαιης αντιμετώπισης των ζητημάτων του αθλητισμού, αφού το αθλητικό κίνημα είχε ξεπεράσει τα τριάντα έτη κατά τα οποία απασχολούσε τις ευρωπαϊκές αθλητικές πολιτικές, και όχι μόνο, το Συμβούλιο της Ευρώπης ενέκρινε το ψήφισμα CM / Res (2007) 8 για τη θέσπιση μιας διευρυμένης συμφωνίας για τον αθλητισμό. Η διευρυμένη συμφωνία για τον αθλητισμό, *Enlarged Partial Agreement on Sport (EPAS)*, δημιουργήθηκε με σκοπό τη συνεργασία μεταξύ των χωρών και την προώθηση του αθλητισμού, προβάλλοντας τις θετικές αξίες, τις οποίες αντιπροσωπεύει, θέλοντας να εξασφαλίσει υψηλά πρότυπα δεοντολογίας με γνώμονα τη χρηστή διακυβέρνηση και τη δημιουργία πανευρωπαϊκής πλατφόρμας διακυβερνητικής και συνεργασίας στον αθλητισμό.

Τριάντα μία χώρες, τον Ιούνιο του 2009, οι οποίες επιζητούσαν διεθνή συνεργασία, έγιναν μέλη του «Enlarged Partial Agreement on Sport» (EPAS) και στη δεκαετία που ακολούθησε προστέθηκαν και άλλες.

Η διακυβερνητική πλατφόρμα για τον αθλητισμό ενθαρρύνει τον διάλογο μεταξύ των κυβερνητικών, των αθλητικών και των μη κυβερνητικών οργανισμών, ώστε να διασφαλιστεί καλύτερη διακυβέρνηση και ασφάλεια και βέβαια ηθικότερο και δικαιότερο πλαίσιο για το αθλητικό στερέωμα. Σε έρευνα, η οποία διεξήχθη τον Απρίλιο του 2009 μεταξύ των χωρών που μετέχουν στο EPAS, η έννοια της αυτονομίας εκφράστηκε και ως ανεξαρτησία, αθλητική οργάνωση ή κίνημα, δημοκρατία, ελευθερία, αυτοδιοίκηση. Άλλες ενδιαφέροντες προσεγγίσεις ήταν: απολιτική φύση, μη κυβερνητικός χαρακτήρας, αποκέντρωση, ιδιαιτερότητα του αθλητισμού και επικουρικότητα.

Τις τελευταίες δεκαετίες διαμορφώθηκε μία κινητικότητα όπου ενέδωσε μια ιδιότυπη «πολιτική» για τον αθλητισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο της Ένωσης και όχι μόνο. *Η πολιτική αυτή συμπεριλαμβάνει δράσεις που εντάσσονται σε διάφορους τομείς της κοινοτικής αρμοδιότητας. Η Συνθήκη της Λισσαβώνας και η εισαγωγή του άρθρου 165 TFEU δίνει τη δυνατότητα στα ενωσιακά όργανα να υλοποιήσουν για πρώτη φορά μία πολιτική για τον αθλητισμό που θα χαρακτηρίζεται από συνοχή και θα έχει τη δυνατότητα αυτοτελούς χρηματοδότησης.*

Ωστόσο, η αναφορά στον αθλητισμό με την έννοια της «Δήλωσης» αναφέρεται για πρώτη φορά στην Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997), (*Συνθήκη του Άμστερνταμ 1997- 29. Δήλωση για τον αθλητισμό*). Η Δήλωση κάνει λόγο για την κοινωνική σημασία του αθλητισμού και υπερτονίζει τον σπουδαίο ρόλο του στη διαμόρφωση ταυτότητας και στην προσέγγιση των ανθρώπων. Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ μιας νέας προσέγγισης, η οποία έχει ως γνώμονα την έκθεση για τη διαφύλαξη των δομών του αθλητισμού και τη διατήρηση της κοινωνικής λειτουργίας του μέσα στο κοινοτικό πλαίσιο. Υπό αυτό το πρίσμα, οι οργανισμοί της ΕΕ, όταν σχεδιάζουν ή συζητούν ή λαμβάνουν αποφάσεις που μπορεί να επηρεάσουν τον τομέα του αθλητισμού, θα πρέπει να ζητούν τη γνώμη των αθλητικών φορέων.

Επίσης, στο πλαίσιο της εφαρμογής του δικαίου για τον αθλητισμό έρχεται να προστεθεί το έτος 1999 η «Έκθεση του Ελσίνκι» για τον αθλητισμό. Η έκθεση τονίζει τον σπουδαίο κοινωνικό και εκπαιδευτικό ρόλο του αθλητισμού, υποστηρίζοντας την αθλητική αξία ως μέσο κοινωνικής δημοκρατικότητας και καταπολέμησης των διακρίσεων. Η ευρωπαϊκή προσέγγιση του αθλητισμού στηρίζεται επίσης στην αρχή της χρηματοοικονομικής αλληλεγγύης μεταξύ επαγγελματικού και ερασιτεχνικού

αθλητισμού. Για να διαφυλαχτεί αυτή η εκπαιδευτική και κοινωνική λειτουργία, η οποία υπογραμμίζεται και στη Δήλωση για τον Αθλητισμό που προσαρτάται στη συνθήκη του Άμστερνταμ, η Επιτροπή προτείνει την αναβάθμιση της θέσης του αθλητισμού στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση. Συγκεκριμένα, είναι επιθυμητό να βελτιωθεί, με τη στήριξη των κοινοτικών προγραμμάτων, η θέση του αθλητισμού στο σχολείο, να προωθηθεί η μελλοντική επαγγελματική στροφή των αθλητών και να υπάρξει προσέγγιση των συστημάτων αθλητικής κατάρτισης μεταξύ των κρατών μελών.

Τις θεμελιώδεις ελευθερίες για τον αθλητισμό, στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών διατάξεων έρχεται να «προσυπογράψει» η «Λευκή Βίβλος» το 2007. Στο επίκεντρο για την υποστήριξη κι ανάπτυξη του αθλητισμού βρίσκεται ένα κοινό πλαίσιο αρχών, με γνώμονα τη διαφάνεια, τη δημοκρατία και τη λογοδοσία. Στο πλαίσιο της συζήτησης στη δημόσια σφαίρα, για την αυτονομία των αθλητικών οργανισμών, η Επιτροπή αναγνωρίζει την αυτονομία τους και τη διακυβέρνηση τους μέσω των διοικητικών οργάνων και ενθαρρύνει τον διάλογο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων μέσω αυτορρύθμισης, η οποία σέβεται τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης υπό τον όρο ότι τηρείται η ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Ωστόσο, η πρώτη αναφορά του όρου *αυτονομία* συναντάται στον «Ολυμπιακό Χάρτη» του 1949. Στο άρθρο 25 του Χάρτη, μνημονεύεται η ύπαρξη του «*ανεξάρτητου και αυτόνομου*» η οποία και είχε προταθεί και υποστηριχθεί, «*απαιτηθεί*», από τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές και όχι από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή.

Στη «Λευκή Βίβλο» το αθλητικό κίνημα προβάλλεται ως θεματοφύλακας για την εκπλήρωση των στρατηγικών στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αλληλεγγύη και ευημερία. Ο αθλητισμός είναι κοινωνικό και οικονομικό φαινόμενο, το οποίο αναπτύσσεται ραγδαία και συμβάλλει μέσω της καλλιέργειας του Ολυμπιακού Ιδεώδους στην προώθηση της ειρήνης και της αδελφοσύνης μεταξύ των εθνών και των πολιτισμών.

Το υψηλό ενδιαφέρον για τον αθλητισμό έρχεται να προασπίσει και η «Διακήρυξη της Νίκαιας» (*“Nice Declaration” 2000 Διαφύλαξη των πολιτικών για την κατάρτιση των αθλητών*). Στις 7-9 Δεκεμβρίου του 2000, υπό την Γαλλική Προεδρία, στη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Νίκαια των 27 κρατών -

μελών, επικυρώνεται, και επισυνάπτεται ως παράρτημα στα συμπεράσματα της Προεδρίας η «Διακήρυξη της Νίκαιας» παραμένοντας το υψηλότερο εργαλείο για τον αθλητισμό. Η «Διακήρυξη της Νίκαιας» αποτελεί συνέχεια της Έκθεσης για τον Αθλητισμό, η οποία υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 1999 στο Ελσίνκι, για την προάσπιση των αθλητικών δομών και τη διατήρηση της κοινωνικής αποστολής του αθλητισμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Διακήρυξη διευκολύνει την ενσωμάτωση του αθλητισμού στις κοινές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προκειμένου να διαφυλαχθεί και να προαχθεί, ιδίως, η κοινωνική του αποστολή. Επιπλέον, επιβεβαιώνει την ιδιαίτερη φύση του αθλητισμού, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στο επίκεντρο, μεταξύ άλλων, η διαφύλαξη των πολιτικών για την κατάρτιση των αθλητών και την προστασία των νέων αθλητών υψηλού επιπέδου, τονίζοντας την σπουδαιότητα της κατάρτισης με στόχο την επαγγελματική προοπτική και τη διασφάλιση της υγείας τους.

Στο πλαίσιο αυτό, και με γνώμονα τη διαφύλαξη της σωματικής ακεραιότητας των αθλητών και ειδικότερα των ανήλικων νέων αθλητών, οι ομοσπονδίες καλούνται, τηρώντας τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες δικαίου, να λειτουργούν για τον σκοπό τον οποίο δημιουργήθηκαν, να οργανώνουν δηλαδή και να προωθούν το άθλημα που αναπτύσσουν σύμφωνα με τους στόχους τους.

Στον βασικό πυρήνα των προτεραιοτήτων για τις ομοσπονδίες θα πρέπει να είναι η προστασία της υγείας των αθλητών στην οποίαν περιλαμβάνεται και η καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης. Ωστόσο, η Διακήρυξη έχει την έννοια της γνωμοδότησης και δεν συνιστά ισχύον ευρωπαϊκό δίκαιο, όπως ακριβώς και οι διακηρύξεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που δεν αποτελούν ισχύον διεθνές δίκαιο.

Ο καταστατικός χάρτης της χώρας μας, αναφέρει ρητώς ότι ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους {Σύνταγμα της Ελλάδος - Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, Άρθρο 16: (Παιδεία, τέχνη, επιστήμη)}. Ο αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους. Το Κράτος επιχορηγεί και ελέγχει τις ενώσεις των αθλητικών σωματείων κάθε είδους, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει επίσης τη διάθεση των ενισχύσεων που

παρέχονται κάθε φορά στις επιχορηγούμενες ενώσεις σύμφωνα με τον προορισμό τους.

Ο έλεγχος του κράτους θα πρέπει να είναι οικονομικός, αλλά και επί του συνόλου της δραστηριότητας των αθλητικών συσσωματώσεων, όπως φαίνεται στην Εισηγητική Έκθεση {(ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡ. 2725 ΦΕΚ Α' 121/17.6.1999, Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις) & (Αρ. 16 παρ. 9) στο Ελληνικό Σύνταγμα}. Σκοπός του, πρέπει να είναι, η διασφάλιση της ελεύθερης αθλητικής δραστηριότητας και της λειτουργίας του αθλητισμού ως *θεσμού, ο οποίος εξασφαλίζει την αποδοχή της*.

Πρέπει να οριστούν με σαφήνεια τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά που την καθιστούν ελεύθερη (την δραστηριότητα) και να προσδιοριστούν οι όροι υπό τους οποίους ο *θεσμός* του αθλητισμού μπορεί να εξασφαλίσει την αποδοχή μίας ελεύθερης αθλητικής δραστηριότητας.

Επιπλέον, *«η προστασία των δικαιωμάτων (των αθλητών) μπορεί να ολοκληρωθεί μόνο με την συνδρομή των οργάνων και των λειτουργιών της κρατικής εξουσίας που ενδεχομένως να υποχρεούνται να την παρέχουν, εάν δεχθούμε ότι αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην προστασία των υποκείμενων των δικαιωμάτων της άσκησής τους» (Λατινόπουλος, 2017).*

Σύμφωνα λοιπόν με τον Λατινόπουλο στο Αρ. 16 παρ. 9 του Συντάγματος αναγνωρίζεται η *«αθλητική προστασία» (ως ιδιότητα και κατάσταση)* ως κυρίαρχο στοιχείο της ανθρώπινης αξίας. Σύμφωνα με αυτό, (Αρ. 16 παρ 9 του Συντάγματος), καταλήγουμε στο *απαραβίαστο της αθλητικής αξίας του ανθρώπου* και όχι του αθλητικού θεσμού, επειδή η ερμηνεία των συνταγματικών κανόνων ως *«προστατευτικό για τους θεσμούς» δεν μπορεί να οδηγεί στην εξύψωση του θεσμού σε υπέρτερο της αξίας του ανθρώπου και άρα σε κατάργηση της ίδιας της καταστατικής αρχής του Συντάγματος που υπολαμβάνει την αξία αυτή ως απαραβίαστη και απρόσβλητη*.

Στο πλαίσιο της ελεύθερης ανάπτυξης της αθλητικής προσωπικότητας και της προστασίας της αθλητικής αξίας ο Χρυσόγονος (όπως αναφέρεται στον Λατινόπουλο, 2017) υποστηρίζει ότι υποχρέωση του κράτους είναι στο να προστατεύεται ο

ανίσχυρος αθλητής και προπονητής, (δικαίωμα στην εγγύηση του κράτους), και κατοχύρωση του δικαιώματος έναντι όλων (erga omnes).

Σύμφωνα με το Άρθρο 5 του Συντάγματος, σε ότι αφορά τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και την προσωπική ελευθερία, καθένας έχει το δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη.

Η προστασία του κράτους στο αθλητικό θεσμό αφενός αφορά: α) στην κατοχύρωση της ελευθερίας ανάπτυξης της αθλητικής προσωπικότητας αλλά και β) νομιμοποιείται η αξίωση συμμετοχής στον αθλητικό θεσμό υπό οποιαδήποτε ιδιότητα παράλληλα με την διεκδίκηση παροχής από το κράτος, υλικών πόρων και υποδομών.

Η προστασία του αθλητικού θεσμού, όπως υπαγορεύεται από το Σύνταγμα, σηματοδοτεί πέραν άλλων και την υποχρέωση του κράτους να προχωρήσει στη λήψη μέτρων για την ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των υποκειμένων του αθλητικού θεσμού όσο αυτά εκδηλώνονται με την μορφή διεκδικήσεων, αλλά κυρίως στο πεδίο της πραγματικής και ασφαλούς άσκησης τους. Αφετέρου δε, καθίσταται ανέφικτη η ουσιαστική προστασία του θεσμού χωρίς τον αυστηρό διαχωρισμό «αθλητισμός» και «αθλητική δραστηριότητα» και χωρίς τον αυστηρό προσδιορισμό των φορέων – δικαιούχων προστασίας.

Ως εκ τούτου, η μέριμνα για τον αθλητισμό, της οποίας οι στόχοι της είναι διαφορετικοί από την προστασία, αφορά στη διαμόρφωση και διατήρηση συνθηκών ελεύθερης δράσης έναντι της δράσης τρίτων που τείνουν να τις απαλείψουν με ενέργειες και μέτρα. Συνεπώς, η παροχή υλικών, παιδείας, υγείας, διατροφής, χώρων, και διευκόλυνση της αθλητικής προετοιμασίας κα, αφορά στην *μέριμνα*.

Έτσι, θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε ότι και στην αρχαιότητα υπήρχε αυτή η προσέγγιση της υποστήριξης του αθλητή. «Είναι μύθος, λοιπόν, ότι οι αθλητές στην αρχαιότητα αγωνιζόταν για τον κότινο, την λατρεία των Θεών και την δόξα της πατρίδας. Οι διακεκριμένοι αθλητές είχαν τιμές και παροχές από την πόλη τους, ανάδειξη σε αξιώματα πολιτικά ή στρατιωτικά, κοινωνική θέση που συνοδευόταν με προνόμια και καλύτερες συνθήκες ζωής».

Επομένως, ο καταστατικός χάρτης της χώρας, το Σύνταγμα, αναθέτει την *Ανώτατη Εποπτεία του Αθλητισμού στο Κράτος*, ώστε αυτό να καθορίζει την αθλητική πολιτική στο σύνολο του αθλητισμού.

Εν κατακλείδι, η αυτονομία του αθλητισμού, σε ένα πλαίσιο εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς δικαίου, συνίσταται στην παροχή δυνατότητας σε μη κυβερνητικούς και μη κερδοσκοπικούς αθλητικούς οργανισμούς,

- ✓ Να τροποποιούν και να ερμηνεύουν κανόνες ελεύθερα, οι οποίοι αφορούν τον αθλητισμό χωρίς την υπερβολική πολιτική και οικονομική επιρροή,
- ✓ Να επιλέγουν τις ηγεσίες χωρίς την παρέμβαση του κράτους και τρίτων,
- ✓ Να έχουν την δυνατότητα χρηματοδότησης από δημόσιους κι άλλους πόρους χωρίς υπερβολικές υποχρεώσεις,
- ✓ Να χρησιμοποιούν τους πόρους για να επιτύχουν τους σκοπούς τους και να και να υλοποιήσουν τις δραστηριότητες που έχουν επιλέξει χωρίς ιδιαίτερους εξωτερικούς περιορισμούς, και
- ✓ Να σχεδιάζουν, σε συνεννόηση – συμβουλευτική με τις δημόσιες αρχές, πρότυπα ανάλογα προς την επίτευξη των σκοπών τους.

2.3. Η έννοια της αθλητικής πολιτικής

Για να ορίσουμε την αθλητική πολιτική, θα πρέπει να ορίσουμε την πολιτική. Η πολιτική, λοιπόν, έχει ερμηνευθεί και κατανοηθεί με διαφορετικούς τρόπους από ένα μεγάλο φάσμα στοχαστών μέσα στο πλαίσιο διαφορετικών προσεγγίσεων και παραδόσεων. Έχει αποτυπωθεί ως *η τέχνη του κυβερνάν* ή *σε ότι αφορά το κράτος με την έννοια της διαχείρισης των υποθέσεων στη δημόσια σφαίρα*.

Έννοιες, μοντέλα και θεωρίες συνθέτουν τα εργαλεία της πολιτικής ανάλυσης και προσδίδουν τους δομικούς λίθους στη γνώση. Δεχόμαστε α priori ότι η πολιτική πραγματικότητα βρίσκεται σε συνεχή αλλαγή και είναι περίπλοκη. Οι πολιτικές έννοιες είναι πεδίο ιδεολογικής αντιπαράθεσης γι' αυτό συχνά η ουσία της πολιτικής περιγράφεται ως διαδικασία διευθέτησης των συγκρούσεων. Τα μοντέλα και οι θεωρίες έχουν μεγαλύτερο εύρος από τις έννοιες, δεδομένου ότι δεν παρουσιάζουν μόνο μία ιδέα.

Ένα μοντέλο αναπαριστά εμπειρικά δεδομένα και σκοπό έχει να προσδώσει την καλύτερη κατανόηση στο πεδίο μιας μελέτης, υπογραμμίζοντας σημαντικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις των δρώντων. Ωστόσο, τα μοντέλα δεν αποτυπώνουν την πραγματικότητα. Ως εννοιολογικά μοντέλα, όμως, είναι αναλυτικά εργαλεία και μέσω αυτών εξάγονται συμπεράσματα, που διαφορετικά η συλλογή των γεγονότων δεν θα απέδιδε κανένα νόημα. Τα γεγονότα, όμως, από μόνα τους δεν μιλάνε, πρέπει να οργανωθούν και να ερμηνευθούν. Στην πολιτική οι *θεωρίες* και τα *μοντέλα* χρησιμοποιούνται εναλλακτικά, ως εννοιολογικές κατασκευές χρησιμοποιούνται σαν *εργαλεία πολιτικής ανάλυσης*, Heywood (2002) . Η θεωρία, σε αντίθεση με την υπόθεση, είναι μία συστηματική εξήγηση εμπειρικών δεδομένων που παρουσιάζεται συνήθως ως αξιόπιστη γνώση. Θεωρίες και μοντέλα αξιοποιούνται ως μείζονα θεωρητικά εργαλεία, στην προσπάθεια αποτύπωσης των πολιτικών και της ανάπτυξης και του αθλητισμού.

Η αθλητική πολιτική, λοιπόν, ασχολείται με ζητήματα που αφορούν τη σύγχρονη αθλητική ανάπτυξη. Ως πεδίο μελέτης οι μελετητές έχουν την ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης της «ελίτ» αθλητικής πραγματικότητας. Επίσης διερευνούνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις και τα εθνικά κυβερνητικά όργανα για τον σχεδιασμό μιας επιτυχημένης «ελίτ» αθλητικής υποδομής, και

εξετάζονται λεπτομερώς τα ιδιαίτερα θέματα, τα οποία σχετίζονται με την παροχή διευκολύνσεων, την καθοδήγηση, την αθλητική επιστήμη και τον ανταγωνισμό.

Διερευνούνται επίσης οι ανάγκες των αθλητών κι αθλητριών, οι οποίοι ουσιαστικά είναι αθλητές «πλήρους απασχόλησης». Επιπλέον, διερευνώνται οι διαφορετικές προσεγγίσεις από τον ανταγωνισμό που προκύπτει για την εξεύρεση πόρων (από τα κράτη) για την υποστήριξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων και διακρίσεων, του σχολικού αθλητισμού και την υποστήριξη του αθλητισμού για όλους (Green & Houlihan 2005).

Η ύψιστη σημασία του αθλητισμού, ως αξία, που διατρέχει όλη την ανθρωπότητα, και του *Ολυμπισμού*, έχει οδηγήσει τις χώρες να υποστηρίζουν την ανάπτυξη του αθλητισμού επιδόσεων. Η ανάπτυξη αυτή χρηματοδοτείται από δημόσιες επενδύσεις σε όλες τις χώρες, κατά βάση, είτε με αρκετούς πόρους είτε με λιγότερους. Δεν βρέθηκαν αναφορές, στις οποίες κάποια χώρα υποστηρίζει τον *αθλητισμό υψηλών επιδόσεων* μόνο με ιδιωτικά κεφάλαια. Τα τελευταία σαράντα χρόνια οι κυβερνήσεις έχουν αναγνωρίσει την αξία του υψηλού αθλητισμού και υπάρχει μια μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και για τις προεκτάσεις του σε άλλους τομείς της ζωής. Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (*H. Π. Α.*), η Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (*Ε. Σ. Σ. Α.*) καθώς και οι πρώην και νυν κομμουνιστικές χώρες αξιοποίησαν τον αθλητισμό ως *εργαλείο ιδεολογικής ανωτερότητας*.

Σύμφωνα με τους Stamm και Lemprecht (2001) (όπως αναφέρεται στους Green & Houlihan, 2005), την περίοδο 1964- 1980 η επιτυχία των χωρών στην διεθνή αθλητική σκηνή είχε τρεις (3) μεταβλητές: το μέγεθος του πληθυσμού, τη διάρκεια της συμμετοχής και το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Μια τέταρτη μεταβλητή αφορούσε στην κομμουνιστική κυβέρνηση, ως παράγοντας επιτυχία.

Από το 1956, το πιο επιτυχημένο 10 τοις εκατό των χωρών των Ολυμπιακών Αγώνων αντιπροσώπευε το 64 τοις εκατό έως το 83 τοις εκατό όλων των μεταλλίων. Η διαφοροποίηση εμφανίζεται μετά την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος και το τέλος του ψυχρού πολέμου το 1989, και έτσι στους αγώνες του Σύνδνεϋ, 27η Ολυμπιάδα (2000), είκοσι (20) χώρες αντιπροσώπευαν το 72 τοις εκατό όλων των μεταλλίων.

Οι Stamm και Lemprecht σημειώνουν, επίσης, ότι πράγματι οι μεγάλες χώρες και οικονομικά εύρωστες έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα στην ανάπτυξη του «ελίτ» αθλητισμού. Ωστόσο, οι Green και Oakley (2001a), και Whitson (1998) υποστηρίζουν ότι οι παραδοσιακά ισχυρές δυνάμεις του αθλητισμού επενδύουν αρκετά στην βελτίωση σε ό,τι αφορά την επιστημονική υποστήριξη των αθλητών υψηλών επιδόσεων και την οργάνωση του αθλητισμού, ώστε να διατηρήσουν αυτό το συγκριτικό πλεονέκτημα. Αρκετοί μελετητές όπως οι Fisher and Borms (1990), Abbott et al. (2002), Digel (2002a, b), Green and Oakley (2001a, b), Oakley and Green (2001), UK Sport (2006) έχουν προσπαθήσει να ταυτοποιήσουν τα συστατικά μίας επιτυχημένης πολιτικής ανάπτυξης αθλητών υψηλών επιδόσεων.

Παρόλο που οι ερευνητές εντοπίζουν διαφορετικά στοιχεία τα οποία οδηγούν στην επιτυχία του υψηλού αθλητισμού, εντούτοις υπάρχει αλληλεκάλυψη μεταξύ των αναλύσεων. Αναφέρθηκε, ότι οι εννοιολογικές κατασκευές χρησιμοποιούνται ως *εργαλεία πολιτικής ανάλυση*, Heywood (2002) και οι θεωρίες και τα μοντέλα αξιοποιούνται ως μείζονα θεωρητικά εργαλεία, στην προσπάθεια αποτύπωσης των πολιτικών. Για την ανάπτυξη και αξιολόγηση του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων, επίσης, έχουν αποτυπωθεί και καταγραφεί από μελετητές κάποια *μοντέλα* στην προσπάθεια αποτύπωσης των δημόσιων πολιτικών για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων. Η χάραξη πολιτικής και οι δημόσιες πολιτικές για την ανάπτυξη του αθλητισμού, *sport policy*, *sport development*, είναι το μέσο που θα μπορεί να αναδείξει τον «ελίτ» αθλητισμό.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τους Oakley and Green (2001) οι παράγοντες επιτυχίας αφορούν στα ακόλουθα χαρακτηριστικά της καλλιέργειας της αθλητικής αριστείας. Αφορούν δηλαδή σε στοιχεία που αναδεικνύουν:

- ✓ Πολιτισμό αριστείας
- ✓ Κατάλληλη χρηματοδότηση
- ✓ Σαφής κατανόηση των διαφορετικών φορέων ανάπτυξης του αθλητισμού
- ✓ Απλοποίηση της διοίκησης
- ✓ Αποτελεσματικό σύστημα για την παρακολούθηση της προόδου του αθλητή
- ✓ Ταυτοποίηση ταλέντων και στόχευση πόρων

- ✓ Πλήρες σύστημα σχεδιασμού για κάθε άθλημα ξεχωριστά
- ✓ Υποστήριξη της ζωής των αθλητών
- ✓ Δομημένα ανταγωνιστικά προγράμματα
- ✓ Αναπτυγμένες υψηλές υπηρεσίες

Το δεύτερο μοντέλο που έχει καταγραφεί από τον Digel και αποτελεί παράγοντα επιτυχίας αφορά σε:

- ✓ Υποστήριξη μέσω κρατικής χρηματοδότησης
- ✓ Οικονομική ευρωστία και υποστήριξη μέσω χορηγιών
- ✓ Υποστήριξης θετικής αθλητικής κουλτούρας
- ✓ Ανάπτυξη ταλέντων μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος
- ✓ Ανάπτυξη ταλέντων μέσω των ενόπλων δυνάμεων, και
- ✓ Υπηρεσίες υποστήριξης αθλητικών επιστημών

Το τρίτο μοντέλο αφορά την κοινοπραξία *UK Sport (SPLISS Consortium)*. Οι μελετητές έχουν καταγράψει και υποστηρίζει ότι οι κάτωθι παράγοντες αποτελούν στοιχεία ανάπτυξης και ανάδειξης των αθλητών υψηλούς επιπέδου. Αυτοί οι παράγοντες αφορούν σε:

- ✓ Οικονομική υποστήριξη
- ✓ Υποστήριξη συμμετοχής στον αθλητισμό
- ✓ Επιστημονική έρευνα
- ✓ Ταυτοποίηση και ανάπτυξη του ταλέντου
- ✓ Αθλητική και «μετα-καριέρα» υποστήριξη
- ✓ Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ανάπτυξη πολιτικής
- ✓ Υψηλά αμειβόμενους προπονητές και εκπαίδευση αυτών
- ✓ Διεθνή Ανταγωνισμό

- ✓ Εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου

Το τέταρτο μοντέλο, το οποίο έχει καταγραφεί και αποτελεί παράγοντα επιτυχίας σύμφωνα με τους Green and Houlihan για την υποστήριξη αθλητών, ως αθλητές “πλήρους απασχόλησης”, (Support for ‘full-time’ financial athletes), αφορά σε:

- ✓ Ιεράρχηση των ευκαιριών ανταγωνισμού και επικέντρωση στην προετοιμασία για διεθνή γεγονότα
- ✓ Ανάπτυξη εγκαταστάσεων για «ελίτ» αθλητές
- ✓ Προπονητές υψηλού επιπέδου
- ✓ Υπηρεσίες αθλητικής επιστήμης
- ✓ Και υπηρεσίες αθλητικής ιατρικής

Για τους μελετητές Oakley και Green τα δέκα χαρακτηριστικά, τα οποία παρατίθενται αντιπροσωπεύουν κοινές προσεγγίσεις στο πρόβλημα της ενίσχυσης των αθλητών του υψηλού αθλητισμού σε σχέση με τα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά δεδομένα κάθε χώρας. Επιπλέον, προτείνουν ότι υπάρχει μια αυξανόμενη τάση προς ένα ομοιογενές μοντέλο «ελίτ» αθλητικής ανάπτυξης.

Η ανάλυση του Digel (2002a, b) επικεντρώνεται περισσότερο στο πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να αναπτυχθεί ένα αποτελεσματικό «ελίτ» αθλητικό σύστημα, αλλά υπάρχει μια σαφής αλληλεπικάλυψη με την ανάλυση του Oakley και του Green, στο βαθμό που υπογραμμίζει τη σημασία μιας αθλητικής κουλτούρας, η οποία υποστηρίζει την επίτευξη των αθλητών υψηλού επιπέδου, σε ό,τι αφορά την οικονομική υποστήριξη και τις διαδικασίες μέσω των οποίων οι ταλαντούχοι αθλητές μπορούν να εντοπιστούν και να υποστηριχθούν, για να αναπτυχθούν ως ταλέντα.

Στην κοινή έκθεση «προκρίνονται» τα μοντέλα ανάπτυξης των έξι χωρών (Ηνωμένο Βασίλειο, Καναδά, Ιταλία, Νορβηγία, και Βέλγιο) σε σχέση με τους εννέα παράγοντες (πυλώνες) που τέθηκαν. Τα συμπεράσματα ήταν «αδιάφορα» στο βαθμό που δεν υπήρχε σαφής σχέση μεταξύ συγκεκριμένων παραγόντων και επιτυχίας των ελίτ. Ωστόσο, οι ερευνητές, σημείωσαν ότι οι τρεις πιο επιτυχημένες χώρες στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Κάτω

Χώρες, σημείωσαν «καλή βαθμολογία» σε σχέση με τους ακόλουθους τέσσερις παράγοντες:

- ✓ Χρηματοδότηση των εθνικών διοικητικών οργάνων (NGB)
- ✓ Αμειβόμενοι προπονητές και καταρτισμένοι προπονητές (εκπαίδευση)
- ✓ Υποστήριξη αθλητών και «μετα-καριέρας»
- ✓ Αθλητικές εγκαταστάσεις καλά οργανωμένες

Η έννοια του ενιαίου μοντέλου, ωστόσο, είναι αμφισβητούμενη και οι μελετητές έχουν υποστηρίξει ότι είναι αδύνατο να δημιουργηθεί ένα ενιαίο μοντέλο για να εξηγηθεί η διεθνής επιτυχία. Ένα σύστημα που οδηγεί στην επιτυχία σε ένα έθνος μπορεί να αποτελέσει παράγοντα καταστροφής για ένα άλλο. Επομένως, πρέπει να τονιστεί ότι ο συνδυασμός των εννέα πυλώνων, όπως αναφέρθηκε στο τρίτο μοντέλο *UK Sport (SPLISS Consortium)* μπορεί να είναι συγκεκριμένος, στο πλαίσιο ενός δεδομένου έθνους, αλλά και ότι όλα τα συστήματα μπορούν να είναι επιτυχημένα. (De Bosscher et al., 2006, σελ. 209) Αν και υπάρχουν κάποιες διαφορές μεταξύ των μοντέλων στην έμφαση των παραγόντων που οδηγούν στην επιτυχία, στις παραπάνω αναλύσεις, εν τούτοις, τα μοντέλα έχουν πολλά κοινά, τουλάχιστον στο γενικό επίπεδο των προδιαγραφών, αν όχι στις λεπτομέρειες.

Υποστηρίχθηκε από το σύνολο των ερευνητών ότι σε ό,τι αφορά όμως την υποστήριξη των αθλητών υψηλού επιπέδου, στο επίπεδο του διεθνούς ανταγωνισμού, στα περισσότερα αθλήματα καθίσταται εξαιρετικά δύσκολο, αν όχι αδύνατο, για έναν αθλητή να αγωνίζεται για τα μετάλλια, αν δεν υποστηρίζεται η εκπαίδευση του και δεν δεσμεύεται η Πολιτεία για την υποστήριξη του αθλητή ως *αθλητής πλήρους απασχόλησης*.

Οι Green και Houlihan (2005) διαπίστωσαν ότι ενώ η Σοβιετική Ένωση και η Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας – ‘Ανατολική Γερμανία’ (ΛΔΓ), χρηματοδότησαν τους αθλητές τους έμμεσα, μέσω των ενόπλων δυνάμεων ή των πανεπιστημίων τους, η Αυστραλία, ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο παρείχαν άμεση οικονομική στήριξη στους «ελίτ» αθλητές τους. Βέβαια, καμία χώρα δεν υποστηρίζει πλήρως τους αθλητές και γι αυτό αναζητούν πόρους μέσω χορηγιών. Όμως, όπως παρατηρεί ο Slack (1998), *κάποιοι αθλητές «δεν αντιπροσωπεύουν πλέον*

το σύλλογό τους, ή τη χώρα τους ή τους ίδιους, αντιπροσωπεύουν τις εταιρείες που παρέχουν τα χρήματα για το άθλημά τους». Οι Green και Houlihan (2005) παρατήρησαν επίσης ότι οι χώρες επενδύουν χρήματα στον αθλητισμό αλλά η εμφάνιση σημαντικών κρατικών επιχορηγήσεων για τον αθλητισμό, η «επένδυση» στον προπονητή ως αξία και παράγοντα επιτυχίας δεν ήταν δυνατή, ώστε να ενθαρρύνει τους ταλαντούχους «ερασιτέχνες» προπονητές να βλέπουν την προπονητική ως καριέρα πλήρους απασχόλησης. Επιπλέον, ακόμη και όταν τα δημόσια κονδύλια έγιναν διαθέσιμα, η «επένδυση» στους αθλητές και προπονητές, την αθλητική επιστήμη και την ιατρική, ήταν γενικά μια μεταγενέστερη σκέψη (2005, σελ. 175).

Η θεωρία του *ενάρετου κύκλου του αθλητισμού* (virtuous cycle of sport), επίσης, υποστηρίζει ότι η επιτυχία της «ελίτ» στη διεθνή σκηνή οδηγεί σε αύξηση του κύρους του υψηλού αθλητισμού και συνεισφέρει στη βελτίωση της συνολικής εικόνας και αυτή με τη σειρά της, ενισχύει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στον αθλητισμό οδηγώντας σε έναν υγιέστερο πληθυσμό, όπου προβάλλεται μία μεγάλη «δεξαμενή» ταλέντων ώστε δυνητικά να επιλέγονται οι μελλοντικοί αθλητές υψηλών επιδόσεων και θα εξασφαλίζουν την επιτυχία της «ελίτ» Grix and Carmichael's (2012).

Ωστόσο, τα κράτη επενδύουν στον υψηλό αθλητισμό. Όπως ανέφεραν χαρακτηριστικά οι Oakley και Green (2001b) βασική ιδέα αυτού του «παγκόσμιου αγώνα αθλητικών εξοπλισμών» *'global sporting arms race'*, είναι ότι η αθλητική επιτυχία μπορεί να έρθει επενδύοντας στρατηγικά στον αθλητισμό υψηλών επιδόσεων. Η διεθνής επιτυχία ορισμένων χωρών ήταν κι ο λόγος που προκάλεσε το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας στο να ερευνήσει τις πολιτικές των εθνών και τις στρατηγικές τους, ώστε να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους κάποιες χώρες βρίσκονται στον πίνακα των μεταλλίων, κυρίως τον ολυμπιακό πίνακα μεταλλίων. Σαφώς, ο πληθυσμός και ο πλούτος των χωρών αποτελούν παράγοντα επιτυχίας και εξηγούν ως ένα βαθμό την υπεροχή των παγκόσμιων δυνάμεων του αθλητισμού, ωστόσο, σε επίπεδο πολιτικών δεν είναι εύκολο να ερμηνευθούν τα αποτελέσματα σε διεθνές επίπεδο.

Όμως, τα κράτη δίνουν προτεραιότητα στην επιτυχία του υψηλού αθλητισμού και του αθλητισμού γενικότερα με διαφορετικό τρόπο και αξιοποιούν διαφορετικές πολιτικές και στρατηγικές. Ωστόσο, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι εφαρμόζοντας

καλά παραδείγματα, τα οποία οδήγησαν κάποιες χώρες σε επιτυχίες σε διεθνείς διοργανώσεις, όπως για παράδειγμα βελτιώνοντας τους δείκτες και προκρίνοντας μία ταυτοποίηση ενός μοντέλου που εξετάστηκε σε έξι μόνο έθνη. Το ίδιο δύσκολο είναι να υποστηρίξει κανείς ότι η ταυτοποίηση ταλέντων αποτελεί παράγοντα επιτυχίας για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων.

Οι Digel et al., 2006 και Hong, 2007 υποστήριζαν, καθώς το αθλητικό κίνημα εξελίσσεται, τα μεγαλύτερα έθνη υιοθέτησαν μια πιο συστηματική προσέγγιση για την ανάπτυξη ταλέντων, όπως στην περίπτωση της Κίνας με συστήματα ταυτοποίησης ταλέντων μέσω των σχολείων. Όμως, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των μικρότερων χωρών δεν είναι ισχυρό και δεν μπορούν να υποστηρίξουν την κούρσα του διεθνούς ανταγωνιστούν. Ωστόσο, για την ταυτοποίηση ταλέντων απαιτείται περαιτέρω και πιο εμπειρισταωμένη μελέτη και εμβάθυνση.

Ως εκ τούτου, για διαφορετικούς πολιτισμικούς, ιστορικούς και εθνικούς λόγους τα έθνη βρίσκουν διαφορετικές απαντήσεις για την εφαρμογή προτεινόμενων «ελίτ» αθλητικών συστημάτων. Όπως αναφέρθηκε από τους Digel et al. (2006) «τα έθνη που επιτυγχάνουν υψηλές επιδόσεις ο αθλητισμός χαρακτηρίζεται από πολιτισμικά πρότυπα αθλητισμού που έχουν αναπτυχθεί σε βάθος χρόνων».

Οι μελετητές κατέληξαν ότι κάποιες χώρες δίνουν προτεραιότητα στην Άσκηση για Όλους, όπως υποστηρίχθηκε από τους Augestad & Bergsgard, (2008), όπως η Νορβηγία για παράδειγμα και επενδύουν λιγότερο στον «ελίτ» αθλητισμό. Τονίσθηκε από τους Houlihan & Green (2008), ότι «ένας κρίσιμος δείκτης σύγκλισης των αθλητικών συστημάτων είναι ο βαθμός στον οποίο ένα ευρύ φάσμα χωρών με διαφορετικά πολιτικά, κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά υιοθετεί παρόμοιους πολιτικούς στόχους».

Περαιτέρω, οι ερευνητές υποστήριζαν ότι η θεσμοθέτηση των «ελίτ» πολιτικών, σε επίπεδο κυβερνητικών επιλογών είναι ένας άλλος παράγοντας που δεν ακολουθούν όλα τα έθνη, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής όπου η ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού είναι θέμα του σχολείου, ένα παράδειγμα ανάπτυξης του αθλητισμού, γενικότερα, που δεν μπορεί να συγκριθεί με κάποιο άλλο στον κόσμο. Και ένας ακόμη παράγοντας, αφορά στην ιδιαιτερότητα του αθλητισμού και στην ιδιαιτερότητα κάθε αθλήματος και όπως έχει υποστηριχτεί από τον Porter (1990) δεν θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπάρχει ανταγωνιστικό

πλεονέκτημα των εθνών και «κανένα έθνος δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικό σε όλα τα αθλήματα. Ένα υψηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας σε όλους τους τομείς είναι πολύ απίθανο και ως εκ τούτου τα έθνη μπορούν να ειδικευτούν σε έναν τομέα».

Όμως, πέραν των ισχυρών οικονομικά και πληθυσμιακά χωρών, στα διεθνή γεγονότα συμμετέχουν πολλά μικρά κράτη. Οι B. Houlihana και J. Zhengc (2014) σε μία μελέτη για τον προσδιορισμό των στόχων των μικρών κρατών και τη συμμετοχή αυτών στη διεθνή σκηνή των αθλητικών γεγονότων, αναφέρουν ότι *οι μικρές χώρες έχουν διεθνή παρουσία, ωστόσο, όμως, και περιθωριοποίηση*. Το μέσο μέγεθος του πληθυσμού των 204 χωρών που συμμετείχαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου το 2012 ήταν μόλις πάνω από 6,6 εκατομμύρια και σχεδόν το ένα τέταρτο (47χώρες) είχε πληθυσμό μικρότερο του ενός εκατομμύριου. *Οι χώρες με πληθυσμό μικρότερο του ενός εκατομμυρίου μετρούσαν μόλις τρία ολυμπιακά μετάλλια το 2012 και οι 102 χώρες με τον μικρότερο πληθυσμό αντιπροσώπευαν μόλις το 11% (106) από τα 962 μετάλλια που κατακτήθηκαν*. Το σύνολο του αθλητικού πληθυσμού που αγωνίστηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου ήταν 10.568 αθλητές κι αθλήτριες, με πάνω από το ήμισυ αυτού του πληθυσμού να προέρχεται από μόλις 17 χώρες. *Το μέσο μέγεθος μιας εθνικής ομάδας ήταν 11 αθλητές κι από αυτές τις χώρες το ποσοστό του 70% έχει πληθυσμό κάτω των 6,6 εκατομμυρίων*.

Οι μελετητές (Arnaud και Riordan 1998, Preuss 2004 και Houlihan 2006), όπως αναφέρουν οι B. Houlihan και J. Zhengc (2014) υποστήριξαν ότι στη συζήτηση που γίνεται στη δημόσια σφαίρα σχετικά με την εμπλοκή της κυβέρνησης στον αθλητισμό και ιδιαίτερα στον υψηλό αθλητισμό, γίνεται συχνά αναφορά κατά πόσο υπάρχουν οφέλη και ποια είναι, εν τέλει, η χρησιμότητα του αθλητισμού για τη βελτίωση της εικόνας μιας χώρας στο διεθνές επίπεδο καθώς και τα οφέλη που προκύπτουν από τη διεθνή συμμετοχή μίας χώρα και τον αντίκτυπο στο πολίτη και την κοινωνία γενικότερα. Κι ενώ τα κράτη που έχουν προβάδισμα, σύμφωνα με τους ερευνητές, είναι τα πλούσια κράτη με μεγάλο πληθυσμό και μακροχρόνια ανεξαρτησία, *ωστόσο, η μεγάλη πλειοψηφία των χωρών που συμμετέχει στα μεγάλα αθλητικά γεγονότα είναι μικρές χώρες*.

Η έννοια του μικρού κράτους, όπως ετέθη από τους μελετητές, αφορά στον πληθυσμό, στην χρήση γης και στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ), (Duursma 1996, Maas 2009, Sutton 2011). Ωστόσο, σύμφωνα με το J. Katzenstein (2003) η έννοια του μικρού κράτους αφορά στην ευαλωτότητα. *Πιο συγκεκριμένα ο Katzenstein*

τόνισε, ότι αυτό που πραγματικά επηρέαζε πολιτικά ένα μικρό κράτος είναι η έννοια της ευπάθειας, οικονομικής αλλά και άλλης φύσης. Η αντίληψη της ευπάθειας δημιούργησε μια ιδεολογία της κοινωνικής εταιρικής σχέσης που είχε ενεργήσει ως συνδετικός κρίκος για την εταιρική πολιτική (κορπορατισμός) των μικρών ευρωπαϊκών κρατών. Αυτή ήταν η πρώτη και πιο σημαντική επεξηγηματική μεταβλητή για τα μικρά κράτη.

Οι ερευνητές B. Houlihan και J. Zhenge (2014) υποστήριξαν ότι στα μικρά κράτη, λόγω των περιορισμένων πόρων και του μικρού οικονομικού μεγέθους της εγχώριας αγοράς, οδηγεί στο να χρηματοδοτούνται συγκεκριμένα αθλήματα υψηλού αθλητισμού κι αυτό αφορά σε *πολικές αποφάσεις και όχι σε χάραξη πολιτικής για την ανάπτυξη του ελίτ αθλητισμού*. Υποστηρίζεται επίσης, ότι ο πλούτος των χωρών δεν αφορά μόνο τους οικονομικούς πόρους, τον πληθυσμό και τις καλά οργανωμένες και εξοπλισμένες εγκαταστάσεις. Η βαθιά ριζωμένη και εδραιωμένη αθλητική κουλτούρα αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα και δίνει προστιθέμενη αξία και ώθηση στο αθλητισμό και στις πολιτικές ανάπτυξης υψηλού επιπέδου αθλητών καθώς επίσης δίνει ένα βαθμό αυτονομίας του κράτους έναντι των άλλων χωρών.

Ο αθλητισμός, ως *πόρος*, για τα μικρά κράτη, ως «μαλακή δύναμη» υποστηρίχθηκε από τους ερευνητές, καθώς προσδιόρισαν επίσης και πέντε πιθανές στρατηγικές οι οποίες μπορούν να υιοθετηθούν από μικρά κράτη. Οι στρατηγικές αφορούν σε: α) ανεξάρτητη (αυτόνομη) στρατηγική, β) ισομορφισμός-μιμητισμός, γ) απομονωτισμός, δ) συλλογικός και ε) camp follower. Η στρατηγική της *αυτονομίας*, για μικρά κράτη, αφορά σε κράτη που έχουν τη δύναμη να διαθέσουν οικονομικούς πόρους όπως για παράδειγμα το Αμπου Ντάμπι και το Κατάρ. Ο *ισομορφισμός* αφορά στην υιοθέτηση της αθλητικής κουλτούρας ενός ισχυρού γείτονα. Ωστόσο, η πιο προωθημένη μορφή του ισομορφισμού είναι η στρατηγική του camp follower όπου μικρά κράτη μέσω των συνεργασιών και της αλληλεπίδρασης με μεγάλα κράτη προσπαθούν να κερδίσουν πλεονέκτημα. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος αυτής της στρατηγικής αφορά σε διάθεση ψήφων σε κράτη ή και σε ηγέτες που διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην διεθνή αθλητική σκηνή. Σε ότι αφορά την στρατηγική του *απομονωτισμού*, της πολιτικής της απόσυρσης από τις διεθνείς υποθέσεις η Κίνα, για παράδειγμα, εφάρμοσε κατά την περίοδο του 1960-1970 την στρατηγική του απομονωτισμού. Στο σύγχρονο κόσμο, στον μεταμοντέρνο όπως ελέχθη, Batoria (2005, p. 1), οι μικρές χώρες μπορούν να λάβουν βήμα διαλόγου και διεθνοποίησης μέσω των διεθνών οργανισμών όπως, οι Διεθνείς Ομοσπονδίες, η Διεθνή Ολυμπιακή

Επιτροπή, ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ, ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, το πιο προωθημένο πείραμα παγκόσμιας κυβέρνησης μέχρι σήμερα, το Συμβούλιο της Ευρώπης και όλων των περιφερειακών και διεθνών Μη Κυβερνητικών Οργανισμών που προάγουν τις αξίες της *Ευγενούς Αμιλλας* και του *Εν Αγωνίζεσθαι* και της *Παγκόσμιας Ειρήνης*. Όμως, παρόλο που οι κίνδυνοι για τα μικρά κράτη ελλοχεύουν, όπως ο διεθνής ανταγωνισμός και η αυξανόμενη συμμετοχή στο ολυμπιακό κίνημα, καθώς και οι προθέσεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και βέβαια η αύξηση των δαπανών, ωστόσο, διέξοδοι υπάρχουν μέσω των πολιτικών και διπλωματικών οδών με τους πιο ισχυρούς του διεθνούς αθλητισμού.

2.4. Διαδικασία χάραξης δημόσιας πολιτικής

Η διαδικασία χάραξης κρατικής πολιτικής για τον αθλητισμό εμπεριέχεται στο ευρύτερο φάσμα των δημόσιων πολιτικών. Την περίοδο του 1960-1970 αναπτύχθηκε ένα νέο πεδίο μελέτης και αφορούσε την ανάλυση της κρατικής πολιτικής. Στόχος αυτού του πεδίου ήταν η διερεύνηση για το πώς εγκαινιάζεται, διατυπώνεται και υλοποιείται η κρατική πολιτική και πως μπορεί να βελτιωθεί η διαδικασία χάραξης κρατικής πολιτικής. Στον πυρήνα, ωστόσο, ανάλυσης της κρατικής πολιτικής βρίσκονται κανονιστικά ερωτήματα, όπως, «*ποιος είναι ο ρόλος της κυβέρνησης;*» και «*ποια είναι η φύση της 'αγαθής κοινωνίας';*». Σε αυτό το πλαίσιο αξιολόγησης του πολιτικού συστήματος συνυπολογίζονται και οι βαθύτερες πολιτικές και ιδεολογικές διαιρέσεις, οι οποίες, ξεπερνούν το πλαίσιο έρευνας της παρούσας μελέτης.

Η διαδικασία χάραξης κρατικής πολιτικής, λοιπόν, είναι διαδικασία δύο εννοιών και φορά αρχικά σε *ενέργειες ή γεγονότα* τα οποία είναι αλληλένδετα. Θέλοντας να εξηγήσουμε και να περιγράψουμε την χάραξη πολιτικής, θα λέγαμε ότι η χάραξη παίρνει τη μορφή «*εισερχομένων*», ιδέα-υποβολή πρόταση-διάλογος-ανάλυση-αξιολόγηση και «*εξερχομένων*», απόφαση-υλοποίηση. Δεύτερον, η πολιτική, αφορά το «*πώς*» και το «*τι*» και αξιολογείται υπό το φως των συνεπειών της. Το στάδιο *των αποφάσεων* και η εξαγωγή συμπερασμάτων θεωρούνται τα κύρια χαρακτηριστικά της. Στο πλαίσιο αυτό, της λήψης αποφάσεων πολιτικών, έχουν αναπτυχθεί αρκετές θεωρίες. Σύμφωνα με τον Heywood (2002) οι επικρατέστερες είναι: α) *Τα μοντέλα των ορθολογικών δράντων*, β) *Τα προσαυξητικά μοντέλα*, γ) *Τα μοντέλα γραφειοκρατικής οργάνωσης* και δ) *Τα μοντέλα συστημάτων πεποιθήσεων*. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η χάραξη πολιτικής σχετίζεται με το πώς οι κυβερνήσεις λαμβάνουν αποφάσεις κι όχι με το περιεχόμενο των αποφάσεων.

Ωστόσο, η διαδικασία χάραξης πολιτικής δεν μπορεί να κατανοηθεί με όρους τρόπων λήψης αποφάσεων. Πιο συγκεκριμένα αφορά σε *είδη* αποφάσεων. Πρέπει να «*ληφθεί απόφαση για την απόφαση*», «*πρέπει να γίνει κάτι*», να διερευνηθεί το *τι* και το *πώς*, κοκ. Υπό αυτό το πρίσμα, όπως υποστήριξε ο Heywood (2002), η χάραξη έχει τέσσερα διακριτά στάδια: α) *πρωτοβουλία*, β) *διατύπωση*, γ) *εφαρμογή* και δ) *αξιολόγηση*. Το στάδιο της πρωτοβουλίας αφορά στις προτάσεις πολιτικών, στο στάδιο της διατύπωσης η κρατική πολιτική αναπτύσσεται, το στάδιο της εφαρμογής αποτελεί τις διαδικασίες που τίθενται σε λειτουργία και το στάδιο της αξιολόγησης

έχει τη μορφή της κριτικής των «παραγομένων» της κρατικής πολιτικής που πάντα έχει στόχο την βελτίωση.

Η αξιολόγηση των *πολιτικών συστημάτων*, εν γένει, είναι δύσκολη, επειδή κάθε δείκτης απόδοσης εμπεριέχει περιπλοκές. Ωστόσο, έχει υποστηριχθεί ότι για να κατανοήσουμε πως «λειτουργεί» η δημόσια πολιτική, είναι ίσως χρήσιμο να ξεκινήσουμε από τις μελέτες πολιτικής υπό το πρίσμα της αναζήτησης των ιδεολογικών υποθέσεων, που όχι μόνο παράγουν πολιτική, αλλά είναι εργαλεία στα ίδια τα θεσμικά όργανα που διαμορφώνουν πολιτικές.

Ως εκ τούτου, οι πολιτικές ιδεολογίες περιγράφονται καλύτερα ως αντανάκλασεις του κόσμου και προβληματισμοί για τον κόσμο. Ορίζουν πως ‘πρέπει’ να είναι ο κόσμος και προσφέρουν ένα πλαίσιο, έναν οδηγό στη δημόσια σφαίρα για πολιτικές και δράση. Συνεπώς, η λειτουργική διάσταση της πολιτικής ιδεολογίας είναι να δώσει μια συγκεκριμένη προοπτική στον κόσμο και να τονίσει βασικά ζητήματα, θεωρίες και προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Οι ιδεολογίες όχι μόνο παρέχουν μια κατανόηση για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο κόσμος, αλλά και χαρτογραφούν και αποτυπώνουν το πλαίσιο για το πώς ο κόσμος ‘πρέπει’ να αλλάξει και να διαχειριστεί (Wolsey και Abrams, Hylton 2013).

Από κοινωνικοεπιστημονική άποψη, λοιπόν, ιδεολογία είναι ένα λίγο πολύ συνεκτικό σύνολο ιδεών που παρέχει μία βάση για οργανωμένη πολιτική δράση, ανεξαρτήτως αν αυτή η δράση αποσκοπεί στη διατήρηση, μεταβολή ή ανατροπή του υπάρχοντος συστήματος σχέσεων εξουσίας. Όλες οι ιδεολογίες, επομένως, δίνουν μία συνολική περιγραφή της υπάρχουσας τάξης, συνήθως με την μορφή μίας «κοσμοθεωρίας», παρέχουν ένα μοντέλο του επιθυμητού μέλλοντος, ένα όραμα της αγαθής κοινωνίας, και υποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί και πρέπει να επέλθει πολιτική αλλαγή. Ωστόσο, οι ιδεολογίες δεν είναι ερμητικά κλειστά συστήματα σκέψης: είναι μάλλον ρευστά σύνολα ιδεών που αλληλοεπικαλύπτονται σε πολλά σημεία. Σε επίπεδο «δομής», οι ιδεολογίες μοιάζουν με τις πολιτικές φιλοσοφίες-σε επίπεδο «λειτουργίας» παίρνουν τη μορφή ευρύτερων πολιτικών κινημάτων (Seliger, 1976, Heywood, 2002).

2.5. Πολιτικές ανάπτυξης αθλητισμού υψηλών επιδόσεων

Πολιτικές ανάπτυξης αθλητισμού υψηλών επιδόσεων - Το ερώτημα της έρευνας.

Ο αθλητισμός υψηλών επιδόσεων βασίζεται σε πολιτικές και στρατηγικές με μακροπρόθεσμο προσανατολισμό και χρηματοδότηση. Οι K. Sotiriadou, D. Shilury (2013) αναφέρουν ότι *«οι επιπτώσεις μιας επιτυχημένης ανάπτυξης «ελίτ» αθλητών συνίσταται σε αυξημένες χρηματοδοτήσεις και δημόσιες προοπτικές για τον αθλητισμό καθώς και τη δημιουργία δρόμων για την αύξηση του ενδιαφέροντος για τον αθλητισμό»*. Πριν παρουσιαστεί οποιοδήποτε μοντέλο, κρίνεται σκόπιμο και απαραίτητο να αναφερθεί ο όρος αθλητική πολιτική (Sport policy).

Ο τομέας πολιτικής για τον αθλητισμό χαρακτηρίζεται από πρόσφατο παρελθόν, αυξανόμενη κρατική παρέμβαση, ενσωματωμένες πεποιθήσεις, διασκορπισμένο διοικητικό πλαίσιο και εμπειρίες μέσω σημαντικών επιρροών (Houlihan 2000b). Η έννοια της πρόσφατης πραγματικότητας αφορά στο ότι μόνο κάποιες χώρες μόλις μετά το 1960 άρχισαν να αναγνωρίζουν την αθλητική πολιτική και τη χρηματοδότηση αυτής, και μόνο στα μέσα της δεκαετίας του 1990 καθιερώθηκε ως κομμάτι των δημόσιων πολιτικών.

Δευτερευόντως, *η αθλητική πολιτική φέρει στοιχεία κυβερνητικής παρεμβατικότητας (Green, 2004a)* και τρίτον, εμφανίζει αρκετές ανταγωνιστικές ιδεολογίες και πιστεύω, εντός κι εκτός της κρατικής πολιτικής. Επίσης, οι πολιτικές του αθλητισμού, ως ευρύτερο στοιχείο των δημόσιων πολιτικών, φέρουν στοιχεία ιδεολογικά και ενσωματώνουν αξίες που αντανakλούν σε ιδεολογικές πολιτικές θέσεις (Henry, 1993,2001). Οι προτιμήσεις για την πολιτική του αθλητισμού ενσωματώνουν μια σειρά αιτιωδών αξιώσεων όπως *«η διευρυμένη βάση και συμμετοχή επεκτείνουν την επιτυχία της 'ελίτ'»* και *«ο αθλητισμός - άσκηση δρουν ως καταλύτες στα κοινωνικά προβλήματα»*. Τέταρτον, ο τομέας του αθλητισμού, *έχει μια υψηλή διαφοροποίηση ως προς την οργανωτική και διοικητική προσέγγιση με μία πληθώρα οργανισμών που εκπροσωπούν αρκετά αθλήματα σε διαφορετικά κυβερνητικά τμήματα και οργανισμούς με αρμοδιότητες για διαφορετικές πτυχές στον τομέα πολιτικής (Houlihan and White, 2002, Roche, 1993)*. Πέμπτον, η πολιτική για τον αθλητισμό έχει προεκτάσεις και αλληλεπιδρά και σε άλλους τομείς όπως για παράδειγμα στον τομέα της εκπαίδευσης, κι αυτό αφορά στην ανάπτυξη του αθλητισμού στη σχολική κοινότητα.

Όπως αναφέρει ο King, N. οι ερευνητές Coalter, Long και Duffield (1988), Henry (1993,2001) και ο Roche (1993) κατατάσσουν σε διαφορετικές πολιτικές ιδεολογίες τον αθλητισμό και την αναψυχή – ψυχαγωγία. Ο Bramham (2001:9) αναφέρει ότι «οι πολιτικές ιδεολογίες περιγράφονται καλύτερα ως αντανακλάσεις του κόσμου και σκέψεις για τον κόσμο». Ο Roche (1993:102) αναφέρει ότι ο αθλητισμός στις αρχές του εικοστού αιώνα είχε την έννοια του «ερασιτεχνικού», «*amateur ideology*». Στα μέσα του εικοστού αιώνα αναδύεται μία νέα ιδεολογία που σχετίζεται με την πρόνοια «*welfarism*», που οδήγησε σε πιο πολιτικοποιημένη, επαγγελματική και γραφειοκρατική προσέγγιση για τον αθλητισμό. Ο Roche υποστήριξε ότι προς τα τέλη του εικοστού αιώνα η αθλητική πολιτική κυριαρχείται από ‘δύο δίδυμες ιδεολογίες’, του *καπιταλισμού* και του *καταναλωτισμού*.

Ο Henry, (*Adapted from Henry (2001:58-59) (όπως αναφέρεται στον King 2009)*), παρουσίασε τις πολιτικές ιδεολογίες και πολιτικές για τον αθλητισμό, με βάση τις ιδεολογίες που έχουν αναπτυχθεί στο ευρύτερο φάσμα των πολιτικών. Ο Henry (1993,2001) παρέχει ίσως την πληρέστερη παρουσίαση της πολιτικής ιδεολογίας σε σχέση με την αθλητική πολιτική και συνδέει τις πολιτικές ιδεολογίες με την πολιτική αθλητισμού της κεντρικής κυβέρνησης, κατά μήκος μιας πολιτικής πραγματικότητας από τον διαρθρωτικό μαρξισμό μέχρι τον φιλελευθερισμό. Στην αποτύπωση αυτή πρόβαλε πέντε πτυχές των πολιτικών, οι οποίες αφορούσαν *στις αξίες, την αξία του αθλητισμού, τις πολιτικές προτεραιότητες για τον αθλητισμό, τον ρόλο του κράτους και της κυβέρνησης και τις πεποιθήσεις*. Σύμφωνα λοιπόν με αυτό, ο *δομικός μαρξισμός* φέρει τα ακόλουθα στοιχεία: Οι αξίες αντιτίθενται στον *καπιταλισμό*, η αξία του αθλητισμού αφορά στην ενίσχυση των δεσποζουσών αξιών, την *εγγενή αξία* που χάνεται στο θεσμοθετημένο άθλημα, οι πολιτικές προτεραιότητες για τον αθλητισμό είναι μηδενικές καθώς και ο ρόλος του κράτους και της κυβέρνησης είναι υποτονικός έως μηδενικός.

Ο αθλητισμός υψηλών επιδόσεων (High-performance-HP) αναδείχθηκε ως ομπρέλα και κατέγραψε τεράστια ανάπτυξη στην παγκόσμια αθλητική σκηνή από την αφετηρία, η οποία χρονολογείται από τη δεκαετία του 1950, από την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου (Houlihan, 2013) έως και σήμερα. Οι πολιτικές εντάσεις μεταξύ των δυνάμεων του Δυτικού και του Ανατολικού κόσμου παρακίνησαν ορισμένες κυβερνήσεις, ιδιαίτερα στις ανεπτυγμένες χώρες να αναπτύξουν συστηματικά την

υποστήριξη αθλητών υψηλού επιπέδου ώστε να επιτύχουν διπλωματικούς στόχους (Riordan, 1978).

Μέχρι τη δεκαετία του 1970, το τυπικό πλαίσιο του αθλητικού συστήματος λειτουργούσε με βασικό τρόπο, όπου ταλαντούχοι αθλητές εκπαιδεύονταν με έναν προπονητή υπό την επίβλεψη ή την κατεύθυνση των αθλητικών ομοσπονδιών (Houlihan & Zheng, 2013). Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980, ο αθλητισμός υψηλών επιδόσεων εξελίχθηκε (από αυτή τη σχέση αθλητή-προπονητή-ομοσπονδία) και συμπεριλαμβάνει μία πολυπληθή ομάδα στελεχών όπως φυσιοθεραπευτές, γιατροί, φυσίατροι, προπονητές (δύναμης, τεχνικής, τακτικής κοκ), ψυχολόγοι, φυσιολόγοι, αναλυτές κλπ (Collins, Trower, & Cruickshank, 2013).

Ο αντίκτυπος των επιτυχιών των αθλητών υψηλού επιπέδου σε ομαδικά και ατομικά αθλήματα, σε πολιτικό και κοινωνιοοικονομικό επίπεδο, αφενός παρακίνησε πολλά ισχυρά έθνη να συμπεριλάβουν στις πολιτικές τους την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού, αφετέρου αποτέλεσε για τους ερευνητές ένα νέο πεδίο μελέτης τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Ωστόσο, μπορεί η επιτυχία των αθλητών στο κορυφαίο αθλητικό γεγονός, τους *Ολυμπιακούς Αγώνες*, να αποτελεί προτεραιότητα των ιθυόντων χάραξης πολιτικών για την ανάπτυξη του υψηλού επιπέδου αθλητών στο διεθνές αθλητικό επίπεδο, δεν παύει όμως να είναι πολυεπίπεδο και ετερογενές το θέμα της χάραξης πολιτικής για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού.

Το βασικό πλαίσιο διαχείρισης του αθλητισμού μπορεί να έχει κατά βάση αναπτυχθεί, πλην όμως, ο υποτομέας του υψηλού αθλητισμού και της ανάπτυξης ταλαντούχων αθλητών, όπως αναφέρθηκε, είναι ένα νέο πεδίο. Κι επειδή η επιτυχία των εν δυνάμει υποψήφιων «ελίτ» έχει τις απαρχές της στην αναπτυξιακή ηλικία, κι αυτό απαιτεί μία πολυετή προσπάθεια από όλες τις πλευρές και τους εμπλεκόμενους για την κατάκτηση και παραμονή στην κορυφή, κι επειδή, όπως ελέγχθη είναι πολυσχιδές το θέμα, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η χάραξη στρατηγικής ανάπτυξης υψηλού αθλητισμού έχει βαρύνουσα σημασία. Δευτερευόντως, ο αθλητισμός, έχοντας μία δυναμική, δέχεται επιδράσεις από το περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύσσεται και εξελίσσεται και με δεδομένο ότι οι μακροοικονομικοί παράγοντες, κοινωνικοί, οικονομικοί και πολιτικοί, μεταβάλλονται, επηρεάζουν την εξέλιξή του και αυτό καθιστά ακόμη πιο δύσκολη τη χάραξη πολιτικών.

Η Σωτηριάδου και ο De Bosscher (2013) επισημαίνουν ότι το περίπλοκο και γρήγορα μεταλλασσόμενο περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσεται ο υψηλός αθλητισμός επηρεάζεται από τα μέσα ενημέρωσης, τους χορηγούς, την κοινωνία, δυσχεραίνουν τόσο τη διαχείρισή του (χρήση απαγορευμένων ουσιών, εμπορευματοποίηση του αθλητισμού, στημένα παιχνίδια, διαφθορά) όσο και τον τρόπο που άτομα και οργανισμοί αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Γιατί τα έθνη, λοιπόν, επενδύουν στην ελίτ του αθλητισμού; Ποιοι είναι οι λόγοι που έχουν οδηγήσει τα κράτη, ανεξαρτήτως από πολιτικές ιδεολογίες, να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού;. Ο Green (2004) ήταν ένας από τους πρώτους μελετητές που 'έδωσε τα φώτα' για τη διαφοροποίηση της αθλητικής πολιτικής της Μεγάλης Βρετανίας. Ήταν ο 'θεμελιωτής' της «απομάκρυνση» από την πολιτική που βασίστηκε στο σύνθημα «Αθλητισμός για Όλους» (1970-1980), σε μια αυξανόμενη ζήτηση στην επένδυση και υποστήριξη του υψηλού αθλητισμού στις αρχές τις δεκαετίας του 1990.

Αρκετοί ερευνητές έχουν μελετήσει σε βάθος τις τελευταίες δεκαετίες το θέμα της ανάπτυξης του αθλητισμού και των πολιτικών κι έχουν προσδώσει και συμβάλει στην ανάπτυξη του πεδίο μελέτης του αθλητισμού, τόσο για την υποστήριξη του υψηλού αθλητισμού όσο και για την οργάνωση του ανταγωνιστικού αθλητισμού καθώς και για την «άσκηση για όλους». Σύμφωνα με τους Green και Houlihan ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο που αφορά στον σχεδιασμό για την πολιτική και τις αλλαγές πολιτικών, μέσα στο χρόνο, έχει προσδιοριστεί από τον March (March et al. 1999).

Μία ικανοποιητική προσέγγιση, λοιπόν, για την εν δυνάμει αλλαγή πολιτικών αφορά στο ότι:

- *πρέπει να υπάρχει μια ισχυρή ιστορική οπτική, με θεωρητικό υπόβαθρο αλλά εμπειρικά θεμελιωμένη,*
- *απαιτείται μια φιλοσοφημένη, εξελιγμένη κι όχι απλοϊκή αντίληψη της αλλαγής των πολιτικών,*
- *πρέπει να αναγνωρίζεται η σημασία των πολιτικών, οικονομικών και ιδεολογικών παραγόντων σε οποιαδήποτε εξήγηση της αλλαγής αντί να τονίζεται αποκλειστικά ένα από αυτά,*
- *πρέπει να αναγνωρίζεται ότι οποιαδήποτε εξήγηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τόσο το διεθνές όσο και το εγχώριο πλαίσιο για όποια αλλαγή θα πραγματοποιηθεί,*

- *πρέπει να υποστηρίζονται από μια καθορισμένη κι ανεπτυγμένη επιστημολογική θέση,*
- *πρέπει να χρησιμοποιείται μια διαλεκτική προσέγγιση για τη δομή και την υπηρεσία, παρά να δοθεί προτεραιότητα στις δύο,*
- *πρέπει να αναγνωρίζεται ότι η σχέση μεταξύ του υλικού και του ιδεολογικού είναι κρίσιμη και, πάλι, διαλεκτική (March et al. 1999:1-2), (όπως αναφέρεται στους Green και Houlihan (2005).*

Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι όλα τα κοινωνικά φαινόμενα, όπως προαναφέρθηκε από τους Green και Houlihan και όποιες αλλαγές δύναται να πραγματοποιηθούν, δεν μπορεί να είναι όλα παρατηρήσιμα. Όμως οι Green και Houlihan, θέλοντας να παρατηρήσουν τα συστήματα και υποσυστήματα της πολιτικής, καθώς εξελίσσονται, έθεσαν κάποιες παραμέτρους του πλαισίου του αθλητισμού, οι οποίες αφορούν στις ακόλουθες τρεις: α) *δομή και υπηρεσία,* β) *υποσύστημα και πλαίσιο* και γ) *υποσύστημα και αποτελέσματα.*

Στο πλαίσιο της κοινωνικοοικονομικής προσέγγιση, όπου λαμβάνονται υπόψη οι πολιτικοί, ιδεολογικοί και κοινωνικοί παράγοντες για την εξέλιξη των συστημάτων, εξετάζεται πώς η δημόσια πολιτική είναι το αποτέλεσμα οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων. Την περίοδο του 20ου αιώνα η πολιτική ταξινόμηση εμφάνισε νέες μορφές αυταρχισμού κατά τον μεσοπόλεμο, ιδιαίτερα στη σταλινική Ρωσία, τη φασιστική Ιταλία και τη ναζιστική Γερμανία και καλλιεργήθηκε η άποψη ότι ο κόσμος είναι χωρισμένος σε δύο καθεστώτα, τα δημοκρατικά και τα ολοκληρωτικά. Μετά το 1960 κέρδισε έδαφος η προσέγγιση των «τριών κόσμων», η άποψη ότι ο κόσμος είναι χωρισμένος σε τρία μπλοκ, στον «πρώτο κόσμο» του καπιταλισμού των δυτικών κοινωνιών, στον «δεύτερο κόσμο» του κομμουνισμού και στον «τρίτο κόσμο» τον αναπτυσσόμενο, μέσα στο πνεύμα των οικονομικών, πολιτικών και ιδεολογικών διαστάσεων. Είναι αυτή η περίοδος, όπου στην παγκόσμια σκηνή του υψηλού αθλητισμού, κυριαρχούν δύο μεγάλες δυνάμεις του «δεύτερου κόσμου», η Ανατολική Γερμανία και η Ρωσία (ΕΣΣΔ) και του «πρώτου κόσμου» οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Ωστόσο, το μοντέλο των τριών κόσμων δέχθηκε την χαριστική βολή από τα γεγονότα που έλαβαν χώρα στην Ανατολική Ευρώπη την περίοδο 1989-91.

Η ταξινόμηση, λοιπόν, των πολιτικών συστημάτων εξυπηρετεί δύο σκοπούς. Πρώτον, μας βοηθάει να κατανοήσουμε τις πολιτικές, κάνοντας εφικτή τη σύγκριση,

και επίσης να διακρίνουμε ομοιότητες και διαφορές, κατά τα άλλα, άμορφων γεγονότων και δεύτερον, μας βοηθά να αξιολογήσουμε την αποτελεσματικότητα ή την επιτυχία διαφορετικών συστημάτων.

Ένα πολιτικό σύστημα ή καθεστώς περιλαμβάνει όχι μόνο τους κυβερνητικούς μηχανισμούς και τους θεσμούς του κράτους, αλλά και δομές και διαδικασίες μέσω των οποίων αυτοί οι μηχανισμοί και θεσμοί αλληλεπιδρούν με την ευρύτερη κοινωνία. Στις σύγχρονες κοινωνίες οι ομάδες συμφερόντων, επίσης, είναι σημαντικοί σύνδεσμοι μεταξύ κυβερνώντων και κυβερνωμένων και λειτουργούν ως οργανωμένες μονάδες και κοινωνικά κινήματα, ως παράγοντες κινητοποίησης και αντιπροσώπευσης Heywood (2002).

Ποιος είναι όμως ο ρόλος του κράτους στην διαμόρφωση των πολιτικών; Για να ορίσουμε τον ρόλο, θα πρέπει να ορίσουμε τον όρο του κράτους. Ο όρος «κράτος» έχει χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει ένα μεγάλο φάσμα πραγμάτων στη δημόσια σφαίρα κι αφορά στο σύνολο των θεσμών, την εδαφική επικράτεια, μία φιλοσοφική ιδέα, ένα εργαλείο εξαναγκασμού κλπ. Η διαφορετική προσέγγιση του όρου σχετίζεται με τη διαφορετική κατανόηση από άποψη ιδεαλιστική, λειτουργιστική και οργανωτική. Ως προς την ιδεαλιστική προσέγγιση ο Hegel (G. W. F. Hegel) αναγνώρισε τρία φάσματα της κοινωνικής ζωής. Την οικογένεια, την κοινωνία των πολιτών και το κράτος. Η λειτουργιστική προσέγγιση του κράτους αφορά στον ρόλο των κρατικών θεσμών. Από οργανωτική άποψη το κράτος ορίζεται ως ο μηχανισμός της κυβέρνησης με την ευρύτερη έννοια του συνόλου των θεσμών. Ως έννοια το κράτος είναι ένας πολιτικός σύνδεσμος με αναγνωρισμένη δικαιοδοσία εντός καθορισμένων εδαφικών ορίων που ασκεί αυθεντία μέσα από διάφορους μόνιμους θεσμούς. Τέτοιοι θεσμοί είναι όσοι αναγνωρίζονται ως «δημόσιοι», υπό το πρίσμα της συλλογικής ευθύνης κι οργάνωσης της κοινοτικής ζωής και χρηματοδοτούνται με δημόσια δαπάνη.

Η πιο σημαντική διάκριση, ωστόσο, είναι αυτή του «κράτους» και της «κυβέρνησης». Αυτή η διάκριση δεν είναι απλώς θεωρητική αλλά εκτείνεται έως τον πυρήνα της ιδέας της περιορισμένης και συνταγματικής κυβέρνησης. Στο πλαίσιο της σπουδαιότητας του ρόλου του κράτους, σε ό,τι αφορά στη χάραξη δημόσιων πολιτικών ο Hill αναφέρει *«Η πολιτική είναι το προϊόν της άσκησης πολιτικής επιρροής, καθορίζοντας τι κάνει το κράτος και θέτοντας όρια σε ό, τι κάνει»*. Για τον Hay, το

«Σύγχρονο κράτος είναι κάτι παράδοξο», ενώ ο *Connell* επισήμανε ότι «*Η χάραξη ορίων γύρω από 'το κράτος' δεν είναι εύκολη*».

Εν ολίγοις, η κυβερνητική εξουσία μπορεί να ελεγχθεί μόνο όταν η εκάστοτε κυβέρνηση δεν αφήνεται να παραβιάζει την απόλυτη κι απεριόριστη αυθεντία του κράτους. Χαρτογραφώντας όμως την πολιτική διαδικασία, σύμφωνα με τον *Parsons* (1995), ο κύκλος ζωής της πολιτικής, (παρά το γεγονός ότι υπήρξε αυξανόμενη ανησυχία στο κυρίαρχο πλαίσιο της πολιτικής ανάλυσης), ο κύκλος πολιτικών ή η σταδιακή προσέγγιση εξακολουθούν να αποτελούν τη βάση τόσο για την ανάλυση της διαδικασίας πολιτικής όσο και για την ανάλυση στην πολιτική διαδικασία.

Μεταξύ των δεκαετιών 1970-1980, διατυπώθηκαν διάφορα στάδια για τη χαρτογράφηση της διαδικασίας πολιτικής που αποτυπώνεται και αφορά στα ακόλουθα: α) προσέγγιση του προβλήματος, β) ορισμός του προβλήματος, γ) προσδιορισμός εναλλακτικών λύσεων, δ) αξιολόγηση της επιλογής, ε) επιλογή της λύσης-επιλογής και στ) εκτέλεση και εκτίμηση.

2.6. Υψηλός αθλητισμός – ταυτοποίηση ταλέντου

Ο αθλητισμός υψηλών επιδόσεων ή πρωταθλητισμός οριοθετείται από βιολογικής άποψης βάσει σωματικής δομής, ενεργειακού δυναμικού και νευρομυϊκής δυνατότητας. Σε ό,τι αφορά τη σωματική δομή γίνεται ανασκόπηση κινανθρωπομετρικών μελετών και βάσει αυτών καθορίζεται η σωματική διάπλαση των αθλητών ολυμπιακού επιπέδου (Κλεισούρας 1990). Η εξέλιξη των αθλητών υψηλών επιδόσεων και η βελτίωση αυτών, αποδίδεται σε πολλούς παράγοντες οι οποίοι σχετίζονται με πολλές επιστήμες. Επίσης, υπάρχουν ποικίλες εξηγήσεις γιατί ένα ευρύ φάσμα κυβερνήσεων επενδύει στην επιτυχία των αθλητών υψηλών επιδόσεων, διότι υποστηρίζεται ότι δίνουν διεθνές κύρος. Επίσης υποστηρίζεται ότι οι επιδόσεις στον αθλητισμό σε διεθνή γεγονότα επηρεάζουν τη διπλωματική αναγνώριση και παρουσιάζουν ιδεολογικό ανταγωνισμό με την πεποίθηση ότι η διεθνής αθλητική επιτυχία δημιουργεί εγχώρια «πολιτικά οφέλη» και πιο συγκεκριμένες οικονομικές επιπτώσεις που συνδέονται με τη φιλοξενία διεθνών αθλητικών οργανώσεων όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Σε αρκετές αναπτυγμένες χώρες η υποστήριξη του υψηλού αθλητισμού στο εσωτερικό προέρχεται από δημόσιους πόρους. Στο ευρύτερο φάσμα της δημόσιας συζήτησης για τον αθλητισμό, σχετικά με τις πολιτικές για την υποστήριξη του αθλητισμού επιδόσεων, ένας σημαντικός αριθμός μελετητών έχει ασχοληθεί και καταγράψει τα συστήματα της Αυστραλίας, Γαλλίας, Κίνας, του Ηνωμένου Βασιλείου κι άλλων χωρών. Ο *Jean-François Nys* αναφέρει ότι ο αθλητισμός σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης σε χώρες με ολοκληρωτικό καθεστώς είχε χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη βελτίωση της φυσικής ικανότητας των ατόμων, για τη βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας και για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της κρατικής οικονομίας. Ως εκ τούτου το κράτος υποστήριζε τη μαζική αθλητική συμμετοχή, ανέπτυξε αθλητικά σχολεία, εκπαίδευσε προπονητές και χρηματοδότησε τον εξοπλισμό.

Ο αθλητισμός στο υψηλό επίπεδο αξιοποιήθηκε για να προβάλει την υπεροχή του κολεκτιβιστικού κράτους (ολόκληρη η οικονομία υπό κρατικό έλεγχο) έναντι του φιλελεύθερου συστήματος. Η Ρουμανία για παράδειγμα συνεχίζει να υποστηρίζει τον αθλητισμό μέσα από αυτό το πρίσμα, επιλέγοντας ταλαντούχους αθλητές οι οποίοι φοιτούν σε κλειστές σχολικές δομές όπου το κράτος έχει την καθολική ευθύνη και εποπτεία της ανάπτυξης τους. Ο αθλητισμός αριστείας εξακολουθεί να αποτελεί

κίνητρο για την ανάδειξη του εθνικού γοήτρου, γεγονός που εξηγεί την παρέμβαση του κράτους στον ‘αθλητικό ελιτισμό’ σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες.

Η Ελλάδα υιοθέτησε στις αρχές της δεκαετίας του 1980 τον θεσμό του αθλητικού σχολείου (*Τάξεις Αθλητικής Διευκόλυνσης*), όχι όμως με τον τρόπο ανάπτυξης της Ρουμανίας ως κλειστή δομή. Ο θεσμός αυτός για μία χρονική περίοδο εφαρμόστηκε σε κάποιες σχολικές μονάδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ωστόσο, δεν κατάφερε να κερδίσει το καθολικό ενδιαφέρον των μαθητών, ούτε ακόμη των οικογενειών και δεν αξιοποιήθηκε ποτέ ως *Μοντέλο Ταυτοποίησης Ταλέντων*. Πολύ δε περισσότερο δεν λειτούργησε ποτέ για το σκοπό για τον οποίο προκρίθηκε ως πολιτική ανάπτυξης και υποστήριξης της αθλητικής αριστείας.

Σύμφωνα με τους *Ελευθέριος Κέλλη, Παναγιώτη Ιωακειμίδα, Ανδρέα Ζαφειρίδη, Βασιλική Μάνου, Βασίλη Γεροδήμο & Σπύρο Κέλλη (2006)*, τα δημόσια σχολεία της Μεγάλης Βρετανίας ήταν πρωτοπόρα σε αυτόν τον τομέα, αλλά μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο οι πρώην ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες ανέπτυξαν συστήματα ταυτοποίησης ταλέντων σε μεγάλη κλίμακα. Τα πιο γνωστά συστήματα είναι αυτά της Σοβιετικής Ένωσης (από το 1952) και της πρώην Ανατολικής Γερμανίας (δεκαετία του 1960), όπου ταλαντούχοι μαθητές-αθλητές φοιτούσαν σε ειδικά σχολεία. Η Σουηδία ανέπτυξε το πρόγραμμα του αθλητικού σχολείου το 1967, όταν οι αθλητικές ομοσπονδίες αναζητούσαν νέα μοντέλα για την εφαρμογή προγραμμάτων, τα οποία είχαν ως στόχο να προσελκύσουν τους καλύτερους αθλητές μεταξύ 16-19 ετών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το σουηδικό μοντέλο προκρίθηκε και υιοθετήθηκε και από τους Φιλανδούς στα τέλη της δεκαετίας του 1970.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής επίσης αποτελούν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα συστήματος, όπου το σύνολο σχεδόν του υψηλού αθλητισμού έχει ενσωματωθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα. Στα φιλελεύθερα πολιτικά συστήματα ο αθλητισμός αξιοποιείται ως δημόσια ψυχαγωγία με σταθερές τις αξίες της εκπαίδευσης, της κοινωνικοποίησης και της προσέκλυσης ταλαντούχων νέων αθλητών. Σε επίπεδο Ευρώπης με ανεπτυγμένο ή λιγότερο αναπτυγμένο διοικητικό αθλητικό σύστημα το Υπουργείο Αθλητισμού είναι υπεύθυνο για τον αθλητισμό (Γαλλία, Λουξεμβούργο) ή Υφυπουργείο (Παιδείας, Πολιτισμού) όπως στις (Κάτω Χώρες, Δανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Πορτογαλία). Στην περίπτωση της Βρετανίας η

υπηρεσία, η οποία έχει την ευθύνη του αθλητισμού, είναι αυτόνομη. Ωστόσο, τα συστήματα μεταξύ των κρατών διαφέρουν. Γι αυτόν τον λόγο το Συμβούλιο της ΕΕ στο Ψήφισμα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στα πλαίσια του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2014, σχετικά με το πρόγραμμα εργασιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον αθλητισμό (2014-2017) (2014/C 183/03) έθεσε στόχους, τηρούμενης της αρχής της επικουρικότητας σύμφωνα με το παράρτημα I και II του ψηφίσματος.

Οι David Shilbury, Kalliopi (Popi) Sotiriadou, B. Christine Green αναφέρουν ότι από την δεκαετία του 1990 έως το 2008 ο αθλητισμός στην Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία και σε αρκετές άλλες χώρες έχει αλλάξει μορφή με την έννοια της αναζήτησης και ταυτοποίησης και ανάπτυξης των ταλέντων. Η ταυτοποίηση των ταλέντων αποτελεί κομμάτι αναπόσπαστο του αθλητικού συστήματος και στην ανάπτυξη και οργάνωση εμπλέκονται εκτός από το κράτος και τα δίκτυα (κεντρικά, περιφερειακά και επιστημονικά).

Η Sotiriadou κ.ά. (2013) ανέπτυξαν επιπλέον, εμπειρικά, τρία πλαίσια τα οποία απεικονίζουν βασικές πρακτικές ανάπτυξης του αθλητισμού. Αυτά τα πλαίσια αφορούν στην *προσέλκυση*, τη *διατήρηση-μετάβαση* και την *ανάπτυξη*. Οι μελετητές αξιοποίησαν ως πεδίο μελέτης το αμερικανικό βόλεϊ για την είσοδο, τη διατήρηση και την εξέλιξη των αθλητών ως τα τρία αλληλοσυνδεδεμένα στάδια κρίσιμα για την εξέταση των διαδικασιών ανάπτυξης του αθλητισμού. Η έρευνα και η καταγραφή των μελετητών και η αξιολόγηση παρουσιάζει καινοτόμα στοιχεία και διαφορετική προσέγγιση, με την έννοια της επιστημονικής παρατήρησης, πέραν των κλασικών τρόπων μελέτης και καταγραφής. Το τέταρτο πλαίσιο το οποίο ερεύνησαν αφορούσε στον τρόπο *προσέγγισης* των μελλοντικών ταλαντούχων αθλητών.

Τα πρότυπα των παρελθόντων δεκαετιών δεν συμβαδίζουν με την νέα γενιά και τον ψηφιακό κόσμο των νέων. Και παρόλο που η δυνατότητα προβολής και αξιοποίησης όλων των ψηφιακών μέσων έχει πολλαπλασιαστεί, εν τούτοις, οι παραδοσιακές αξίες του αθλητισμού αμφισβητούνται από την νέα γενιά. Σύμφωνα με τους Sotiriadou κ.ά., μία ειδική μελέτη των ερευνητών {*Ida Berger, Norman O'Reilly, Milena Parent, Benoit Séguin and Tony Hernandez (2013)*} είχε αποτυπώσει ότι η συμμετοχή των νέων μεταξύ 15-19 ετών στον αθλητισμό έχει μειωθεί από το 75 τοις εκατό στο 58 τοις εκατό για την περίοδο 1990-2005.

Όμως, η έννοια της ταυτοποίησης των ταλαντούχων νέων δυνητικών υποψήφιων πρωταθλητών και της προσέλκυσης τους αποτελεί μία προβληματική η οποία θα πρέπει να εξετασθεί και να προτυποποιηθεί, πλέον, με όρους του «σύγχρονου κόσμου», των αναγκών των νέων, των δυνατοτήτων των χωρών και της πολιτισμικής και πολιτικής κουλτούρας των χωρών. Σε ό,τι αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε μία επισκόπηση της πολιτικής και της πρακτικής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορούσε σε αθλητές υψηλών επιδόσεων, τα πορίσματα της μελέτης υπογράμμισαν τη μεταβλητότητα της ανταπόκρισης στα εθνικά συστήματα σε σχέση με τα αιτήματα των ταλαντούχων νέων αθλητών.

Η μελέτη των *D. Aquilina και I. Henry (2010)* είχε στόχο να εξηγήσει τις προσεγγίσεις που υιοθετήθηκαν από είκοσι πέντε έθνη (κράτη - μέλη της ΕΕ) σε ό,τι αφορούσε την κάλυψη των αναγκών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ταλαντούχων νέων αθλητών, τους ρόλους και ευθύνες όχι μόνο από κυβερνητικής άποψης όσον αφορά στην παροχή εκπαιδευτικών ευκαιριών αλλά και των ενδιαφερόμενων, συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των αθλητών. Ο *Brackenridge* υποστήριξε ότι τα σημερινά αθλητικά συστήματα για την ανάπτυξη ελίτ αθλητών τείνουν να «απο-ανθρωποποιήσουν» τους αθλητές στην επίδιωξή τους για επιτυχία και «ουσιαστικά αποκλείουν κάθε ανησυχία για ατομική ηθική λογική ή πολιτική αυτονομία του αναπτυσσόμενο αθλητή ως μηχανή επιδόσεων» (*Brackenridge 2004*).

Η έρευνα κατέδειξε τέσσερα συστήματα - προσεγγίσεις για υπηρεσίες υποστήριξης υψηλού επιπέδου αθλητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το πρώτο σύστημα (*State-centric Regulation*) είχε 'κρατικοκεντρική' προσέγγιση και αφορούσε τις χώρες Γαλλία, Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Πολωνία και Πορτογαλία. Η δεύτερη προσέγγιση (*State as Sponsor/facilitator*) έγκειται στη λειτουργία του κράτους ως χορηγός - υποστηρικτής και αφορούσε τις χώρες Βέλγιο, Δανία, Εσθονία, Φιλανδία, Γερμανία, Λιθουανία, Λετονία και Σουηδία. Το τρίτο σύστημα (*National Sporting Federations/Institutes as Intermediary*) αφορούσε τις εθνικές ομοσπονδίες οι οποίες κατέχουν ρόλο μεσάζοντα και διαμεσολαβητή των ελίτ αθλητών και αφορούσε την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο και το τέταρτο (*Laisser Faire: no formal structures*) αφορούσε στην μη ύπαρξη επίσημης δομής και σχετιζόταν με την Αυστρία, την Κύπρο, την Τσέχικη Δημοκρατία, την Ολλανδία, τη Μάλτα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Σλοβακία και την Σλοβενία. Σε ό,τι αφορά το τρίτο σύστημα

υποστήριξης, το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του θεσμού των *Εθνικών Ινστιτούτων Αθλητισμού* εγκαθίδρυσε περιφερειακούς κόμβους και υποστηρίζει τους αθλητές μέσω των αθλητικών συμβούλων.

Στην Ελλάδα, παρόλο που οι αθλητικές ομοσπονδίες γνωρίζουν και κατανοούν τις ανάγκες των αθλητών υψηλού επιπέδου και έχουν θετική προσέγγιση και επιθυμούν να στηρίξουν τα μέλη των εθνικών τους ομάδων σε ό,τι αφορά την ακαδημαϊκή φοίτηση, ωστόσο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ισοδύναμα ο ρόλο του *Συμβούλου, Performance Lifestyle Advisors*, οι αθλητές είναι απόλυτα εξαρτημένοι από τις δυνατότητες δημοσίων σχέσεων των στελεχών της εκάστοτε αθλητικής ομοσπονδίας τους και από την καλή θέληση των στελεχών του ακαδημαϊκού ιδρύματος. Αυτό καταδεικνύει ότι οι αθλητές υπόκεινται σε άδικη μεταχείριση, από τα πανεπιστήμια ή και από τους αθλητικούς οργανισμούς τους. Ουσιαστικά, η εκπροσώπησή τους, είναι μία προσωπική υπόθεση διαπραγμάτευσης, η οποία μπορεί να αποδειχθεί πολύ δύσκολη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έρευνα, σύμφωνα με τον ορισμό, είναι η αναζήτηση πληροφοριών. Σκοπός της έρευνας είναι η ανάδειξη νέων δεδομένων, γεγονότων και η σωστή ερμηνεία αυτών. Στόχος της έρευνας είναι η αναθεώρηση συμπερασμάτων ή θεωριών και νέων ανακαλύψεων. Υπό αυτή την έννοια, έρευνα είναι η συνεχή αναζήτηση νέας γνώσης. Ο όρος *έρευνα*, κατά τον Στεργιούλα (2018), δηλώνει την περιέργεια, την αναζήτηση και την απάντηση σε διάφορα ερωτήματα σημαντικά ή λιγότερο σημαντικά.

Η έρευνα διακρίνεται σε επιστημονική και μη επιστημονική. Η διαφορά της επιστημονικής έρευνας συνίσταται στο ότι ο ερευνητής ακολουθεί και αξιοποιεί επιστημονικές μεθόδους και πρωτόκολλα για την αναζήτηση στοιχείων. Σύμφωνα με τον *Καμπίτση (2004)* η επιστημονική έρευνα έχει δύο συστατικά: την *παρατήρηση* και το *συλλογισμό*. Μια άλλη διάκριση της επιστημονικής έρευνας αφορά στη *βασική* και την *εφαρμοσμένη*. Η πρώτη έχει στόχο την παραγωγή νέας γνώσης, άρα και νέων θεωριών, ενώ η εφαρμοσμένη διεξάγεται για την επίλυση προβλημάτων.

3.1. Μεθοδολογία

Με τον όρο μεθοδολογία χαρακτηρίζεται η συστηματική και λογική μελέτη των αρχών που διέπουν γενικότερα την επιστημονική διερεύνηση. *Η μεθοδολογία έρευνας αναφέρεται στις παραμέτρους της ερευνητικής προσπάθειας του ερευνητή, οι οποίες αφορούν στις γενικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, στις μεθόδους, στις τεχνικές, στα μέσα, στα υλικά και στις διαδικασίες που θα επιλέξει για τη διεξαγωγή της έρευνας του, Δημητρόπουλος, (2004).* Σύμφωνα με τον Massey (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004), οποιαδήποτε πρόταση για λεπτομερή εξέταση ενός θέματος συνιστά ένα πρόβλημα, το οποίο προσφέρεται για έρευνα, Καμπίτης (2004), Κατά τον Ζαφειρόπουλο (2005), η λέξη μεθοδολογία, εμπεριέχει ένα σύνολο διαδικασιών και μεθόδων που αξιοποιούνται κατάλληλα από τον ερευνητή με σκοπό την διεξαγωγή μιας ερευνητικής μελέτης. Επίσης, ο όρος μεθοδολογία αφορά σε ορθολογικές τεχνικές και διαδικασίες οι οποίες πραγματοποιούνται με λογική σειρά

προκειμένου να δώσουν λύση σε ένα πρόβλημα στο σύνολο του, Ζαφειρόπουλος (2005).

Οι μέθοδοι πραγματοποίησης έρευνας διακρίνονται σε ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες. Η ποσοτική και ποιοτική έρευνα είναι τμήματα της πρωτογενούς έρευνας και αφορούν στην συλλογή στοιχείων και πληροφοριών, οι οποίες δεν είναι διαθέσιμες στις υφιστάμενες πηγές. Η ποσοτική έρευνα βασίζεται σε στατιστικές μεθόδους, όπου αναλύονται με αυτόν τον τρόπο τα αποτελέσματά της. Μέσω ενός δείγματος, εξάγονται συμπεράσματα για ένα μεγαλύτερο σύνολο-πληθυσμό, στόχο. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω ερωτηματολογίων και τα πλεονεκτήματα της ποσοτικής έρευνας συνίστανται στις στατιστικές και μαθηματικές μεθόδους που ενδεχομένως έχουν μικρό περιθώριο λάθους, στη μελέτη θεωρητικών εννοιών, στη σταθερή της μορφή και στην έρευνα δείγματος, ειδικότερα όταν το δείγμα είναι ικανοποιητικό σε αριθμό. Σκοπός της ποσοτικής έρευνας είναι είτε απλά να καταγράψει μία κατάσταση ή μία συμπεριφορά, είτε να εξακριβώσει ποιες αλλαγές επέρχονται στη δεδομένη κατάσταση ή τη συμπεριφορά λόγω της επίδρασης κάποιων μεταβλητών, σύμφωνα με την προϋπάρχουσα θεωρία η οποία αναφέρεται στη μεταξύ τους σχέση.

Αντίθετα, ο σκοπός της ποιοτικής έρευνας είναι καθαρά επαγωγικός. Μέσω της ενδελεχούς και εκτεταμένης παρατήρησης οι ερευνητές που χρησιμοποιούν την ποιοτική έρευνα προσπαθούν να εξάγουν και να περιγράψουν ευρήματα τα οποία προάγουν την γνώση σχετικά με το πώς και γιατί τα άτομα συμπεριφέρονται με τον τρόπο που συμπεριφέρονται, Καμπίτσης (2004). Στην ποιοτική έρευνα δεν γίνεται χρήση ερωτηματολογίου, συνεπώς τα εξαγόμενα δεν προέρχονται από στατιστικές μεθόδους, Καμπίτσης (2004), αλλά η μελέτη στηρίζεται στον ανθρώπινο παράγοντα, στο χαρακτήρα, τον τρόπο που συμπεριφέρεται, τις συνήθειες και τις εμπειρίες του. Μέσω αυτού του τρόπου, ο ερευνητής μελετά σε βάθος και οδηγείται σε ασφαλή συμπεράσματα όσον αφορά στην κατανόηση του προβλήματος Mclean, Jensen & Hurd (2004). Οι Strauss & Corbin (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004) επισημαίνουν τη συλλογή δεδομένων από τον ερευνητή και την απουσία ερωτηματολογίου και στατιστικών αναλύσεων. Το ερωτηματολόγιο αντικαθίσταται στην ποιοτική έρευνα και η ερευνητική επιστήμη, οι βιογραφικές αναφορές Devers, (1994), οι συνεντεύξεις και η άμεση παρατήρηση αποτελούν τις μεθόδους έρευνας πεδίου, Labuschagne (2003).

Η ποιοτική έρευνα αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για τους ερευνητές και «γεννήθηκε» ως ανάγκη προκειμένου να καταγράψει και χαρακτηριστικά της ανθρώπινης συμπεριφοράς, Καμπίτσης (2004). Η ποιοτική έρευνα δεν βασίζεται στην εξαγωγή συμπερασμάτων μέσω ποσοτικών και στατιστικών αναλύσεων όπως ελέχθη. Σύμφωνα με τους Strauss & Corbin (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004), η ποιοτική έρευνα έχει ως στόχο την ποιοτική ανάλυση, δηλαδή την ανάλυση των στοιχείων και των δεδομένων που δεν βασίζονται σε μαθηματικά μοντέλα για την παραγωγή νέας γνώσης. Η ποιοτική έρευνα υποστηρίζεται ότι μπορεί να χαρακτηριστεί ως «φυσική», *'naturalistic research'* ή έρευνα πεδίου *'field research'*, λόγω του ότι διεξάγεται σε ένα «φυσικό περιβάλλον», εννοώντας ότι οι μεταβλητές που ενδιαφέρουν τον μελετητή βρίσκονται στο χώρο που συμβαίνουν, και δεν υπάρχει από την πλευρά του ερευνητή καμία προσπάθεια ελέγχου του περιβάλλοντος, Καμπίτσης (2004). Οι τρόποι ανάλυσης αφορούν στην ανάλυση περιεχομένου - *'content analysis'* και τη θεματική ανάλυση - *'thematic analysis'*. Μια άλλη διαδικασία διεξαγωγής ποιοτικής έρευνας αφορά στην θεωρία που ανέπτυξαν οι Strauss & Corbin (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004) και λέγεται *'grounded theory'*. Ο τρόπος αυτός συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων έχει στενή σχέση και η θεωρία προκύπτει από την μελέτη και ανάλυση των δεδομένων που συλλέχτηκαν.

Οι Auerbach & Silverstein, (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004) πρόβαλαν ακόμη μία διάκριση σε ότι αφορά την κωδικοποίηση: α) την *deductive coding*, δηλαδή το αν προέρχεται ήδη από υπάρχουσες θεωρητικές ιδέες, τις οποίες ο ερευνητής αξιοποιεί και β) πηγάζουν από τα δεδομένα. Στην δεύτερη περίπτωση ονομάζεται *inductive coding*. Στην παρούσα μελέτη αξιοποιείται ο τύπος *deductive coding* και αφορά στην βιβλιογραφική ανασκόπηση και τη μελέτη πεδίου.

3.2. Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση, μέσω των πηγών που εξετάζονται, συγγράμματα, βιβλιογραφικές αναφορές, ηλεκτρονικές πηγές κ.α., η έρευνα καταλήγει σε συμπεράσματα σχετικά με το θέμα. Τα αποτελέσματα βέβαια δε διακρίνονται πάντα για την πρωτοτυπία τους καθώς βασίζονται σε προγενέστερες μελέτες. Ωστόσο, η διαφορετικότητα της οπτικής που μελετάται η βιβλιογραφία και η διαφορετική προσέγγιση του θέματος του κάθε ερευνητή μπορεί να εξάγει νέα συμπεράσματα.

Η παρούσα μελέτη βασίστηκε σε βιβλιογραφικές αναφορές που αφορούσαν μέσο και μικρο επίπεδο μελετών (meso – level studies & micro – level studies) και πιο συγκεκριμένα αφορούσαν σε πολιτικές και στρατηγικές για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, αθλητές και προπονητές, που έχουν εντοπιστεί στο διεθνές αθλητικό περιβάλλον και αφορούν τον υψηλό αθλητισμό. Εξετάστηκαν, επίσης, μελέτες συγκριτικές των Green & Houlihan, και Green & Oakley που αφορούσαν σε συστήματα ανάπτυξης ‘ελίτ’ αθλητών των εθνών, εθνικά αθλητικά συστήματα. Στη συγκεκριμένη έρευνα μελετήθηκε κι αναλύθηκε η *διαδικασία χάραξη πολιτικής, οι πολιτικές που εφαρμόζουν χώρες που διακρίνονται στον υψηλό αθλητισμό κι οι παράγοντες που την επηρεάζουν*. Ελήφθησαν υπόψη οι θεωρίες περί της λήψης αποφάσεων, με την έννοια ότι οι αποφάσεις δεν λαμβάνονται με τον ίδιο τρόπο από άτομα κι από ομάδες, εντός μικρών ενώσεων ή και συλλόγων και εντός μεγάλων οργανισμών ή στο πλαίσιο δημοκρατικών ή αυταρχικών δομών.

Ως δευτερογενής ανάλυση πληροφοριών ορίζεται η μελέτη ιδιαίτερων προβλημάτων μέσα από ήδη υπάρχουσες πληροφορίες οι οποίες συγκεντρώθηκαν αρχικά για άλλους σκοπούς (Καμπίτσης 2004). Επομένως, όταν αναφερόμαστε σε δευτερεύουσες πηγές, εννοούμε το συνδυασμό και τη σύγκριση μιας αρχικής πληροφορίας από έναν μελετητή με σκοπό την κάλυψη ενός θέματος. Η απλή αναφορά ενός ερευνητή σε μία πηγή θεωρείται αρχική πηγή και η διαφορά της με τη δευτερεύουσα έγκειται στο σχολιασμό της. Μέσω του σχολιασμού επιτυγχάνουμε αποτελέσματα, όπως περιγραφή και ανάλυση της αρχικής πηγής αλλά και την αντικειμενική σκέψη του ερευνητή, ο οποίος απρόσκοπτα παρουσιάζει ένα γεγονός και καταλήγει σε συμπέρασμα. *Στη δευτερογενή ανάλυση ο ερευνητής επεξεργάζεται εκ νέου τα ερευνητικά δεδομένα –και όχι τα ευρήματα– των πρωτογενών ερευνών Glass, (όπως αναφέρεται στον Τσιώλη 2011).*

Το μεγάλο πλεονέκτημα που προσφέρεται μέσω της ανάλυσης δευτερευουσών πηγών είναι ότι δίνεται η ευκαιρία στον ερευνητή να τοποθετηθεί επί του αποτελέσματος της έρευνας, αιτιολογώντας πάντα την άποψή του. Στα θετικά επίσης προσμετράται και το χαμηλό κόστος της έρευνας. Για να δομηθεί όμως η έρευνα, θα πρέπει να κατανοηθεί απόλυτα η πηγή, μελετώντας σε βάθος και δίνοντας βαρύτητα στα συμπεράσματα στα οποία έχει καταλήξει ο ερευνητής. Αναλύοντας τα επιχειρήματα και ερευνώντας τις πηγές μπορούμε να εξετάσουμε κατά πόσο είναι αντικειμενικές και αξιόπιστες. Εν κατακλείδι, δίδεται έμφαση στην κατανόηση των

κινήτρων του εκάστοτε συγγραφέα ώστε να αποφεύγεται η περίπτωση υποκειμενικών αντιλήψεων και συμπερασμάτων από την πλευρά του. Στα μειονεκτήματα της μεθόδου αναφέρεται η δυσκολία πρόσβασης σε αρχεία που ενδιαφέρουν τον ερευνητή, ιδιαίτερα εκείνα που συλλέγονται από κρατικές πηγές. Επίσης, τα ίδια τα στοιχεία μπορεί να στερούνται επιστημονικότητας ή αντιπροσωπευτικότητας.

3.3. Συνεντεύξεις

Σύμφωνα με τον Καμπίτση (2004), στις περισσότερες ποιοτικές έρευνες οι μελετητές παρατηρούν με προσοχή το φαινόμενο που μελετούν είτε και συμμετέχοντας σε αυτό, σημειώνοντας και τηρώντας ένα εκτεταμένο αρχείο δεδομένων. Οι Pelto και Pelto (1978) (όπως αναφέρεται στον Καμπίτση, 2004) κατατάσσουν τις τεχνικές συλλογής πληροφοριών στις ποιοτικές έρευνες σε προφορικές και μη προφορικές. Παρόλο που η διαδικασία των συνεντεύξεων παρουσιάζει δυσκολίες ως προς το χρόνο και την επεξεργασία, ωστόσο, θεωρήθηκε απαραίτητη διότι δεν βρέθηκαν βιβλιογραφικές αναφορές για αθλητικές πολιτικές στην ελληνική επικράτεια, πολύ δε περισσότερο που να αφορούν την ανάπτυξη του 'ελίτ' αθλητισμού στο άθλημα της κωπηλασίας. *Όπως αναφέρει ο Καμπίτσης (2004), οι συνεντεύξεις, πέραν από τη συμβολή τους στη διαδικασία triangulation (χρήση πολλών και διαφορετικών μεθόδων συλλογής δεδομένων από διαφορετικές πηγές) εξυπηρετούν ένα άλλο πολύ σημαντικό σκοπό, τη συλλογή πληροφοριών οι οποίες δεν είναι δυνατό να αποκτηθούν με κανέναν άλλο τρόπο.* Σύμφωνα με το Στεργιούλα (2017) οι τύποι των συνεντεύξεων είναι: 1) η ανεπίσημη, άνευ διατυπώσεων συνέντευξη, 2) η συνέντευξη γενικής προσέγγισης, 3) η τυποποιημένη, ανοικτή συνέντευξη και 4) η κλειστή καθορισμένη συνέντευξη-απάντηση.

Στα ερευνητικά εργαλεία, λοιπόν, προστέθηκαν οι συνεντεύξεις οι οποίες στόχο είχαν να δια φωτίσουν την έρευνα και να προσδώσουν στην μελέτη στοιχεία μοναδικά, να διερευνήσουν σε βάθος αντιλήψεις, απόψεις και αξίες μέσα από τα «μάτια» των ερωτώμενων. Ο τύπος συνέντευξης που αξιοποιήθηκε ήταν η *τυποποιημένη, ανοικτή συνέντευξη*. Οι συνεντεύξεις έδωσαν τη δυνατότητα ευελιξίας: 1) σχετικά με την τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων ανάλογα με τον ερωτώμενο, 2) σχετικά με την εμβάθυνση σε κάποια θέματα με συμμετέχοντες που κρίνονται κατάλληλοι, 3) σχετικά με τη σειρά με την οποία τέθηκαν οι ερωτήσεις και 4) σχετικά με την πρόσθεση ή την αφαίρεση ερωτήσεων ή θεμάτων για συζήτηση. Η

επιλογή των συνεντευξιαζομένων ήταν *στοχευόμενη*, με τη συμμετοχή α) αξιωματούχων του χώρου της κωπηλασία (διοικητικών), β) προπονητών – καθηγητών φυσικής αγωγής και γ) ολυμπιονικών και παγκόσμιων πρωταθλητών από ένα ευρύτερο ηλικιακό φάσμα, γεννηθέντες από το 1955-1980, καλύπτοντας όλες τις περιόδους ενεργούς δράσης μεταξύ των ετών 1980-2019.

3.4. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Για τους σκοπούς της έρευνας, λοιπόν, πραγματοποιήθηκαν *συνεντεύξεις*, στις αρχές του 2020, δια ζώσης ή τηλεφωνικώς. Η ανάλυση των συνεντεύξεων πραγματοποιήθηκε σε δύο φάσεις. Αρχικά αποτυπώθηκε μια γενική εικόνα των ευρημάτων, μέσω παθητικής ανάγνωσης και κατηγοριοποιήθηκαν τα δεδομένα αναζητώντας προφανείς τάσεις ή περιοχές. Μια ενεργή, μικρο-ανάλυση των δεδομένων έδωσε μια σαφέστερη εικόνα του κάθε συμμετέχοντα. Η μικρο-ανάλυση λειτούργησε υποστηρικτικά και αποτύπωσε τη «συνολική εικόνα», ώστε στο επόμενο στάδιο ενσωματώθηκαν τα αποτελέσματα κι έγινε η σύγκριση με τους λοιπούς συνεντευξιαζόμενους. Ο τρόπος αυτός υποστηρίζει την κατανόηση των διαφορετικών προσεγγίσεων και την άντληση των διαφορετικών ευρημάτων και κατ' επέκταση αυτά τα ευρήματα να έχουν μεγαλύτερη ισχύ ώστε τελικά να διαμορφώσει το τμήμα της συζήτησης.

Η μελέτη χρησιμοποίησε και αξιοποίησε ποιοτικά μέτρα για την απόκτηση πληροφοριών μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και των συνεντεύξεων στη μελέτη. Όπως αναφέρει ο Καμπίτσης (2004) τα ποιοτικά δεδομένα αναλύονται βάσει κωδικοποίησης. Ωστόσο, η κωδικοποίηση δεν αφορά στη μείωση του όγκου των δεδομένων αλλά στην κατηγοριοποίηση. Η κατηγοριοποίηση ονομάζεται 'in vivo codes' όταν η ονοματολογία της κατηγορίας προέρχεται από τις λέξεις, τις οποίες εμπεριέχονται σε αυτή Glaser & Strauss (Όπως αναφέρεται στον Καμπίτση 2004).

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ – ΔΟΜΗ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

4.1. Παγκόσμια Ομοσπονδία Κωπηλασίας

Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Κωπηλασίας, *Fédération Internationale des Sociétés d’Aviron* (FISA) εξουσιοδοτείται από 156 εθνικές Ομοσπονδίες Κωπηλασίας προκειμένου να εφαρμόσει όλες τις διοικητικές πράξεις για την ανάπτυξη του αθλήματος της κωπηλασίας. Θέτει τους κανόνες και τους κανονισμούς για την ανάπτυξη του αθλήματος σε όλες τις μορφές του, όπως την κωπηλασία 2000 μ (ελίτ-elite, κάτω των 23 ετών-under 23, εφήβων-juniors, πανεπιστημίων-university, βετεράνων-masters, ειδικών ικανοτήτων-para-rowing), την παράκτια κωπηλασία-coastal rowing και την ‘εσωτερική’ κωπηλασία-indoor rowing. Η FISA έχει στην ευθύνη της την επίβλεψη και επικαιροποίηση των αθλητικών γεγονότων, World Rowing Championships και παρέχει συμβουλές και εμπειρογνομosύνη για την οργάνωση του αθλήματος και την οργάνωση κωπηλατικών γεγονότων.

Η Παγκόσμια Ομοσπονδία ασχολείται επίσης με την εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα προπονητικής και άλλα θέματα που σχετίζονται με το άθλημα και την ανάπτυξή του. Το όραμα της FISA είναι να ενθαρρύνει την ανάπτυξη του αθλήματος της κωπηλασίας σε όλο τον κόσμο και να ενισχύσει τους δεσμούς που ενώνουν όλους όσους αγαπούν αυτό το άθλημα. Αποστολή της FISA είναι να καταστεί η κωπηλασία άθλημα σε όλες του τις μορφές στο παγκόσμιο στερέωμα. Στις προτεραιότητες επίσης της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας είναι και το περιβάλλον. Οι κατευθυντήριες γραμμές της FISA αφορούν στην προστασία των αθλητών και του αθλήματος. Η ευεξία και η υγεία των κωπηλατών βρίσκονται πάντα στο επίκεντρο. Η FISA επιδιώκει να αντιπροσωπεύσει και να αναπτύξει όλες αυτές τις διαφορετικές μορφές κωπηλασίας και στον σκληρό πυρήνα βρίσκεται η ισότητα και η δικαιοσύνη και η δέσμευση για την ένταξη και την προσβασιμότητα όλων, χωρίς καμία μορφή διάκρισης. Η καταπολέμηση του ντόπινγκ, η χειραγώγηση των γεγονότων αποτελούν μία άλλη προτεραιότητα. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία επιδιώκει να εξασφαλίσει ηγετική θέση για την κωπηλασία στον κόσμο του αθλητισμού. Αποτελεί αναπόσπαστο μέλος των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών κινήματων και άλλων κορυφαίων παγκόσμιων αθλητικών οργανώσεων. Στις αξίες της περιλαμβάνονται το

ολυμπιακό πνεύμα, η αυτοπειθαρχία, η ανάγκη δέσμευσης και σεβασμού των αντιπάλων.

4.2. Δομές Κράτους

4.2.1. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών συστάθηκε με αυτή την ονομασία το 1971 με το Ν.Δ. 957/1971 (ΦΕΚ166/Α/25-8-1971). Αποστολή του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ΠΔ υπ' αρ. 4/Φύλλο7/22-1-2018) αφορά στην προαγωγή της επιστημονικής έρευνας, την ανεύρεση, τη διάσωση, την προστασία, την ανάδειξη και την προβολή του συνόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς (υλικής και άυλης, κινητής και ακίνητης). Σε ότι αφορά τον αθλητισμό η συστηματική καλλιέργεια, διάδοση και εμπέδωση στην κοινωνική συνείδηση του αθλητικού πνεύματος, η διασφάλιση των αξιών του Ολυμπισμού και η διάδοσή τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με κάθε πρόσφορο μέσο αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Επιπλέον στόχος του Υπουργείου είναι η επιστημονική διάγνωση και τεκμηρίωση των αθλητικών αναγκών της χώρας και η αποτύπωση τους σε στρατηγική αθλητική πολιτική, με την επακόλουθη εξειδίκευση σε επιχειρησιακά προγράμματα και τακτικές δράσεις, ενέργειες και έργα.

4.2.2. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού Γ.Γ.Α.

Έργο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός και η εφαρμογή της αθλητικής πολιτικής της χώρας, στο πλαίσιο της συνταγματικής υποχρέωσης του κράτους (Αρ.16 παρ.9 Συντάγματος) για την προστασία, ανώτατη εποπτεία και οικονομική στήριξη του αθλητισμού. Ειδικότερα, αποστολή της Γ.Γ.Α. είναι: α) Η πρόληψη και διασφάλιση της υγείας του αθλητή και αθλούμενου, β) Η συστηματική καλλιέργεια, διάδοση και εμπέδωση στην κοινωνική συνείδηση του αθλητικού πνεύματος και των αξιών του Ολυμπισμού και η διάδοσή τους σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με κάθε πρόσφορο μέσο, γ) Η επιστημονική τεκμηρίωση των αθλητικών αναγκών της χώρας και η αποτύπωσή τους σε στρατηγική αθλητική πολιτική, που εφαρμόζεται με επιχειρησιακά προγράμματα δράσεις, ενέργειες και έργα, δ) Η θεσμική, επιστημονική, υλικοτεχνική και οικονομική στήριξη των εποπτευομένων δημοσίων και ιδιωτικών αθλητικών φορέων (Νομικών Προσώπων), ώστε να εξασφαλίζεται αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα

και ποιότητα στο παραγόμενο αθλητικό έργο τους και ε) Η εποπτεία και ο έλεγχος των πάσης φύσεως προσώπων ή φορέων που διέπονται από την αθλητική πολιτική της χώρας, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και η αξιολόγηση της δράσης τους με βάση τον εκάστοτε διαμορφούμενο στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό της αθλητικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η υπηρεσία συγκροτείται από μια Γενική Διεύθυνση, την Γενική Διεύθυνση Οργάνωσης Αθλητισμού.

Η Γενική Διεύθυνση Οργάνωσης Αθλητισμού έχει ως βασικό στόχο τον σχεδιασμό, την ευθύνη και την οργάνωση του αθλητισμού και συγκροτείται από τις ακόλουθες οργανικές μονάδες: α) Διεύθυνση Αγωνιστικού Αθλητισμού, β) Διεύθυνση Επαγγελματικού Αθλητισμού και Επαγγελματών Αθλητισμού, γ) Διεύθυνση Άθλησης για Όλους, Προβολής, Ανάπτυξης Αθλητισμού, Επιστημονικής Υποστήριξης και Διεθνών Σχέσεων, δ) Διεύθυνση Τεχνικών Αθλητικών Έργων και Υποδομών, ε) Διεύθυνση Υποστήριξης Αθλητισμού και στ) Διεύθυνση Οικονομικής Υποστήριξης Τομέα Αθλητισμού.

Σύμφωνα με την Γ.Γ.Α., βασική αποστολή της Διεύθυνσης Αγωνιστικού Αθλητισμού είναι ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, ο έλεγχος, η εποπτεία και η παρακολούθηση της άσκησης όλων των αθλημάτων που αναπτύσσονται κάτω από την ομπρέλα των αναγνωρισμένων ομοσπονδιών σε όλα τα επίπεδα και βαθμίδες του ερασιτεχνικού Αγωνιστικού Αθλητισμού. Στις αρμοδιότητες επίσης της Διεύθυνσης υπάγεται και η νομιμοποίηση και υποβοήθηση των αθλητικών φορέων για την ανάπτυξη του αθλήματος τους, η λήψη μέτρων για την καλύτερη λειτουργία και οργάνωση του Αγωνιστικού Αθλητισμού και η εν γένει άσκηση εποπτείας και ελέγχου στο χώρο του Ελληνικού Ερασιτεχνικού Αθλητισμού. Στη Διεύθυνση Αγωνιστικού Αθλητισμού υπάγεται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το (ΦΕΚ 7/Α/22-1-2018), και το Τμήμα Υγρού Στίβου και Μαχητικών Αθλημάτων, στο οποίο ανήκει η Ελληνική Κωπηλατική Ομοσπονδία Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων (Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ.).

4.2.3. Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή ιδρύθηκε το 1894 όπως και η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ΚΨ67 {Ιδρυση: 24.11.1894}. Σκοπός της ΕΟΕ είναι η ανάπτυξη, η προώθηση και η προστασία του Ολυμπιακού Κινήματος, του αθλητισμού, του "εν αγωνίζεσθαι" και της εξωσχολικής σωματικής αγωγής, σύμφωνα

με τις αρχές του Ολυμπιακού Ιδεώδους και της κουλτούρας και των παραδόσεων του ελληνικού αθλητισμού. Η Ολυμπιακή Επιτροπή έχει την εποπτεία των *Ολυμπιακών Αθλημάτων* και συνεργάζεται με την Πολιτεία, καθώς και με δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς προκειμένου να υποστηρίξει μια υγιή πολιτική για τον χώρο του αθλητισμού. Έχει επίσης στόχο τη διάδοση του αθλητισμού και τη μεταλαμπάδευση του σεβασμού προς το αθλητικού πνεύματος μεταξύ των νέων ανθρώπων. Επιπλέον έχει τον πρώτο ρόλο στην οργάνωση της Ολυμπιακής προετοιμασίας σε συνεργασία με τις αρμόδιες Εθνικές Ομοσπονδίες. Προβαίνει, με αποκλειστικά δική της ευθύνη, στην τελική επιλογή των αθλητών που θα εκπροσωπήσουν την Ελλάδα στους Ολυμπιακούς και στους Μεσογειακούς Αγώνες βάσει Ν4639/2019 - ΦΕΚ 185/Α/22-11-2019, ΜΕΡΟΣ Ε΄, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ (Ε.Ο.Ε.), Άρθρο δέκατο τρίτο, Καταστατικό της Ε.Ο.Ε..

4.2.4 Εθνικές Ομοσπονδίες

Σύμφωνα με τον Ν2725/1999, κατά το άρθρο 19, αθλητική ομοσπονδία είναι η ανώτατη οργάνωση αθλητικών σωματείων ή αθλητικών ενώσεων με την μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου (ΝΠΙΔ). *Σκοπός της Ομοσπονδίας είναι Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη του αθλήματος σε όλη τη χώρα και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα.*

Η Ελληνική Κωπηλατική Ομοσπονδία Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων, (Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ.) (ΙΣ11*{Βεβαίωση Αναγνώρισης 51836/12.11.2003}, ιδρύθηκε ως ανεξάρτητη ομοσπονδία το έτος 1927 με την επωνυμία «Ελληνική Ένωση Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων» και αναλάμβανε τον έλεγχο της Κωπηλασίας και Ιστιοπλοΐας, των οποίων τον έλεγχο έως τότε είχε ο Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών Αθλητικών Σωματείων (Σ.Ε.Γ.Α.Σ.). Ο διαχωρισμός των δύο αθλημάτων θα γίνει την περίοδο της κατοχής. Η Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ. έγινε επίσης μέλος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κωπηλασίας Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron (FISA) στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Ωστόσο, δεν υπάρχει η ακριβή ημερομηνία, επειδή αρχικά ήταν υπό την ίδια στέγη με τον Σ. Ε. Γ. Α. Σ..

Η Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ. έχει ως σκοπό, ως νόμος ορίζει, την καλλιέργεια και ανάπτυξη του αθλήματος της κωπηλασίας σε όλη την επικράτεια. Έχει ως άπώτερο στόχο την υποστήριξη της προόδου του αθλήματος και δη των *αθλητών κι αθλητριών* που διακρίνονται και μπορούν και επιθυμούν να εκπροσωπήσουν την χώρα σε

παγκόσμια αθλητικά γεγονότα, με υπέρτατο σκοπό την συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η κωπηλασία ως άθλημα στον Ελλαδικό χώρο έχει ως αφετηρία τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896, που όμως δεν κατέστη βέβαια δυνατό να διεξαχθούν οι αγώνες στον όρμο Φαλήρου λόγω κακών καιρικών συνθηκών. Για την ιστορία του αθλήματος και της ομοσπονδίας, κρίνεται σκόπιμο, να αναφερθούν κάποιοι σταθμοί στην γραμμή του ιστορικού χρόνου για την κωπηλασία.

Η κωπηλασία έκανε την εμφάνισή της, αρχικά, στον Ελλαδικό θαλάσσιο χώρο με σκάφη τύπου *φαλαινίδων, μονόξυλων και κέλτες θαλάσσης (yole de mer)* στο τέλος του 19^{ου} αιώνα. Το πρώτο πανελλήνιο πρωτάθλημα διεξήχθη στο Φάληρο το 1934. Η πρώτη παγκόσμια διοργάνωση σε *λιμναίο περιβάλλον* έγινε στα Ιωάννινα και αφορά το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Εφήβων το 1970. Η κωπηλασία ως άθλημα ξεκίνησε να διδάσκεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας το 1976, στην Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η διδασκαλία στο αντίστοιχο Τμήμα του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου έγινε ένα χρόνο μετά, το 1977. Το πρώτο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα στο Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο διεξήχθη το 2003 και αφορά το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Εφήβων, (test event), ενόψει της προετοιμασίας της χώρας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας 2004, Αγώνες της 28ης Ολυμπιάδας. Το πρώτο Πανελλήνιο Πρωτάθλημα Ανδρών – Γυναικών, Εφήβων – Νεανίδων και U23 - Κάτω των 23 ετών διεξήχθη στο Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο στο Σχινιά το 2005. Το πρώτο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Παράκτιας Κωπηλασίας (coastal rowing) διεξήχθη στην Θεσσαλονίκη, στον Θερμαϊκό το έτος 2014.

4.2.5. Αθλητικά Σωματεία - Ελληνικοί Κωπηλατικοί Σύλλογοι

Σύμφωνα με το Άρθρο 12 του Συντάγματος (δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι) οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους. Σύμφωνα με τον Ν2725/1999 ο κύριος σκοπός του αθλητικού σωματείου αφορά στη συστηματική καλλιέργεια και ανάπτυξη των δυνατοτήτων των αθλητών και τη συμμετοχή σε αθλητικούς αγώνες.

Ο πρώτος σύλλογος στο άθλημα της κωπηλασίας, και πρώτος σύλλογος στην Ελλάδα (για όλα τα αθλήματα), συστάθηκε το 1885 και αφορά στον Όμιλο Ερετών, πενήντα οκτώ χρόνια μετά από την ίδρυση επίσημου κωπηλατικού ομίλου στο πανεπιστήμιο του Καίμπριτζ. Το άθλημα της κωπηλασίας στην Ελλάδα εισάγεται με

τον Όμιλο Ερετών που είχε αρχικά τις εγκαταστάσεις του στο Φάληρο αλλά από το 1888 μεταφέρθηκε στη Ζέα, στον Πειραιά, όπου και σήμερα συνεχίζει την δραστηριότητα του. Το 1886 ο Όμιλος Ερετών διοργάνωσε τους πρώτους αγώνες του αθλήματος. Ο δεύτερος σύλλογος ιδρύθηκε στην Ερμούπολη της Σύρου το 1893 και το 1905 ιδρύεται ο Ναυτικός Όμιλος με έδρα το Φάληρο. Στα εκατόν τριάντα τέσσερα (134) χρόνια κωπηλασίας στην Ελλάδα, ιδρύθηκαν ανά την επικράτεια εκατόν δύο (102) σωματεία. Σήμερα, απαριθμούνται σαράντα επτά (47) από τα οποία δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με τον ν. 2725/αρ.14, παρ.3, έχουν τα τριάντα (30), αριθμός που μεταβάλλεται βάσει των συμμετεχόντων (αθλητών/τριών) των σωματείων σε πρωταθλήματα.

Ο αριθμός του αθλητικού κωπηλατικού πληθυσμού της χώρας από το 1988 (δεν υπάρχουν πρότερα στοιχεία) έως σήμερα ανέρχεται στις δέκα επτά χιλιάδες εννιακόσιους δύο (17.902) αθλητές κι αθλήτριες, και για το έτος 2019 έχουν ανανεώσει τα δελτία τους χίλιοι πεντακόσιοι ενενήντα (1590) αθλητές κι αθλήτριες

4.3. ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ

Ο αθλητισμός ως αξία με *οικουμενική διάσταση* απασχολεί εκατομμύρια ανθρώπων σε όλο τον κόσμο, είτε ως συμμετέχοντες είτε ως θεατές από την πλειοψηφία του παγκόσμιου πληθυσμού, χωρίς εξαιρέσεις, κι έχει «μεταλλαχθεί» σε μια σημαντική «βιομηχανία». Ως κοινωνικό φαινόμενο, ο αθλητισμός, μέσω των συλλόγων, των οργανισμών και των ομοσπονδιών, αποτελεί ένα υγιές κομμάτι της κοινωνίας των πολιτών. Υποστηρίζει τη συμμετοχικότητα και καλλιεργεί τη δημοκρατικότητα μέσω της συμμετοχής και της όσμωσης των πολιτών στις διεργασίες εκλογής και λήψης αποφάσεων στα συλλογικά όργανα που εκπροσωπούν.

Το άθλημα της κωπηλασίας έχει αφετηρία τον 17^ο αιώνα στην Αγγλία. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Κωπηλασίας, *Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron (FISA)* ιδρύθηκε το 1892 και είναι η πρώτη ομοσπονδία στον κόσμο. Η *FISA* με σεβασμό ως προς το αναφαίρετο δικαίωμα όλων στον αθλητισμό, ενθαρρύνει και υποστηρίζει τη συμμετοχή όλων, χωρίς εξαιρέσεις κι αποκλεισμούς σε ηλικία, διαφορετικότητα, ικανότητα και εκπαιδευτικό στόχο και αναπτύσσει διαφορετικές μορφές κωπηλασίας. Η υγεία και η ευημερία των αθλητών/αθλητριών – κωπηλατών/κωπηλατριών βρίσκονται στον πυρήνα των προτεραιοτήτων της. Η *FISA*

δεσμεύεται πάντα για την *προσβασιμότητα όλων* στο άθλημα χωρίς καμία διάκριση, και υποστηρίζει την *ισότητα των φύλων*. Στον σκληρό πυρήνα των προτεραιοτήτων της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κωπηλασίας είναι η *ηθική* και η *καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης*. Η *FISA* είναι ένας από τους παγκόσμιους ηγέτες για την καταπολέμηση του ντόπινγκ. Στα υψηλά στάνταρτ, βρίσκεται, και η *προστασία του περιβάλλοντος* και βέβαια η υποστήριξη της *αυτονομίας και ανεξαρτησίας* του παγκόσμιου αθλητισμού. Η Κωπηλασία στην Ελλάδα κατέχει μία θέση στο βάθρο των *Αθλημάτων Εθνικής Προτεραιότητας*. Σε θεωρητικό επίπεδο, και σύμφωνα πάντα με τον «*Εθνικό Αθλητικό Σχεδιασμό*» της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, η κωπηλασία ανήκει στα αθλήματα *Εθνικής Αθλητικής Προτεραιότητας* λόγω των διακρίσεων στο διεθνές αθλητικό στερέωμα και γι' αυτό η ελληνική πολιτεία αναλαμβάνει την υποχρέωση με συνολική παρέμβαση, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της, να αναπτύξει το άθλημα αυτό σε βάθος, να το προβάλλει, να το διαδώσει, να στηρίζει το σύνολο της δράσης του.

Από την πλευρά της η Ελληνική Κωπηλατική Ομοσπονδία Φιλάθλων Ναυτικών Σωματίων (Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ.) έχει καταστεί ο υπεύθυνος σύμβουλος της Πολιτείας για την ευόδωση του παραπάνω σκοπού. Καλείται, επίσης, να υποβάλει στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού «*Πενταετές Πρόγραμμα Αθλητικού Σχεδιασμού*», καθώς και να προβαίνει σε εξάμηνο οικονομικό και ουσιαστικό απολογισμό της δράσης της. Η κωπηλασία είναι ένα άθλημα το οποίο έχει εξυψώσει το αθλητικό ιδεώδες και έχει συμβάλει τα μέγιστα για τη διάδοση των ολυμπιακών αξιών σε πανελλήνιο και διεθνές επίπεδο. Η Ελλάδα έχει διεθνή παρουσία στο άθλημα της κωπηλασίας από το 1896 και έχει αναδείξει *πέντε (5) ολυμπιονίκες* και *δέκα έξι (16) αθλητές κι αθλήτριες με ολυμπιακή διάκριση* καθώς και αρκετούς πρωταθλητές και πρωταθλήτριες σε διεθνές επίπεδο. Θέλοντας να προσδιορίσουμε το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του αθλήματος, σε ότι αφορά τις ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης, σημειώνουμε, ότι η Ελλάδα κατέχει την *ένατη (9^η)* θέση μεταξύ εκατόν ενενήντα τεσσάρων (194) χωρών σε χιλιόμετρα ακτογραμμής. Η συνολική περίμετρος της Ελλάδας είναι 16.040 χλμ και η ακτογραμμή 15.147 χλμ. Το ποσοστό ακτογραμμής/περιμέτρου, επί τοις εκατό, είναι το 100%. Σημειώνεται δε ότι η Ελλάδα έχει επίσης ένα μεγάλο δίκτυο λιμναίου περιβάλλοντος, *δέκα εννέα (19) λίμνες* στην ενδοχώρα (*Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού/ΕΛ.ΣΤ.Α.*).

4.3.1. Ολυμπιακοί Αγώνες

Ανατρέχοντας στην ιστορία, όπως ελέχθη, οι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν αφετηρία το 1896 στην Αθήνα με εμπνευστή τον Γάλλο Βαρόνο Πιέρ Ντε Κουμπερτέν, ο οποίος εκείνη την περίοδο, εκτός των άλλων, ήταν γενικός γραμματέας των γαλλικών αθλητικών σωματείων. Ο πρώτος Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής ήταν ο Δημήτριος Βικέλας, έλληνας λόγιος, ποιητής και πεζογράφος. Οι πρώτοι *Ολυμπιακοί Αγώνες*, αν και είχαν 250 συμμετέχοντες, ήταν η μεγαλύτερη διοργάνωση εκείνης της περιόδου. Η ανάγκη να προστεθούν νέα αθλήματα μετά το 1908, κι αφού η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) είχε πλέον εγκαθιδρυθεί, προτάθηκε το αγώνισμα του πατινάζ ταχύτητας. Η ιδέα για τα χειμερινά αθλήματα δεν αγκαλιάστηκε από τις Σκανδιναβικές χώρες, αρχικά, διότι διοργάνωναν τους Σκανδιναβικούς Αγώνες. Οι πρώτοι *Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες* έλαβαν χώρα στο Σαμονί της Γαλλίας, το 1924, αν και είχαν ονομαστεί ως *Semaine des Sports d'Hiver* κι αναγνωρίστηκαν από τη ΔΟΕ το 1926 ως οι πρώτοι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες. Καθώς το κίνημα αναπτύσσεται κι εξελίσσεται με μεγάλους ρυθμούς, το 2007 έρχεται να προστεθεί στην μεγάλη παγκόσμια αθλητική σκηνή μία ακόμη διοργάνωση υψηλού επιπέδου κι αυτοί είναι οι *Ολυμπιακοί Αγώνες των Νέων* από τον τότε πρόεδρο της ΔΟΕ Ζαν Ρογκ. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες των Νέων αφορούν σε αθλητές κι αθλήτριες 14 έως 18 ετών και η πρώτη διοργάνωση έλαβε χώρα το 2010 στη Σιγκαπούρη από 14 ως 26 Αυγούστου 2010 και οι πρώτοι Χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες Νέων διεξήχθησαν το 2012 στο Ίνσμπρουκ της Αυστρίας. Με σεβασμό προς την ιδιαιτερότητα και τη διαφορετικότητα, το 2004 διεξήχθησαν και οι *Ιδιαίτεροι Ολυμπιακοί Αγώνες*, οι *Παραολυμπιακοί Αγώνες* για τα άτομα με αναπηρία. Είκοσι οκτώ (28) διοργανώτριες πόλεις έχουν φιλοξενήσει τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες έως σήμερα και είκοσι τρεις (23) τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες.

Τα ολυμπιακά αθλήματα αφορούν σε 28 κύριες κατηγορίες για του θερινούς αγώνες, στην πραγματικότητα 34 διαφορετικά αθλήματα, από τα οποία μόνο 5 ήταν στον κατάλογο των αθλημάτων στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 όπως ο στίβος, η ποδηλασία, η ξιφασκία, η γυμναστική και κολύμβηση. *Αν το 1896 η κωπηλασία δεν ακυρωνόταν λόγω άσχημου καιρού, θα ήταν επίσης σε αυτόν τον κατάλογο.* Από τους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 έως σήμερα, ο αριθμός των συμμετεχόντων έχει αυξηθεί τρομακτικά. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο

“XXXI Olympiada Rio 2016”, οι συμμετέχοντες ανήλθαν στους 11.238 από 207 χώρες σε 306 αγωνίσματα. Ωστόσο, παρά την μεγάλη καθολική συμμετοχή των χωρών, πέραν των μεγάλων δυνάμεων του παγκόσμιου αθλητισμού, οι περισσότερες χώρες δεν δύνανται να συμμετέχουν σε όλα τα αθλήματα κι αγωνίσματα.

Οι Houlihan και Rheng (2005) αναφέρουν ότι η αναγνώριση των αθλημάτων στα οποία μια χώρα έχει ένα σχετικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα παραμένει καθοριστική για τη συνεχή επιτυχία των μεγάλων αθλητικών δυνάμεων και καθίσταται ολόένα και πιο σημαντική για τις μεσαίες αθλητικές δυνάμεις. Επίσης εκτός από τις χώρες του ανατολικού μπλοκ, τις κομμουνιστικές χώρες, τις δεκαετίες 1950 έως το 1980, οι πολιτικές για την ανάπτυξη της αθλητικής αριστείας περιοριζόταν σε ενέργειες υποστήριξης και όχι σε συστηματική κυβερνητική χρηματοδότηση. Αρκετοί κρίσιμοι παράγοντες, μεταξύ αυτών η προβολή των αγώνων και η εντατικοποίηση του ψυχρού πολέμου δημιούργησαν τις συνθήκες ώστε οι χώρες να εγκαταλείψουν τις «ερασιτεχνικές» προσεγγίσεις ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού και να οδηγηθούν στη δημιουργία και εγκαθίδρυση μιας εξειδικευμένης βιομηχανίας γύρω από τον προσδιορισμό και την ανάπτυξη των ‘ελίτ’ και των γεγονότων.

Ο Jean-Jacques Gougnet και Eric Barget (2006) αναφέρουν ότι η έννοια των εξωτερικών επιπτώσεων έχει εισαχθεί στην οικονομική θεωρία από τον Alfred Marshall, (εσωτερικές οικονομίες κλίμακας-παραγωγική ικανότητας και εξωτερικές-βιομηχανία). Ο αθλητισμός δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση από αυτές τις επιπτώσεις. Η παραγωγή και κατανάλωση αθλητικών γεγονότων δεν επιφέρει μόνο θετικές επιπτώσεις όπως κοινωνική ειρήνη, κοινωνική δικτύωση, δημιουργία θέσεων απασχόληση κ.α., αλλά κι αρνητικά όπως η φαρμακοδιέγερση και ο χουλιγκανισμός. Τα οφέλη της συνολικής οικονομικής αξίας του αθλητισμού αφορούν στην αποτύπωση της επίπτωσης του αθλητικού γεγονότος, στον καθορισμό της συνολικής οικονομικής αξίας και στην εσωτερικοποίηση των εξωτερικών επιπτώσεων. Ένα αθλητικό γεγονός παραδοσιακά εκτιμάται από τους πόρους που θα φέρουν οι αθλητικοί καταναλωτές, ωστόσο αυτή η αποτύπωση δεν αφορά την συνολική εικόνα του γεγονότος, με τα θετικά ή τα αρνητικά, αλλά την εμπορική αποτύπωση. Στον πυρήνα των αρνητικών ή θετικών επιπτώσεων βρίσκεται το κόστος επένδυσης και η κεφαλαιοποίηση ή μη αυτής της επένδυσης, η ανάπτυξη κτλ. Εν τούτοις, ο Robert A. Baade αναφέρει ότι πολλοί είναι οι λόγοι που μπορούν να εξηγήσουν την φιλοξενία

μεγάλων γεγονότων, ο πιο ισχυρός ωστόσο είναι η «υπόσχεση» οικονομικής ανάπτυξης.

Πέραν αυτού αστάθμητοι παράγοντες, όπως η τρομοκρατία, μπορούν να επιβαρύνουν πολύ τον προϋπολογισμό μίας χώρας για ασφάλεια όπως για παράδειγμα την Ελλάδα, η οποία ξόδεψε ένα υπέρογκο ποσό για την ασφάλεια των Θερινών Ολυμπιακών Αγώνων 2004 (Reyes, 2005). Αυτή η μεγάλη ανησυχία της τρομοκρατίας και η αύξηση του κόστους έχει περιορίσει ένα μεγάλο φάσμα κρατών στο να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους να φιλοξενήσουν Ολυμπιακούς Αγώνες. Υπάρχουν όμως πολλές αποκλίνουσες απόψεις για το θέμα, γενικότερα, που ξεπερνούν την παρούσα μελέτη. Δεν παύει, βέβαια, πάντοτε, οι δημόσιες επενδύσεις για τη φιλοξενία μεγάλων γεγονότων να αποτελούν και φωτεινά παραδείγματα όπως η Βαρκελώνη και το Σύδνεϋ. Ωστόσο, επειδή ο αθλητισμός, διαμορφώνεται και αναδύεται σε περιβάλλον, το οποίο προσφέρει έντονες συγκινήσεις και συναισθήματα, η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνα, Games of the XXVIII Olympiad, Athens 2004, ανέδειξε και παρακίνησε τους πολίτες στο εθελοντικό κίνημα (*Volunteers:45,000*). Ένας αριθμός εθελοντών ρεκόρ για τα δεδομένα αθλητικών γεγονότων στην Ελλάδα.

4.3.2. Ολυμπιονίκες

Ολυμπιονίκης: ο αθλητής ή η αθλήτρια που έχει κατακτήσει χρυσό, αργυρό ή χάλκινο μετάλλιο σε Ολυμπιακούς Αγώνες. Υποστηρίζεται ότι οι επιτυχίες μιας χώρας στον αθλητισμό σε διεθνές επίπεδο, σε μεγάλες διοργανώσεις, αυξάνει την εθνική υπερηφάνεια καθώς και το διεθνές της κύρος. Είναι κοινά αποδεκτό επίσης, ότι η διεθνής εικόνα μιας χώρας διαμορφώνεται και από αρνητικές αντιλήψεις σχετικά με το ντόπινο ή την αδικία. Ως εκ τούτου, οι επιτυχίες των αθλητών σε διεθνείς διοργανώσεις σε σχέση με την λεγόμενη *ανάταξη της εθνικής υπερηφάνειας μέσω του αθλητισμού* είναι περισσότερο περίπλοκη.

Οι ερευνητές βρίσκονται συχνά αντιμέτωποι με το ερώτημα της σύνδεσης μεταξύ του αθλητισμού και του εθνικισμού και είναι ένα μακροχρόνιο ερευνητικό θέμα στην κοινωνιολογία του αθλητισμού που ξεπερνάει βεβαίως την παρούσα μελέτη. Για την υποστήριξη του θέματος, αναφέρουμε ότι μελετητές που έχουν διεξάγει έρευνα σε χώρες, οι οποίες διακρίνονται στα χειμερινά αθλήματα, όπως ο Καναδάς και η Γερμανία υποστηρίζουν ότι οι διεθνείς επιτυχίες δεν έχουν το ίδιο αντίκτυπο σε όλες τις χώρες. *Σύμφωνα, λοιπόν, με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες XXI Olympic Winter Games in 2010 στο Βανκούβερ, το 95% του Καναδικού πληθυσμού δήλωσε ότι είναι υπερήφανος ο πολίτης όταν ένας αθλητής συμπατριώτης, κερδίζει ένα χρυσό μετάλλιο (Humphreys, Johnson, Mason & Whitehead, 2016). Αντίθετα, σε μια αντίστοιχη αντιπροσωπευτική γερμανική μελέτη, μόνο τα δύο τρίτα των ερωτηθέντων συμφώνησαν ότι είναι περήφανοι όταν οι συμπατριώτες τους κερδίσουν μετάλλια στους Ολυμπιακούς Αγώνες ή σε Παγκόσμιο Πρωτάθλημα (Hallmann, Breuer & Kühnreich, 2013).*

Ωστόσο, στην ακαδημαϊκή έρευνα, συχνά υποστηρίζεται ότι ο υψηλός αθλητισμός και οι 'ελίτ' αθλητές δύναται να 'χρησιμοποιηθούν' τόσο ως «μαλακή δύναμη στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό» (Nygard & Gates, 2013), δηλαδή οι επιτυχίες των διακεκριμένων αθλητών θα ήταν χρήσιμες τόσο στις εγχώριες όσο και στο διεθνές στερέωμα. Υπό αυτό το πρίσμα, η και η Ελλάδα έχει αξιοποιήσει αυτή την προσέγγιση, στην εργαλειοθήκη των πολιτικών της, στο εσωτερικό, αποδίδοντας τον τίτλο του «Ολυμπιονίκη», όχι μόνο στους αθλητές που κατέχουν ολυμπιακό μετάλλιο, αλλά και σε αθλητές που έχουν διακριθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες και

έχουν κατακτήσει θέση μεταξύ 4^{ης} και 8^{ης} σύμφωνα με το Άρθρο 34, του Ν2725, το οποίο αφορά και στις παροχές που μπορούν να έχουν οι διακεκριμένοι αθλητές.

Το άθλημα της κωπηλασίας στην πορεία των τελευταίων σαράντα ετών (40), ήτοι από το 1980-2020 έχει αναδείξει είκοσι ένα ολυμπιονίκες. Μεταξύ αυτών είναι έξι (6) γυναίκες και δέκα πέντε (15) άνδρες. Τα αγωνίσματα τα οποία αφορούν τις ολυμπιακές διακρίσεις είναι το σκιφ (1X) ανδρών και γυναικών στην βαριά κατηγορία, το διπλό σκιφ (2X) γυναικών στην *βαριά* κατηγορία, το διπλό (2X) ανδρών και γυναικών στην κατηγορία ελαφρών βαρών, και την τετράκωπο χωρίς πηδαλιούχου (4-) ανδρών στην βαριά κατηγορία και στην κατηγορία των ελαφρών βαρών. Μεταξύ των είκοσι ένα ολυμπιονικών, τρεις άνδρες είναι μεταλλιούχοι και δύο γυναίκες. Τα μετάλλια αφορούν το αγώνισμα του διπλού σκιφ (2X) ανδρών και γυναικών στην κατηγορία των ελαφρών βαρών. Το πρώτο μετάλλιο ολυμπιακό που κατακτά η κωπηλασία στην κατηγορία των ελαφρών βαρών σημειώνεται στους Ολυμπιακούς Αγώνες Αθήνα 2004. Το επόμενο μετάλλιο κατακτάται στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου, 2008, στο ίδιο αγώνισμα και το τρίτο μετάλλιο αφορά το διπλό σκιφ (2X) γυναικών ελαφρών βαρών και κατακτήθηκε στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου, 2012.

Οι διακρίσεις των ολυμπιονικών μεταλλιούχων αφορούν την δεύτερη εικοσαετία, ήτοι 2000-2020. Οι μεγαλύτερη διάκριση στο σκιφ γυναικών (1X) στη βαριά κατηγορία είναι η 7^η θέση στις γυναίκες και η 6^η θέση στους άνδρες και σημειώθηκαν για το σκιφ ανδρών στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λος Άντζελες, 1984 και για το σκιφ γυναικών στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Σεούλ 1988 και της Βαρκελώνης 1992. Η μεγαλύτερη διάκριση στο αγώνισμα της τετρακώπου στη βαριά κατηγορία είναι η 4^η θέση και σημειώθηκε στου Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίου, 2012. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία της Ελληνικής κωπηλασίας που πλήρωμα στην βαριά κατηγορία στο αγώνισμα της τετρακώπου (4-), όπου κυριαρχούν οι μεγάλες δυνάμεις, αγωνίζεται σε τελικό Ολυμπιακών Αγώνων. Η επόμενη μεγάλη διάκριση αφορά το αγώνισμα του διπλού σκιφ γυναικών (2X) της βαριάς κατηγορίας που κατακτά την 4^η θέση στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο Ντε Τζανέιρο, 2016. Για το αγώνισμα της τετρακώπου (4-) της ελαφριάς κατηγορίας η κατάκτηση της 6^{ης} θέσης σημειώνεται για πρώτη και τελευταία φορά στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο Ντε Τζανέιρο, 2016. Μετά την Ολυμπιάδα του Ρίο Ντε Τζανέιρο, 2016 το

αγώνισμα της τετρακώπου ελαφριάς κατηγορίας ανδρών, καταργείται στο πλαίσιο της ισονομίας και των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών.

4.3.3. Αθλητική διπλωματία

Η διπλωματία ως όρος μεταφορικός αφορά στην ικανότητα κι επιδεξιότητα των προσώπων στο να συνεννοούνται. Ως κλάδος της πολιτικής η διπλωματία αναφέρεται στην πρακτική της διεξαγωγής διαπραγματεύσεων μεταξύ εκπροσώπων ομάδων ή κρατών. Το Υπουργείου Εξωτερικών χειρίζεται, από κοινού με άλλους συναρμόδιους φορείς, θέματα που αφορούν στις διεθνείς αθλητικές σχέσεις και εκδηλώσεις, στους εκάστοτε Ολυμπιακούς Αγώνες, στην πρωτοβουλία της Ολυμπιακής Εκεχειρίας, καθώς και στη προετοιμασία και σύναψη διεθνών συμφωνιών αθλητικής συνεργασίας. Στο ίδιο αυτό γενικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων εντάσσεται η συνεργασία σε διεθνείς Οργανισμούς και ιδίως στα Ηνωμένα Έθνη με την εκάστοτε χώρα που διοργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες για την έκδοση ψηφισμάτων με θέμα την Ολυμπιακή Εκεχειρία. Στο πλαίσιο αυτό, τον Νοέμβριο του 2017, η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. υιοθέτησε την απόφαση της Δημοκρατίας της Κορέας *“Building a peaceful and better world through Sports and the Olympic Ideal”* ενόψει των XXIII Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων της PyeongChang 2018. Είχε προηγηθεί η υιοθέτηση ελληνικής πρότασης (σε συνεργασία με το Μονακό) με θέμα *“Αθλητισμός ως μέσο προώθησης εκπαίδευσης, υγείας, ανάπτυξης και Ειρήνης”*.

Στο ίδιο πλαίσιο, με πρωτοβουλία της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Ελλάδας στη Γενεύη, συντάχθηκε, υποβλήθηκε και ψηφίστηκε τον Μάρτιο 2019, στο πλαίσιο της 37ης Συνόδου του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ελληνικό ψήφισμα για την προώθηση των *Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μέσω του Αθλητισμού και του Ολυμπιακού Ιδεώδους*. Επιπλέον, η αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου, χειρίζεται την εξέταση της υποβολής και την πορεία υποψηφιοτήτων για τη διοργάνωση μελλοντικών διεθνών αθλητικών οργανώσεων και την παρακολούθηση της προετοιμασίας των διοργανώσεων, στον τόπο διεξαγωγής που έχει επιλεγεί. Συνεργάζεται με την Ελληνική Ολυμπιακή και Παραολυμπιακή Επιτροπή και τις κατά άθλημα Ομοσπονδίες, τους Συλλόγους, το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας και τη Γραμματεία Ανωτάτου Συμβουλίου Αθλητισμού Ενόπλων Δυνάμεων (CISM). Η Διεύθυνση (Δ4) του Υπουργείου Εξωτερικών συνεργάζεται

επίσης με τις ξένες Πρεσβείες στην Ελλάδα για την λήψη ειδικότερων μέτρων ασφαλείας για ξένες αθλητικές αποστολές που συμμετέχουν σε αθλητικές διοργανώσεις στη χώρα καθώς και για την προετοιμασία διμερών συμφωνιών που αφορούν σε αθλητικές συνεργασίας.

Στο πλαίσιο της αθλητικής διπλωματίας ανήκει και η ίδρυση του Διεθνούς Κέντρου Ολυμπιακής Εκεχειρίας. Το Διεθνές Ίδρυμα Ολυμπιακής Εκεχειρίας και το Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας ιδρύθηκαν τον Ιούλιο του 2000 μετά από κοινή πρωτοβουλία της Ελλάδας και της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, μετατρέποντας τη δέσμευση του Ολυμπιακού Κινήματος για την προώθηση των αρχών της ειρήνης. Η συμβολική έδρα τόσο του Ιδρύματος όσο και του Κέντρου είναι η Ολυμπία. Η επίσημη έδρα του Ιδρύματος και του γραφείου διασύνδεσης του Κέντρου είναι η Λωζάννη, όπου εδρεύει η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή.

Στο πλαίσιο αυτό για την ειρηνική συνύπαρξη των πόλεων του αρχαίου ελληνικού κόσμου και της εκεχειρίας, στο τέλος του 5^{ου} Π.Χ αιώνα, αρχές του 4^{ου} (396 Π.Χ), σε μια περίοδο αστάθειας μετά την ήττα των Αθηναίων στον Πελοποννησιακό Πόλεμο και μέσα στο πνεύμα της ενότητας του αρχαίου ελληνικού κόσμου, ο Λυσίας εκφώνησε έναν πανηγυρικό λόγο.

ΛΥΣΙΑΣ. ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ 1-3. Ο Λυσίας έγραψε αυτόν τον λόγο που εκφωνήθηκε το 388 στην Ολυμπία και σώζεται σε μας ένα απόσπασμα. «Και για πολλά άλλα και ωραία έργα αξίζει να θυμόμαστε τον Ηρακλή, άνδρες, και επειδή έκανε πρώτος αυτήν εδώ τη συνάθροιση επειδή συμπαθούσε την Ελλάδα. Γιατί στο μέχρι τότε χρονικό διάστημα οι πόλεις συμπεριφέρονταν εχθρικά ή μία προς την άλλη. Αφού όμως εκείνος κατέλυσε την τυραννία και εμπόδισε αυτούς που συμπεριφέρονταν υβριστικά, δημιούργησε αγώνα για τα σώματα, φιλόδοξη επίδειξη πλούτου και επίδειξη πνεύματος στον πιο όμορφο τόπο της Ελλάδας, για να συγκεντρωνόμαστε στο ίδιο μέρος για όλα αυτά, άλλα δηλαδή για να βλέπουμε και άλλα να ακούμε. Γιατί νόμισε ότι η συγκέντρωση σ' αυτόν τον τόπο θα γίνει για τους Έλληνες αρχή για την μεταξύ τους φιλία. Εκείνος λοιπόν έδειξε τον δρόμο σ' αυτά, και εγώ έχω έρθει όχι για να μικρολογήσω (εξετάσω με λεπτομέρεια) ούτε για να αντιπαρατεθώ για τα ονόματα. Γιατί νομίζω ότι αυτά είναι έργα σοφιστών πολύ αχρείων και που έχουν πολύ ανάγκη για τα απαραίτητα για τη ζωή, όμως είναι χαρακτηριστικό του ενάρετου ανθρώπου και πολίτη αξιόλογου να δίνει συμβουλές για τα πιο σημαντικά θέματα, γιατί βλέπω ότι η Ελλάδα βρίσκεται σε τόσο άσχημη κατάσταση και ότι πολλές πόλεις έχουν ερημωθεί από τους τυράννους. Και αν παθαίναμε αυτά από αδυναμία, θα ήταν ανάγκη να αγαπάμε την τύχη. Επειδή όμως (παθαίνουμε αυτά) από εξεγέρσεις και από την

μεταξύ μας φιλονικία, πώς δεν αξίζει άλλα να τα σταματήσουμε και άλλα να τα εμποδίσουμε;»
{(OXON II – LYSIAE ORATIONES 520-521), Ράπτης (2004)}

Κατά τον Λυσία, η ίδρυση των Ολυμπιακών αγώνων αποδίδεται στον μυθικό Ηρακλή και κίνητρό του ήταν η συμπάθεια για την Ελλάδα. Έβλεπε ότι οι Ελληνικές πόλεις εχθρεύονταν η μια την άλλη και γι' αυτό κατάργησε τα τυραννικά καθεστώτα, έδιωξε αυτούς που ήταν υβριστές και θέσπισε αγώνες για την ανάδειξη της σωματικής δύναμης, για την επίδειξη πλούτου και για επίδειξη πνευματικών κατακτήσεων με τους αγώνες λόγου. Η τέλεση των αγώνων έγινε στον πιο όμορφο τόπο της Ελλάδας, όπου συγκεντρώνονταν για να δουν τους σωματικούς αγώνες και για επίδειξη πλούτου και για να ακούσουν τις πνευματικές επιδείξεις. Η συνύπαρξη των Ελλήνων στον χώρο της Ολυμπίας *για ευγενείς σκοπούς* θα αποτελέσει την απαρχή της μεταξύ τους ομόνοιας και φιλίας. Ο ρήτορας υποστηρίζει ότι δεν θα μικρολογήσει για ασήμαντα πράγματα, όπως οι σοφιστές που μιλούν για να αποκτήσουν τα αναγκαία προς το ζην, αλλά ως ενάρετος άνθρωπος και αξιόλογος πολίτης θα δώσει συμβουλές για αξιόλογα ζητήματα, επειδή βλέπει ότι η Ελλάδα σπαράσσεται από διαμάχες και τα περισσότερα εδάφη της διεκδικούνται από τυράννους από τους οποίους πολλές πόλεις έχουν ερημωθεί. Αν αίτιο αυτών ήταν η αδυναμία, η τύχη θα ήταν υπεύθυνη. Όμως, τα αίτια της κακοδαιμονίας βρίσκονται στις εξεγέρσεις τις εμφύλιες και στη φιλονικία, τα οποία πρέπει να σταματήσουν και να τα εξαλείψουν». Η θέσπιση των Ολυμπιακών Αγώνων στον αρχαίο ελληνικό κόσμο «φέρει στοιχεία πολιτικής», που σκοπό είχαν την άμβλυνση των αντιθέσεων και την ανάδειξη αξιών.

Σύμφωνα, επίσης, με το Ελληνικό Ινστιτούτο Πολιτιστικής Διπλωματίας (Ε.Ι.Π.Δ.) *η διπλωματία του αθλητισμού συνιστά τη χρήση του αθλητισμού ως μέσου επηρεασμού των διπλωματικών σχέσεων των κρατών και ως εκ τούτου μπορεί να αμβλύνει τις πολιτισμικές διαφορές και να συμβάλλει στην μεγαλύτερη προσέγγιση των λαών. Η διπλωματία του αθλητισμού έχει τις ρίζες της στο θεσμό των Ολυμπιακών Αγώνων, με τη σύναψη της ιερής εκχειρίδας να αποτελεί τον μακροβιότερο θεσμό προώθησης της ειρήνης και του πολιτισμού στην παγκόσμια ιστορία.*

Αδιαμφισβήτητα, ο αθλητισμός ως υπέρτατη αξία έχει και τη δύναμη και τη δυναμική και μπορεί να αξιοποιηθεί από τις χώρες ως εργαλείο πολιτικής, «μαλακής ενέργεια» και στο διεθνές και στο εγχώριο επίπεδο. Η αθλητική διπλωματία ως αντικείμενο των ευρύτερων πολιτικών ενός κράτους, μπορεί να υποστηρίξει την

οικοδόμηση της ειρήνης και την οικοδόμηση του έθνους, δημιουργώντας μηχανισμούς όπως πλατφόρμες διαλόγου μεταξύ κρατών (*EPAS Enlarged Partial Agreement on Sport*), και αξιοποιώντας πολιτικές για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συμφιλίωσης, υποστηρίζοντας διακρατικές συνεργασίες (*Erasmus+: Sport Small Collaborative partnerships*) και αθλητικά γεγονότα τα οποία μπορεί να αμβλύνουν τις διαφορές και να οικοδομήσουν την εμπιστοσύνης μεταξύ αντιπάλων.

4.3.4. Παγκόσμιες Δυνάμεις

Την περίοδο της δεκαετίας του 1980 στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Μόσχας (1980 Summer Olympics, Games of the XXII Olympiad) στον γενικό πίνακα των μεταλλίων μεταξύ τριάντα έξι εθνών (36) σε σύνολο συμμετεχόντων ογδόντα εθνών (80), η Σοβιετική Ένωση έχει την απόλυτη κυριαρχία, στη δεύτερη θέση (2^η) η Ανατολική Γερμανία και στην τρίτη θέση (3^η) η Βουλγαρία. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λος Άντζελες (1984 Summer Olympics, Games of the XXIII Olympiad) η κατάταξη στον πίνακα των μεταλλίων μεταξύ σαράντα επτά εθνών (47) σε σύνολο συμμετεχόντων εκατόν σαράντα εθνών (140), κυριαρχούν τότε οι Ηνωμένες Πολιτείες στην πρώτη θέση (1^η) του πίνακα, στη δεύτερη θέση (2^η) η Ρουμανία και στην τρίτη θέση (3^η) η Δυτική Γερμανία, και στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Σεούλ (1988 Summer Olympics Games of the XXIV Olympiad) μεταξύ πενήντα δύο εθνών (52) σε σύνολο συμμετεχόντων εκατόν εξήντα (160) εθνών, η κυριαρχία της Σοβιετικής Ένωσης την φέρνει στην πρώτη θέση (1^η), στη δεύτερη θέση (2^η) την Ανατολική Γερμανία και στην τρίτη θέση (3^η) τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Με το τέλος του ψυχρού πολέμου το 1989 η ισορροπία μεταξύ των παγκόσμιων δυνάμεων αλλάζει.

Στους κάτωθι Πίνακες που ακολουθούν (1-7) (σελ 81-84), παρατίθεται η κατάταξη των πρώτων δέκα χωρών που διακρίνονται στο άθλημα της κωπηλασίας, για επτά ολυμπιακές περιόδους, από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Βαρκελώνης, 1992 έως τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο Ντε Τζανέιρο, 2016.

Οι πίνακες παρουσιάζουν πέντε πεδία και αφορούν στις χώρες, στα μετάλλια (χρυσό, αργυρό, χάλκινο) και στην γενική κατάταξη της κάθε χώρας. Τα στοιχεία τα οποία αφορούσαν την κατάταξη των χωρών στο άθλημα της κωπηλασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες, όπως παρατίθενται στους Πίνακες (1-7), αντλήθηκαν από τον

ιστότοπο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κωπηλασίας (FISA) και τον ιστότοπο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (IOC).

Τα στοιχεία του Πίνακα (8) που αφορούν την κατάταξη της Ελλάδας σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες, αντλήθηκαν από το αρχείο της Ελληνικής Κωπηλατικής Ομοσπονδίας (Ε.Κ.Ο.Φ.Ν.Σ.) και συνεπικουρήθηκαν από το ιστότοπο της Διεθνούς Κωπηλατικής Ομοσπονδίας (FISA) και τον ιστότοπο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (IOC).

Πίνακας 1. Ολυμπιακοί Αγώνες, Βαρκελώνη 1992

1992 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
BARCELONA, ESP	G	S	B	General
Germany	4	3	3	3
Canada	4		1	11
Romania	2	4	1	14
Australia	2			10
Great Britain	2			13
United States of America		2	1	2
Italy		1	1	12
Austria		1		41
Belgium		1		44
Norway		1		22
Greece				26

ATHLETES 9356, COUNTRIES 169, EVENTS 257

Πίνακας 2. Ολυμπιακοί Αγώνες, Ατλάντα 1996

1996 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
ATLANTA, USA	G	S	B	General
Australia	2	1	3	7
Germany	2	1	1	3
Romania	2			14
Switzerland	2			18
Canada	1	4	1	21
Netherlands	1	1	1	15
Belarus	1		1	37
Denmark	1		1	19
Great Britain	1		1	36
Italy	1			6
Greece				16

ATHLETES 10318, COUNTRIES 197, EVENTS 271

Πίνακας 3. Ολυμπιακοί Αγώνες, Σύδνεϋ 2000

2000 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
SYDNEY, AUS	G	S	B	General
Romania	3			11
Germany	2	1	3	5
Great Britain	2	1		10
France	2	1		6
Italy	1	2	1	7
Belarus	1			23
New Zealand	1			43
Poland	1			14
Slovenia	1			39
Australia		3	2	4
Greece				17

ATHLETES 10651, COUNTRIES 199, EVENTS 300

Πίνακας 4. Ολυμπιακοί Αγώνες, Αθήνα 2004

2004 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
ATHENS GRE	G	S	B	General
Romania	3			14
Germany	2	2		6
Great Britain	1	2	1	10
Australia	1	1	2	4
France	1	1		7
United States of America	1	1		1
Denmark	1			37
Norway	1			17
New Zealand	1			24
Poland	1			23
Greece 21th			1	15

ATHLETES 10625, COUNTRIES 201, EVENTS 301

Πίνακας 5. Ολυμπιακοί Αγώνες, Πεκίνο 2008

2008 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
BEIJING, CHN	G	S	B	General
Great Britain	2	2	2	4
Australia	2	1		6
Canada	1	1	2	19
United States of America	1	1	1	2
People's Republic of China	1	1		1
Netherlands	1	1		12
Poland	1	1		20
New Zealand	1		2	26
Denmark	1		1	30
Romania	1		1	17
Greece 14th		1		59

ATHLETES 10942, COUNTRIES 204, EVENTS 302

Πίνακας 6. Ολυμπιακοί Αγώνες, Λονδίνο 2012

2012 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
LONDON, GBR	G	S	B	General
Great Britain	4	2	3	3
New Zealand	3		2	15
Germany	2	1		6
Denmark	1	1	1	29
Czech Republic	1	1		19
United States of America	1		2	1
South Africa	1			23
Ukraine	1			14
Australia		3	2	10
Canada		2		36
Greece 15th			1	75

ATHLETES 10568, COUNTRIES 204, EVENTS 302

Πίνακας 7. Ολυμπιακοί Αγώνες, Ρίο Ντε Τζανέιρο, 2016

2016 OLYMPIC GAMES REGATTA	Medals			OG
RIO DE JANEIRO, BRA	G	S	B	General
Great Britain	3	2	0	2
Germany	2	1		5
New Zealand	2	1		19
Australia	1	2		10
Netherlands	1	1	1	11
Croatia	1	1		17
United States of America	1	1		1
France	1		1	7
Poland	1		1	33
Switzerland	1			24
Greece				26
<u>Πηγή:</u> http://www.worldrowing.com/events/2016				

ATHLETES 11238, COUNTRIES 207, EVENTS 306

EVENTS OFFERED

Men (M): 1x, 2-, 2x, 4-, 4x, 8+,

Women (W): 1x, 2-, 2x, 4-, 4x, 8+

Lightweight Men (LM): 2x

Lightweight Women (LW): 2x

Η Γερμανία είναι μία μεγάλη δύναμη της κωπηλασίας αλλά και του αθλητισμού γενικότερα. Έχει σταθερή πορεία από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Σεούλ, 1988. Στον πίνακα μεταλλίων στο άθλημα της κωπηλασίας απουσιάζει από τις πρώτες δέκα θέσεις μόνο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου, 2008, ωστόσο στη γενική κατάταξη ήταν 5^η. Η Ρουμανία είναι επίσης μία ακόμη χώρα που αν και έχει το ¼ του πληθυσμού σε σχέση με την Γερμανία ήταν μεγάλη δύναμη τόσο στην κωπηλασία όσο και στη γενική κατάταξη. Ωστόσο, χάνει την πρωτοκαθεδρία στην κωπηλασία το 2008 και την θέση της καταλαμβάνει η Βρετανία έως και σήμερα. Η Βρετανία είναι η κοιτίδα της κωπηλασίας, με εδραιωμένη αθλητική κουλτούρα στην κωπηλασία από τον 19^ο αιώνα.

Όμως, από την 3^η θέση του πίνακα έως και την 10^η, σε κάθε ολυμπιακό κύκλο παρατηρούμε ότι οι χώρες που καταλαμβάνουν τις θέσεις αλλάζουν και πληθυσμιακά είναι πολύ μικρότερες, με εξαίρεση τον Καναδά, την Αυστραλία και τις Η.Π.Α. τις μεγάλες ‘παραδοσιακές’ δυνάμεις. Ειδικά η Νέα Ζηλανδία η οποία καταλαμβάνει θέση στο πίνακα μεταλλίων από την Ολυμπιάδα του Σύδνεϋ, 2000 και από το 2012

βρίσκεται στις πρώτες τρεις θέσεις του πίνακα, είναι μια μικρή χώρα με πληθυσμό κάτω των 5 εκατομμυρίων κατοίκων. Έχει όμως βαθιά ριζωμένη την αθλητική κουλτούρα.

Ωστόσο, η παραπάνω παρουσίαση (Πίνακες 1-7 σ.81-84) δεν είχε στόχο την ανάλυση της κωπηλασίας σε παγκόσμιο επίπεδο· αυτό αφορά σε μια περαιτέρω ανάλυση και μελέτη, η οποία ξεπερνά την παρούσα εργασία, αλλά την παρουσίαση της ελληνικής κωπηλασίας και την είσοδό της στον πίνακα των μεταλλίων σε Ολυμπιακούς Αγώνες.

Η Ελλάδα εμφανίζει αποτελέσματα σε Ολυμπιακούς Αγώνες μόνο για μία συγκεκριμένη χρονική περίοδο, μεταξύ 1980-2019 και δεν είναι άλλη από την περίοδο όπου ο υψηλός αθλητισμός στην χώρα χρηματοδοτείται, 1998-2012.

Την τελευταία δεκαετία μεταξύ 2010-2020 οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την πλευρά όλων των εμπλεκομένων, κυρίως όμως των ίδιων των πρωταγωνιστών, των αθλητών και αθλητριών, αλλά και των προπονητών τους ήταν τεράστιες ώστε η ελληνική κωπηλασία να παραμείνει στην μεγάλη αθλητική παγκόσμια σκηνή.

4.3.5. Πίνακας Μεταλλίων

Το άθλημα της κωπηλασίας στην Ελλάδα κατά την περίοδο των τελευταίων σαράντα ετών (1980-2019) έχει συνεχή παρουσία τόσο σε Ολυμπιακούς Αγώνες όσο και σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα. Οι παράγοντες επιτυχίας αφορούν σε σκληρή δουλειά, κυρίως από την πλευρά των αθλητών και των προπονητών, στην ελληνική κωπηλατική κουλτούρα και παιδεία, στην καθολική υποστήριξη των αθλητών/τριών από το οικογενειακό περιβάλλον, στην υποστήριξη των αθλητών από ‘παράγοντες’ του χώρου του αθλήματος και στη χρηματοδότηση από την πλευρά της Πολιτείας και των χορηγών. Οι περισσότερες νίκες, κατακτήσεις μεταλλίων, σημειώνονται την περίοδο μεταξύ 2003-2012. Η Ελληνική Κωπηλασία εισέρχεται για πρώτη φορά στον πίνακα των ολυμπιακών μεταλλίων το έτος 2004 (Πίνακας 4, σ.84). Ο ελληνικός αθλητισμός εκείνη τη χρονική περίοδο βρίσκεται σε ‘ακμής’ με αφορμή και την επερχόμενη οργάνωση και φιλοξενία των Ολυμπιακών Αγώνων, Αθήνα 2004 και κυρίως λόγω της οικονομικής στήριξης από την πλευρά της Πολιτείας, όπου η Ελλάδα διέθετε πόρους στον υψηλό αθλητισμό και κίνητρα στους αθλητές.

Στην προσπάθεια ερμηνείας των επιτυχιών και θετικών αποτελεσμάτων για το άθλημα της κωπηλασίας οι συνεντευξιαζόμενοι τόνισαν ότι η Ελλάδα στην μέχρι σήμερα πορεία της σε διεθνές επίπεδο δεν έχει ακολουθήσει κάποια στρατηγική ανάπτυξης του αθλήματος, με την επιστημονική έννοια του όρου στρατηγική (strategy planning). Υποστηρίχθηκε ότι μετά την επιτυχημένη πορεία σε συγκεκριμένα αγωνίσματα όπως για παράδειγμα η *δίκωπος* (2-) των εφήβων και των νεανίδων χωρίς ηδαιλιούχο (2-E & 2-N), συνεχίστηκαν οι προσπάθειες ανάπτυξης αυτού του αγωνίσματος λόγω της επιτυχημένης παρουσίας. Ωστόσο, παρατηρώντας τον πίνακα αποτελεσμάτων, διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων πληρωμάτων που έχουν επιτυχημένη πορεία, τις περισσότερες φορές ήταν «αμιγές ομιλικό» πλήρωμα. Δηλαδή, συμμετείχαν αθλητές που προπονούνται στο ίδιο σωματείο. Αυτά τα πληρώματα ήταν σε πλεονεκτική θέση διότι υπήρχε η δυνατότητα να προετοιμάζονται απρόσκοπτα, μαζί όλο το χρόνο και να βελτιώνονται στο μέγιστο βαθμό.

Σε ότι αφορά τα ατομικά αγωνίσματα όπως το *σκιφ* (1X) η ελληνική κωπηλασία παρουσιάζει επιτυχημένη πορεία στις μικρές κατηγορίες, ωστόσο και σε αυτό το αγώνισμα το μεγαλύτερο μέρος της προετοιμασίας πραγματοποιείται στο

σωματείο. Τα μόνα επιτυχημένα πληρώματα, διαχρονικά αποτελέσματα, σε αγωνίσματα με μεγαλύτερο αριθμό αθλητών όπως για παράδειγμα το αγώνισμα της τετρακόπου χωρίς πηδαλιούχο ανδρών (4- A) και το αγώνισμα του τετραπλού σκιφ ελαφρών βαρών ανδρών (4X EBA) δεν αφορούσαν σε αθλητές του ιδίου σωματίου, ωστόσο και σε αυτά τα αγωνίσματα ο βασικός κορμός των αθλητών, που απαρτίζουν το πλήρωμα, ήταν σταθερός και κάθε χρόνο γινόντουσαν μικρές αλλαγές.

Υποστηρίχθηκε ότι για να διακριθεί η ελληνική κωπηλασία στα αγωνίσματα όπου συμμετέχουν πάνω από δύο αθλητές, σε διεθνείς διοργανώσεις, είναι πολύ δύσκολο διότι απαιτείται πολύ δουλειά, οργάνωση και σωστή στρατηγική. Η κατάκτηση θέσεων σε διεθνή πρωταθλήματα για τα μεγάλα πληρώματα του αθλήματος όπως το αγώνισμα της τετρακόπου (4-), του τετραπλού σκιφ (EX) και το πιο θεαματικό αγώνισμα της κωπηλασίας, η οκτάκωπος (8+) απαιτούν μακροχρόνια προετοιμασία και στήριξη των αθλητών. Ωστόσο, στα αγωνίσματα με μικρά πληρώματα (1X, 2X, 2-) υπάρχουν θετικά αποτελέσματα για την ελληνική κωπηλασία διότι αφενός έχουν οι αθλητές το πλεονέκτημα της κοινής προετοιμασίας όλο το χρόνο σε συλλογικό επίπεδο, αλλά και διότι είναι και πιο «εύκολο» να προπονηθούν και να ενσωματωθούν ως πλήρωμα δύο ταλαντούχοι αθλητές/τριες από τέσσερις ή οχτώ αθλητές/τριες.

Υποστηρίχθηκε επίσης ότι για τη διεθνοποίηση της ομάδας και την κατάκτηση τόσο της πρόκρισης σε Ολυμπιακούς Αγώνες όσο και σε τελικό Ολυμπιακών Αγώνων απαιτείται συστηματική δουλειά σε βάθος τετραετίας και οχταετίας, με έμπειρους αθλητές, οι οποίοι δεν υποστηρίζονται τα τελευταία χρόνια από την Πολιτεία. Δυστυχώς, η Ολυμπιακή Ομάδα απαρτίζεται από νέους ταλαντούχους αθλητές όπου δεν «αντέχουν» την πίεση της προετοιμασίας και τον φόρτο προπόνησης που απαιτείται για μεγάλες διοργανώσεις. Η απουσία κινήτρων από την πλευρά της Πολιτεία οδήγησε στην αποχώρηση των έμπειρων αθλητών και αθλητριών από τη μεγάλη κατηγορία των Ανδρών – Γυναίκων. Τονίσθηκε επίσης ότι η απουσία πολιτικών υποστήριξης του σωματειακού αθλητισμού δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες ύπαρξης ‘μεγάλης βάσης αθλητών’ στις μικρές κατηγορίες του αθλήματος και αυτό επιφέρει μεγαλύτερες δυσκολίες στο να δημιουργηθεί μία μεγάλη ‘δεξαμενή ταλαντούχων αθλητών’ και ανάλογη στήριξη αυτών, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να υποστηριχθεί ούτε η ομάδα του υψηλού αθλητισμού.

Εν κατακλείδι, υποστηρίχθηκε ότι η απουσία πολιτικών για την ανάπτυξη του αθλητισμού και των αθλητών υψηλού επιπέδου είναι ένα πολυσχιδές πρόβλημα. Η έννοια των δικτύων και της συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκομένων και της επιστημονικής κοινότητας (φυσικοθεραπευτών, εργοφυσιολόγων, διατροφολόγων, ψυχολόγων, αθλητικών μάνατζερ ακόμα και προπονητών πλήρους απασχόλησης) καθώς και της διοικητικής οργάνωσης δεν υφίσταται στην ελληνική αθλητική πραγματικότητα. Ακόμη και από άποψης προπονητικής, με την καθαρή επιστημονική έννοια του όρου, το μοντέλο ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού παραπέμπει σε άλλες εποχές με πολύωρα και πολύπονα προγράμματα, με αναμφίβολα αποτελέσματα και πολλούς τραυματισμούς αθλητών.

Πίνακας 8. Διακρίσεις σε Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες της ελληνικής κωπηλασίας για την χρονική περίοδο 1970-2019.

A/A	1X W	1X M	2X W	2X M	2+M	2-W	2-M	4+	4-W	4-	4XW	4X M	8+W	8+M					
1970					2η	ΠΠΕ													
1979		3η A	MA		5η A	MA								5η A	MA				
1980		8η	OA				3η	ΠΠΕΝ		χ	OA								
1981							3η	ΠΠΕΝ						5η	ΠΠΕΝ				
1982												12η	ΠΠΕΝ	10η	ΠΠΕΝ				
1983	3η	U23						7η	ΠΠΕΝ					10η	ΠΠΕΝ				
1984		6η	OA																
1985		7η	U23				3η	ΠΠΕΝ				10η	ΠΠΕΝ						
1986		9η	U23				2η	ΠΠΕΝ						6η	U23				
1986		6η	ΠΠΕΝ						6η	ΠΠΕΝ									
1987	8η	ΠΠΕΝ	7η	U23		11η	ΠΠΕΝ	2η	ΠΠΕΝ		8η	U23							
1988	7η	OA				χ	OA		2η	U23			12η	OA	7η	ΠΠΕΝ			
1988	2η	U23																	
1989							3η	ΠΠΕΝ		7η	U23	8η	U23						
1989									7η	U23									
1990	5η	U23	7η EB	U23				6η	U23					8η	U23				
1991	6η	U23				8η EB	U23		7η	U23			6η	U23					
1991	10η	ΠΠΑΓ				5η EB	ΠΠΑΓ												
1992	7η	OA	11η	OA					9η	N CUP									
1992	9η	CUP I																	
1993			9η EB	U23					3η	U23				3η	N CUP				
1993			5η EB	N CUP					7η										
1993			10η	CUP II										6η	N CUP				
1994						7η	ΠΠΕΝ						11η	N CUP					
1995				3η EB	U23	5η EB	N CUP												
1996			3η	ΠΠΕΝ		10η EB	OA	6η	ΠΠΑΓ					6η EB	ΠΠΑΓ				
1997	10η	CUP II				7η EB	CUP II	3η	ΠΠΑΓ										
1997						9η EB	CUP III	3η	U23										
1998			9η EB	ΠΠΑΓ					10η	CUP III				8η EB	ΠΠΑΓ				
1998			1η EB	N CUP				6η	ΠΠΑΓ		9η	CUP II		3η EB	ΠΠΑΓ				
1999									5η	CUP III									
1999						2η EB	CUP I												
1999						4η EB	CUP II												
1999						5η	CUP II												
2000				11η EB	OA	8η EB	OA												
2000						5η EB	CUP I	6η	ΠΠΑΓ				8η	ΠΠΕΝ	8η	N CUP			
2000						9η EB	CUP III			10η	ΠΠΕΝ								
2001								4η	ΠΠΑΓ					6η EB	CUP II	2η EB	U23	9η	WR U
2001														8η	ΠΠΕΝ				
2002						7η	ΠΠΕΝ						10η	CUP II					
2002						5η EB	CUP I						6η EB	ΠΠΑΓ	2η EB	ΠΠΑΓ			
2002						4η EB	CUP III								5η	WR U			
2002						5η EB	ΠΠΑΓ												
2003						4η EB	CUP I												
2003						7η EB	CUP III			3η EB	ΠΠΑΓ								

Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελληνικής Κοπηλασίας Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες, 2003-2013

A/A	1XW	1XM	2XW	2XM	2+M	2-W	2-M	4+	4-W	4-	4XW	4XM	8+W	8+M
2003				4η ΠΠΕΝ						6η U23				
2003										6η ΠΠΕΝ				
2004			12η EB OA	3η EB OA										
2004	3η ΠΠΕΝ			6η EB CUP III			2η ΠΠΕΝ			10η CUP II		2η EB U23		11η ΠΠΕΝ
2004				5η EB CUP II										
2004				8η WR U										
2005		1η EB ΠΠΑΓ					2η EB U23			2η EB U23				7η ΠΠΕΝ
2005		2η EB CUP III					10η CUP I			8η EB CUP I				
2005							7η CUP III			11η EB CUP III				
2005							5η ΠΠΑΓ							
2006		1η EB CUP I	3η EB ΠΠΑΓ	3η EB CUP III	6η ΠΠΑΓ		10η CUP I			2η U23				
2006							7η CUP III							
2006										6η EB CUP III				
2006					2XM									
2007	1η EB U23			2η EB ΠΠΑΓ	9η CUP I		1η U23			1η EB U23	3η ΠΠΕΝ			
2007				6η EB CUP I	6η CUP III					6η CUP III				
2007				7η EB CUP III										
2007										11η EB CUP III				
2007								2-M		1η EB U23				
2008							1η ΠΠΑΓ	1η EB CUP III		9η EB CUP I				
2008		10η OA	6η EB OA	2η EB OA			1η U23							
2008		3η EB ΠΠΑΓ	2η EB U23	6η EB CUP III	8η CUP I		1η ΠΠΕΝ			9η CUP I				
2008				7η EB CUP I			1η WR U							
2009		6η CUP I	1η EB U23	1η EB ΠΠΑΓ			2η ΠΠΕΝ	5η EB CUP II		3η CUP III	8η ΠΠΕΝ			
2009		12η CUP III					1η ΠΠΑΓ	4η EB CUP III						
2009		8η ΠΠΑΓ					1η U23	3η EB ΠΠΑΓ						
2010	3η ΠΠΕΝ	3η U23	3η EB ΠΠΑΓ	1η EB U23			3η ΠΠΑΓ	3η EB CUP I		2η ΠΠΑΓ				
2010		2η ΠΠΕΝ	1η EB U23				2η ΠΠΕΝ	1η ΠΠΕΝ	4η EB CUP III					
2010		6η CUP I					4η CUP I							
2010							3η OA - N	2η OA - N						
2010							3η CUP III							
2010							3η ΠΠΑΓ							
2011	7η U23	2η EB U23	1η EB ΠΠΑΓ				3η ΠΠΕΝ			2η ΠΠΑΓ				
2011		2η ΠΠΕΝ	1η EB U23				3η ΠΠΕΝ	3η CUP I		3η U23				
2011							4η CUP III			2η CUP III				
2011							4η ΠΠΑΓ			2η CUP I				
2012			3η EB OA	8η EB OA			9η OA			4η OA				
2012	1η EB ΠΠΑΓ		6η OQR				3η CUP I			2η CUP I		2η EB ΠΠΑΓ		
2012	2η EB U23	1η EB U23					3η CUP II			3η CUP III				
2012							3η ΠΠΕΝ	2η ΠΠΕΝ		3η CUP II				
2012										2η CUP I				
2013	2η EB ΠΠΑΓ													
2013	1η EB U23											1η EB ΠΠΑΓ		

Πίνακας 8: Διακρίσεις Ελληνικής Κωπηλασίας Παγκόσμια Πρωταθλήματα και Ολυμπιακούς Αγώνες 2013-2019

A/A	1XW	1XM	2XW	2XM	2+M	2-W	2-M	4+	4-W	4-	4XW	4XM	8+W	8+M			
2013							2η ΠΠΕΝ										
2014	2η ΕΒ	ΠΠΑΓ															
2014	2η	ΟΑ - Ν	3η	ΠΠΕΝ	6η	ΠΠΕΝ	7η	ΟΑ - Ν		6η	ΠΠΑΓ						
2014	4η	ΠΠΕΝ	2η ΕΒ	ΠΠΑΓ								1η ΕΒ	ΠΠΑΓ				
2014	2η ΕΒ	U23															
2014	2η ΕΒ	CUP III			3η Coastal					4η	ΠΠΑΓ	2η Coastal					
2015		13η	ΠΠΑΓ	2η	ΠΠΑΓ	12η ΕΒ	ΠΠΑΓ			9η	ΠΠΑΓ						
2015																	
2015	1η ΕΒ	U23		10η ΕΒ	U23		3η ΕΒ	U23			6η	U23					
2015	2η	ΠΠΕΝ		5η	CUP III		3η	ΠΠΕΝ		4η	ΠΠΕΝ						
2015	2η	ΠΠΕΝ															
2016			4η	ΟΑ						8η	ΟΑ						
2016	7η	U23		8η ΕΒ	U23			2η ΕΒ	U23		6η ΕΒ	ΟΑ	3η ΕΒ	ΠΠΑΓ			
2016	5η ΕΒ	ΠΠΑΓ		3η	CUP II			8η	U23		3η ΕΒ	FOQR					
2016			2η	ΠΠΕΝ	17η	ΠΠΕΝ		4η	ΠΠΕΝ	1η	ΠΠΕΝ		5η	ΠΠΕΝ			
2016	2η	Coastal									6η	CUP II					
2017				11η ΕΒ	ΠΠΑΓ								3η ΕΒ	ΠΠΑΓ			
2017				12η	ΠΠΑΓ												
2017		8η	U23	3η ΕΒ	U23												
2017		6η ΕΒ	U23	3η	U23												
2017				12η	ΠΠΕΝ	3η	ΠΠΕΝ		2η	ΠΠΕΝ		9η	ΠΠΕΝ	8η	ΠΠΕΝ	6η	ΠΠΕΝ
2017				8η	CUP III												
2018	8η	CUP I	7η	ΟΑ - Ν	4η	CUP II			1η	ΟΑ - Ν			6η	ΠΠΕΝ			
2018				11η	ΠΠΑΓ				2η ΕΒ	ΠΠΑΓ							
2018				4η	U23												
2018						1η	U23			2η ΕΒ	U23		8η	U23			
2018	8η ΕΒ	U23	11η ΕΒ	U23	4η ΕΒ	U23	12η ΕΒ	U23		4η	U23	4η	U23				
2018	19η	ΠΠΕΝ		2η	ΠΠΕΝ	2η	ΠΠΕΝ		1η	ΠΠΕΝ				12η	ΠΠΕΝ		
2019			11η	ΠΠΑΓ									5η	ΠΠΕΝ			
2019			2η	U23			6η	U23			3η	U23					
2019			13η ΕΒ	U23	1η	U23			1η	U23	7η	U23					

WORLD ROWING CUP I/CUP II/ CUP III CUP
 FINAL OLYMPIC QUALIFICATION REGATTA FOQR
 WORLD SENIOR, U23 & JUNIOR CHAMPIONSHIPS ΠΠΑΓ U23 ΠΠΕΝ
 World Rowing Coastal Championships Coastal
 NATIONS CUP N CUP
 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΟΑ

4.4. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων αξιοποιήθηκε το πρωτόκολλο των εννέα πυλώνων *{SPLISS model: Theoretical model of 9 pillars of sports policy factors influencing international success (adapted from De Bosscher et al., 2006)}*, το οποίο παραμετροποιήθηκε για να υποστηρίξει τις συνεντεύξεις, αποτυπώνοντας την ελληνική πραγματικότητα με σκοπό τη διευκόλυνση των συνεντευξιαζόμενων και την κωδικοποίηση και γενίκευση των συμπερασμάτων αλλά και την ακολουθία της *προβληματικής* που αναπτύχθηκε βάσει της βιβλιογραφικής έρευνα. Η συζήτηση που αναπτύχθηκε μέσω των συνεντεύξεων αφορούσε: στη διερεύνηση του μοντέλου ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού στην Ελλάδα για το άθλημα της κωπηλασίας, τη χρηματοδότηση του αθλήματος, τους αθλητές και τους προπονητές, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις, τα κίνητρα για τους αθλητές υψηλού επιπέδου για την φοίτηση των αθλητών και την μελλοντική τους πορεία και καριέρα, τον θεσμό του αθλητικού σχολείου αλλά και τον πανεπιστημιακό αθλητισμό, τις αμοιβές των προπονητών, την υποστήριξη των σωματείων και το νομικό πλαίσιο που διέπει τις ναυταθλητικές εγκαταστάσεις, την ολυμπιακή εγκατάσταση - το κωπηλατοδρομίου στο Σχοινιά, τις χορηγίες και την προβολή του αθλήματος.

Στην ερώτηση για το ποιο μοντέλο θα μπορούσε να ακολουθήσει η χώρα, όπως αυτά παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν, στο άθλημα της κωπηλασίας, οι συνεντευξιαζόμενοι υποστήριξαν, κατά πλειοψηφία, ότι το τρίτο μοντέλο το οποίο παρουσιάστηκε, *UK Sport (SPLISS Consortium)* θεωρείται ότι μπορεί να ακολουθηθεί στον ελληνικό χώρο του υψηλού αθλητισμού. Εν τούτοις, το παράδειγμα του «μοντέλου αθλητικής ανάπτυξης 'ελίτ' αθλητών» θα πρέπει να προσαρμοστεί στην ελληνική κουλτούρα, αλλά και να δοθούν προτεραιότητες που να εξασφαλίζουν πόρους απευθείας στους αθλητές. Σε ότι αφορούσε τη δεύτερη ερώτηση, για το ποιο μοντέλο ακολούθησε η Ελλάδα για την ανάπτυξη του αθλήματος, αναφέρθηκε ότι οι πρώτες προσπάθειες έγιναν από το ΚΕ.ΚΩΠ, το Σώμα Δοκίμων Υπαξιωματικών Ναυτικού ΣΔΥΝ και την Αθλητική Ένωση Ναυτικού. Όμως, η Πολιτεία ποτέ δεν σχεδίασε κάποιο μοντέλο για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού. Οι προσπάθειες ήταν προσωπικές, των αξιωματούχων και παραγόντων του χώρου που αγαπούν το άθλημα της κωπηλασίας, των επαγγελματιών προπονητών και των ίδιων των οικογενειών. Το μοντέλο που ακολουθήθηκε στην Ελλάδα μεταξύ 1980-2019 ήταν ένα 'μεικτό μοντέλο' που δεν παγιτοποιήθηκε ποτέ και υποστηρίχθηκε

ότι στην ουσία δεν υπάρχει μοντέλο για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων.

Σε ό,τι αφορά τη *χρηματοδότηση*, με ορίζοντα τετραετίας, όση και τη διάρκεια των διοικήσεων των ομοσπονδιών, οι ερωτηθέντες υποστήριξαν ότι σύμφωνα με την εμπειρία που υπάρχει στο θέμα της οργάνωσης και υποστήριξης της εθνικής ομάδας είναι απαραίτητο να εξασφαλίζεται χρηματοδότηση της τάξης των *πέντε εκατομμυρίων ευρώ (5.000.000,00€)* τουλάχιστον και αυτό αφορά μόνο στην λειτουργία της εθνικής ομάδας, προετοιμασία και αγωνιστικές υποχρεώσεις για μία ομάδα τριάντα (30) αθλητών. Ο εξοπλισμός, η ιατρική φροντίδα και η φαρμακευτική κάλυψη καθώς και η ασφάλεια των αθλητών απαιτεί επιπλέον δαπάνες. Οι αθλητές επίσης έχουν ιατρική κάλυψη μέσω ιδιωτικού ασφαλιστικού συμβολαίου και η δαπάνη καλύπτεται από την ομοσπονδία και αφορά κυρίως την περίοδο που οι αθλητές βρίσκονται εκτός Ελλάδας σε αγωνιστικές υποχρεώσεις. Η χρηματοδότηση (δημόσια χρηματοδότηση), όπως τονίστηκε είναι μέσα στο πλαίσιο του ελάχιστου και του εφικτού. Αν στο μέλλον υπάρξουν περισσότεροι ταλαντούχοι αθλητές, τότε η χρηματοδότηση θα πρέπει να διπλασιαστεί. Για κάθε χρόνο είναι απαραίτητο το ποσό των επτακοσίων χιλιάδων ευρώ (700.000,00€), με πολύ καλή διαχείριση και στενότητα, αλλά βέβαια στην προολυμπιακή χρονιά οι δαπάνες αυξάνονται. Ωστόσο, ουσιαστικά η χρηματοδότηση υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να έχει ορίζοντα οκταετίας διότι δεν μπορεί η ομοσπονδία να στηρίζει προετοιμασία για 'ελίτ' αθλητές, για συμμετοχή σε Ολυμπιακούς Αγώνες χωρίς μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Επίσης τονίστηκε ότι είναι 'αστείο' να υποστηρίζεται στο δημόσιο διάλογο ότι οι αθλητές είναι *ερασιτέχνες* όταν διακόσια ημέρες το χρόνο ζουν *κοινοβιακά* και εκατό ημέρες το χρόνο βρίσκονται σε αποστολές. Αυτοί οι αθλητές δεν μπορούν να αγωνίζονται χωρίς να υποστηρίζονται οικονομικά και πιστεύεται ότι ένα ποσό της τάξης των εκατό χιλιάδων ευρώ, με καλή διαχείριση, για το άθλημα της κωπηλασία θα ήταν επαρκές. Η χρηματοδότηση αυτή, ωστόσο, υποστήριξαν οι συνεντευξιζόμενοι είναι από πόρους του δημοσίου. Στο παρελθόν είχε γίνει μία κατηγοριοποίηση των ομοσπονδιών, καλή ή όχι καλή, όπως τονίστηκε, και ορίστηκε το ποσό χρηματοδότησης. Όμως, δεν δόθηκε άλλη υποστήριξη ή κατεύθυνση από την Πολιτεία για την αξιοποίηση και τη διαχείριση. Η χρηματοδότηση όμως που αφορά τα ιδιωτικά κεφάλαια, μέσω χορηγίας, δεν υποστηρίζεται από την Πολιτεία σήμερα με την έννοια ότι δεν εκπίπτει φορολογικά και ως εκ τούτου η υποστήριξη του

ιδιωτικού τομέα καθίσταται αν όχι αδύνατη, δύσκολη. Άρα η χρηματοδότηση αυτή τη στιγμή, αφορά μόνο στο κράτος. Όμως, δεν επαρκούν οι πόροι και η Πολιτεία θα πρέπει να δώσει μία λύση. Ή θα πρέπει να προβεί στην κάλυψη όλης της δαπάνης ή θα πρέπει να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει τον ιδιωτικό τομέα ώστε να συνεπικουρήσει την χρηματοδότηση του υψηλού αθλητισμού.

Σε ό,τι αφορά τον εξοπλισμό, παρόλο που δεν έχει γίνει ανανέωση του στόλου σε αγορά σκαφών, ωστόσο λόγω της συνεργασίας με εταιρεία που κατασκευάζει σκάφη κάθε έτος ενοικιάζονται καινούργια σκάφη με τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης (Financial Leasing). Η χρηματοδοτική μίσθωση αξιοποιείται επίσης και για ενοικίαση σκαφών, για τη συμμετοχή σε διεθνείς διοργανώσεις σε μακρινούς προορισμούς, διότι το κόστος μετακίνησης σκαφών αγγίζει το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000,00€), πλην της συμμετοχής σε Ολυμπιακούς Αγώνες. Υποστηρίχθηκε ότι τουλάχιστον στο θέμα του εξοπλισμού, σκάφη και εξοπλισμός για προπόνηση εκτός υδάτινου περιβάλλοντος (εργόμετρα, εξοπλισμός γυμναστηρίου κτλ), οι αθλητές δεν στερήθηκαν ποτέ τίποτα.

Στην ερώτηση σχετικά με τα *κίνητρα*, υποστηρίχθηκε ότι η επιβράβευση των παγκόσμιων πρωταθλητών και ολυμπιονικών καθώς και η οικονομική υποστήριξη αποτελούν βασικούς παράγοντες για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού δεδομένου ότι είναι *αθλητές πλήρους απασχόλησης* και δεν είναι δυνατόν η οικογένεια να στηρίζει έναν *ερασιτέχνη αθλητή* που εκπροσωπεί τη χώρα σε διεθνείς αγώνες για δεκαπέντε χρόνια. Ο μέσος όρος προπόνησης υψηλού επιπέδου για συμμετοχής σε ολυμπιακούς αγώνες είναι πάνω από οκτώ έτη, μετά την κατηγορία των εφήβων. Ωστόσο, όπως ελέχθη, τα κίνητρα ποτέ δεν ήταν σταθερά, μεταβάλλονταν συνεχώς. Την δεκαετία μεταξύ του 1985-1995 η διάκριση σε πανελλήνιο επίπεδο εξασφάλιζε την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο, στο Τμήμα Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, και λειτούργησε ως μέσο εισαγωγής στο πανεπιστήμιο και ποτέ ως *πολιτική* υποστήριξης της ανάπτυξης του ελίτ αθλητισμού.

Στη δεκαετία μεταξύ 1996-2006 τα κίνητρα αξιοποιήθηκαν αμφότερα από όλους ως μέσο διάκρισης και εξασφάλισης οικονομικών πόρων και αποκατάστασης. Ούτε αυτή τη χρονική περίοδο δεν κατέστη δυνατό να ληφθούν οριστικές αποφάσεις στο σύνολο του αθλητισμού ώστε να αξιοποιηθούν τα κίνητρα ως μέρος πολιτικών για την ανάπτυξη του αθλητισμού των υψηλών διακρίσεων. Μετά το 2009, το οποίο

αποτελεί ορόσημο, διότι διεκόπη και η αποκατάσταση των διακεκριμένων αθλητών, διορισμός στο δημόσιο τομέα απασχόλησης βάσει Ν.2725/99, ΚΥΑ 24344/9-6-2009 (ΦΕΚ 1182/Β/17-6-2009), και με την έλλειψη των οικονομικών πόρων επέρχεται και η πτώση και μετέπειτα η διαφυγή - μετανάστευση των 'ελίτ' αθλητών στο εξωτερικό.

Στα σαράντα χρόνια, από το 1980 έως 2019, η ελληνική Πολιτεία δεν κατάφερε να θέσει ένα σχέδιο ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού. Απλά δανείστηκε κάποιες *καλές πρακτικές* των πρώην κομμουνιστικών κρατών, εισαγωγή στο δημόσιο πανεπιστήμιο και εισαγωγή στο δημόσιο τομέα απασχόλησης. *Ωστόσο όμως οι 'καλές' πρακτικές για επιστημονική υποστήριξη (sport science provision) των αθλητών με γιατρούς, εργοφυσιολόγους κ.τ.λ. αφορούσε μόνο σε θεωρίες διαλόγου στη δημόσια σφαίρα.*

Ουσιαστικά την τελευταία δεκαετία άλλαξε πλέον το φάσμα του αθλητισμού. Δεν είναι εφικτό οι αθλητές να παραμένουν ως *αθλητές πλήρους απασχόλησης*, χωρίς οικονομική υποστήριξη με μόνο κίνητρο του *εκπροσώπου της χώρας* στους Ολυμπιακούς Αγώνες και σε διεθνείς διοργανώσεις. Δεν έχει λόγο ένας αθλητής να προσπαθεί για έναν πολύ δύσκολο στόχο, με πολύ μεγάλο κόστος και κυρίως με αμφίβολο αποτέλεσμα, απλά και μόνο για να έχει ως ανταμοιβή μία μικρή οικονομική στήριξη από την Πολιτεία. Υποστήριζαν, επίσης, οι αξιωματούχοι ότι έχουν προτείνει στην Πολιτεία να επανέλθει ο θεσμός της *επαγγελματικής αποκατάστασης* μόνο για τους Ολυμπιονίκες και η *οικονομική υποστήριξη* για διακρίσεις για την μικρότερη ομάδα αθλητών, των νέων και των εφήβων με στόχο να παραμείνουν στο άθλημα και γενικά στον αθλητισμό.

Σε ό,τι αφορά την υποστήριξη της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης των αθλητών μέσω αθλητικής υποτροφίας, οι ερωτηθέντες υποστήριζαν ότι αφενός είναι πολύ σημαντικός παράγοντας διότι δεν μπορούν να φοιτήσουν, αφετέρου, πιθανών, να ανακόψει την διαφυγή των διακεκριμένων αθλητών στα αμερικάνικα πανεπιστήμια. Ωστόσο, οι αθλητές που φοιτούν με αθλητική υποτροφία στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (Η.Π.Α.), σε υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκά ιδρύματα και προπονούνται, δεν κατάφεραν να ενταχθούν εκ νέου στην εθνική ομάδα, παρόλο που τους δόθηκε η δυνατότητα από την ομοσπονδία, διότι ο στόχος της προπόνησης των πανεπιστημίων στις Η.Π.Α. δεν είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Οι επιδόσεις τους, μετά την μετάβασή τους στο εξωτερικό, δεν ήταν καλές.

Συνεπώς, η Πολιτεία δαπανεί πολλούς πόρους χωρίς *πολιτικές* και χωρίς *αποτελέσματα*, διότι για να διακριθεί ένας αθλητής στο παγκόσμιο πρωτάθλημα απαιτούνται πόροι, οικονομικοί και ανθρωπίνους. Οι ερωτηθέντες υποστήριξαν ότι ακόμα και να δοθεί *υποτροφία σπουδών* για ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα εν τούτοις πιστεύουν ότι δεν θα είναι εύκολη η εφαρμογή του μέτρου στο δημόσιο πανεπιστήμιο και από την πλευρά των αθλητών και από την πλευρά του ακαδημαϊκού ιδρύματος. Ίσως, ένα ιδιωτικό εκπαιδευτικό ίδρυμα ή το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, που έχουν 'πιο' ευέλικτα προγράμματα σπουδών, να μπορεί να υποστηρίξει σπουδές αθλητών και οι ίδιοι να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις και αυτό με προϋποθέσεις.

Εν κατακλείδι υποστηρίχθηκε ότι αν δεν υπάρξει μέριμνα, ώστε οι αθλητές να φοιτούν στα σχολεία και στα πανεπιστήμια δεν μπορεί να υπάρξει ούτε *στρατηγικός σχεδιασμός ανάπτυξης ελίτ αθλητών* αλλά ούτε και υποστήριξη και προετοιμασία για την μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία. Σε κάθε Ολυμπιακό Κύκλο γίνονται τεράστιες προσπάθειες, ώστε η κωπηλασία να συνεχίζει να αγωνίζεται στη διεθνή σκηνή. Εν τούτοις, δεν είναι εφικτό αλλά ούτε και δίκαιο να είναι εκτός σχολικής και ακαδημαϊκής κοινότητας οι αθλητές χωρίς αναπλήρωση των μαθημάτων, αλλά και χωρίς καμία άλλη υποστήριξη για διδασκαλία εξ αποστάσεως. Ούτε το δημόσιο σχολείο, ούτε το δημόσιο πανεπιστήμιο δεν υποστηρίζουν εκπαίδευση εξ αποστάσεως και η φοίτηση σε ιδιωτικό σχολικό ίδρυμα ή ακαδημαϊκό αφορά μόνο λίγους που πιθανώς μπορούν να το υποστηρίξουν. Στο παρελθόν, στο τέλος της δεκαετίας του 1980, έγιναν προσπάθειες για την υποστήριξη της κωπηλασίας ως άθλημα και στο πανεπιστήμιο για την ανάπτυξη του *πανεπιστημιακού αθλητισμού* αλλά δεν υποστηρίχθηκε και πάλι από την Πολιτεία και ο θεσμός εγκαταλείφτηκε. Ήταν μόνο ένα φωτεινό παράδειγμα.

Στο θέμα των *αθλητικών σχολείων*, βάσει (1206/Γ4/16-06-1995 Υ.Α.(ΦΕΚ 581/Τβ'/4-07-1995) «Ειδικά Τμήματα Αθλητικής Διευκόλυνσης Λυκείου, .40252/Γ4/18-4-2005, 891/Γ4/28-09-2000 Υ.Α.(ΦΕΚ 1258/Τβ'/18-10-2000) «Ίδρυση και Λειτουργία των Τμημάτων Αθλητικής Διευκόλυνσης Γυμνασίων (ΤΑΔ) Διαδικασία Επιλογής και παραμονής των μαθητών στα Αθλητικά Τμήματα», 45262/Γ4/23-04-2010 Υ. Α. (ΦΕΚ 607/τβ'/7-05-2010) «Τροποποίηση της υπ' αριθμ.670/Γ4/27-06-2001(ΦΕΚ 837/τβ'/7-2-2001) ΚΥΑ Συγκρότηση Κ.Ε.Α.Τ», 61023/Γ4/28-05-2010 (ΦΕΚ 194/ΥΟΔΔ/01-06-2010) ΚΥΑ «Ορισμός μελών Κεντρικής Επιτροπής Αθλητικών

Τάξεων», 2η /19-05-2011 Πράξη (Κ.Ε.Α.Τ), όπως δομήθηκαν στο παρελθόν, υποστηρίχθηκε ότι δεν είχε χαρακτήρα *πολιτικής*, αλλά *απόφασης* για την εφαρμογή ενός καλού παραδείγματος που προκρίθηκε από την δεκαετία του 1980 από συμβούλους και αναπτύχθηκε ο θεσμός των «*Τάξεων Αθλητικής Διευκόλυνσης*». Τα αθλητικά σχολεία στην Ελλάδα όμως δεν απέδωσαν ως θεσμό για τρεις λόγους: α) δεν στήριζαν τον θεσμό οι ίδιες οι οικογένειες, ήταν ένα σχολείο, για «όχι καλούς μαθητές», β) δεν το στήριξε η ίδια η Πολιτεία και ως θεσμό και ως χρηματοδότηση και γ) δεν το στήριξε και το αθλητικό κίνημα. Αξιοποιήθηκε ως μέσο για την επαγγελματική αποκατάσταση στο δημόσιο τομέα από τους καθηγητές φυσικής αγωγής και όχι ως *πολιτική ταυτοποίησης ταλέντων*. Εν τούτοις, αναφέρθηκε ότι το θέμα έχει τεθεί εκ νέου στην Πολιτεία για την ανάπτυξη αθλητικών σχολείων, όχι με τη μορφή που υπήρχε αλλά σε μία νέα βάση. Προτάθηκε η δημιουργία αρχικά δύο *πilotικών αθλητικών σχολείων* (Β' θμιας) στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Υποστηρίχθηκε, επίσης, ότι η *ταυτοποίηση ταλέντων* θα πρέπει να έχει αφετηρία την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, διότι για την ανάπτυξη του *ελίτ αθλητισμού* θα πρέπει να γίνεται επιλογή. Δεν μπορούν όλοι οι υποψήφιοι αθλητές να υποστηρίξουν κάθε άθλημα και γι' αυτό, ο θεσμός του *αθλητικού σχολείου* είναι εξαιρετικά σημαντικός.

Στο ερώτημα σχετικά με τη σημαντικότητα της *καλής αμοιβής* των προπονητών πλήρους απασχόλησης (full-time high quality coaches) και της *επιμόρφωσής* τους, υποστηρίχθηκε ότι πράγματι αποτελεί παράγοντα επιτυχίας, ιδιαίτερα η επιμόρφωση. Η επιμόρφωση, όμως, είναι προσωπική υπόθεση των προπονητών και της ομοσπονδίας. Η Πολιτεία δεν επένδυσε έως σήμερα στην επιμόρφωση εθνικών προπονητών. Αλλά ούτε επένδυσε και στην επιμόρφωση των προπονητών που στελεχώνουν τα σωματεία, κάτι που αφορά το σύνολο του αθλητισμού. Το «*χάσμα*» μεταξύ προπονητών εθνικής ομάδας και προπονητών σωματείων, όπως τονίστηκε, είναι εξαιρετικά μεγάλο. Αυτό δημιουργεί ακόμη ένα πρόβλημα στην λειτουργία της εθνικής ομάδας διότι οι υποψήφιοι ταλαντούχοι αθλητές που «*εκκολάπτονται στις θερμοκοιτίδες*» των σωματείων της χώρας δεν ακολουθούν τις ίδιες βασικές αρχές και δεν έχουν τις ίδιες δυνατότητες.

Με δεδομένο ότι οι απαιτήσεις για υψηλό αθλητισμό είναι μεγάλες, η εκπαίδευση και η κατάρτιση ανήκουν στον σκληρό πυρήνα των προτεραιοτήτων για την ομοσπονδία και με τους πόρους που διαθέτει καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η κωπηλασία έχει σημαντικά

αποτελέσματα, με ολυμπιακές και παγκόσμιες διακρίσεις, και οι προπονητές που στελεχώνουν την εθνική ομάδα έχουν συμβάλει τα μέγιστα χωρίς ωστόσο να έχουν σημαντικά οικονομικά κίνητρα και χωρίς να μπορεί η ομοσπονδία να τους υποστηρίξει διότι η χρηματοδότηση είναι συγκεκριμένη. Στο ίδιο πλαίσιο, για το ανθρώπινο δυναμικό, αναφέρθηκε από το σύνολο των ερωτηθέντων ότι η στελέχωση της ομοσπονδίας είναι ελλειπής και είναι απαραίτητο να δοθούν πόροι προκειμένου να αναπτυχθεί (φυσικοθεραπευτές, προπονητές, εργοφυσιολόγος κ.τ.λ.).

Στο θέμα των σωματείων και την υποστήριξη τους, υποστηρίχθηκε ότι η αλλαγή της νομοθεσίας σε ότι αφορά την ευθύνη των προέδρων και των μελών και της ομοσπονδίας επίσης, ώστε να καθίστανται υπόλογοι των πιθανών χρεών, ήταν το μεγαλύτερο πλήγμα για τον αθλητισμό δεδομένου ότι αποθάρρυνε αρκετούς στο να συμμετάσχουν και κατ' επέκταση να συμβάλουν είτε υποστηρίζοντας διοικητικά είτε και οικονομικά. Τα διοικητικά συμβούλια, όμως, δεν είναι αμειβόμενα και η αποθάρρυνση τα οδηγεί στο να φθίνουν, κάτι που αποτελεί πολύ σοβαρό ζήτημα διοικητικής υποστήριξης.

Η εθελοντική προσφορά με μετακύλιση της ποινικής ευθύνης είναι ένα ζήτημα, ωστόσο, το οποίο θα πρέπει να συζητηθεί εκ νέου για τον αθλητισμό. Πράγματι, στο παρελθόν υποστηρίχθηκε ότι δεν έγινε καλή διαχείριση, αλλά αυτό ήταν θέμα της Πολιτείας ως προς τους όρους τους οποίους είχε θέσει. Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα των σωματείων αφορά την διαχείριση της αθλητικής εγκατάστασης και του νομικού κενού σε ότι αφορά την οριοθέτηση του αιγιαλού και της παραλίας. Κάποια σωματεία στην Ελλάδα κλήθηκαν να πληρώσουν υπέρογκα ποσά στην κτηματική του ελληνικού δημοσίου σε περίοδο οικονομικής κρίσης προκειμένου να εξασφαλίσουν πρόσβαση στον υδάτινο χώρο. Η κωπηλασία όμως είναι ένα άθλημα του υγρού στίβου και δεν μπορεί να μην έχει πρόσβαση προς τον θαλάσσιο ή τον λιμναίο υδάτινο χώρο. Και το τρίτο σοβαρό θέμα αφορά την χρηματοδότηση των σωματείων.

Παλαιότερα, πριν το 2013, η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού χρηματοδοτούσε τα σωματεία για να αναπτύξουν τον αθλητισμό. Σήμερα, όλο το κόστος της δαπάνης μετακυλίστηκε στα σωματεία και απ' αυτά με την σειρά τους στην οικογένεια, διότι δεν μπορούν να εξασφαλίσουν πόρους. Η Πολιτεία όμως, πέραν του ότι δεν υποστηρίζει τον υψηλό αθλητισμό, δεν εξέτασε όμως και την

παράμετρο ότι περικόπτοντας τις δαπάνες του αθλητισμού ουσιαστικά «περικόπτει» και την κοινωνικοποίηση και διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς μέσω του αθλητισμού.

Ωστόσο, όπως υποστηρίχθηκε, αυτή ήταν μία επιλογή, για την επιλογή, προκειμένου να γίνει περικοπή δαπανών στο δημόσιο τομέα. Αυτή η περικοπή δαπανών για τον αθλητισμό ήταν μοναδική, σε σχέση με άλλους τομείς και άγγιξε το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης δημόσιας χρηματοδότησης κατά *ογδόντα τοις εκατό (80%)*. Όμως, για το άθλημα της κωπηλασίας απαιτούνται πολύ μεγάλοι πόροι, λόγω του μεγάλου κόστους του εξοπλισμού και η ελληνική οικογένεια με όλες τις πιέσεις που έχει δεχθεί την τελευταία δεκαετία δεν έχει την οικονομική δυνατότητα και δεν μπορεί να είναι ο βασικός *χορηγός* της ανάπτυξης του αθλητισμού σε σωματειακό επίπεδο.

Το Ολυμπιακό Κωπηλατοδρόμιο του Σχοινιά το διαχειρίζεται το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ΑΕ. Ουσιαστικά είναι προς *πώληση, όπως τονίσθηκε*. Αν βρεθεί αγοραστής, προφανώς και η κωπηλασία θα χάσει το «σπίτι της», υποστήριξαν οι αξιωματούχοι. Επίσης, ο ρόλος της ομοσπονδίας αφορά στην ανάπτυξη του αθλήματος. Δεν είναι στις αρμοδιότητες της η διαχείριση εγκαταστάσεων. Η εθνική ομάδα κωπηλασίας *φιλοξενείται* στο κωπηλατοδρόμιο και κάθε φορά ζητείται άδεια για την χρήση της εγκατάστασης. Ο σκοπός της διαχείρισης του οργανισμού αυτής της ολυμπιακής εγκατάστασης, είναι ο οργανισμός να καταστήσει οικονομικά βιώσιμη μία από τις μεγαλύτερες εγκαταστάσεις των Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνα 2004. Ο οργανισμός διαχείρισης, όπως υποστηρίχθηκε, εν τούτοις, θα μπορούσε να διευρύνει ή και να παραχωρήσει μέρος της εγκατάστασης ή όλη την εγκατάσταση ή ακόμη στη διαμόρφωση πλαισίου σύμπραξης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), ώστε να αναπτυχθούν δραστηριότητες. Προσφέροντας ποιοτικές υπηρεσίες αθλητισμού, οργάνωσης εκδηλώσεων ή και αθλητικού τουρισμού μπορεί να καταστεί βιώσιμη η εγκατάσταση.

Όπως αναφέρθηκε, ο Βορράς της Ευρώπης έχει ενδιαφέρον να προπονείται το χειμώνα στον Νότο λόγω ευνοϊκών καιρικών συνθηκών. Η προσέλκυση των ξένων ομάδων που αυτή την περίοδο προπονούνται στο Σχοινιά αφορά σε πρωτοβουλίες της ομοσπονδίας. Επίσης, Κολέγια θα μπορούσαν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για χρήση της εγκατάστασης και ενοικίαση σκαφών. Επιπλέον, θα μπορούσε να καταστεί πόλος έλξης για δραστηριότητες μίας άλλης μορφής κωπηλασίας της *αναψυχής και*

της υγείας και της ανερχόμενης παράκτιας κωπηλασίας, λόγω της εύκολης προσβασιμότητας και στο θαλάσσιο χώρο της ευρύτερης περιοχής. Έτσι ο αθλητικός τουρισμός μπορεί να συμβάλλει στην τουριστική και κατ' επέκταση οικονομική ανάπτυξη της περιοχής και βέβαια να εξασφαλίσει πόρους για την βιωσιμότητα της ολυμπιακής εγκατάστασης. Επιπροσθέτως, δεν έχει αξιοποιηθεί έως σήμερα η εγκατάσταση ως χώρος προβολής του αθλήματος, πέραν των γεγονότων που έχει φιλοξενήσει, και προσέλκυση σχολικών μονάδων για την επίδειξη του αθλήματος της κωπηλασίας.

Το 2007 είχε προσληφθεί στέλεχος (*venue manager*) με σκοπό την οργάνωση και ανάπτυξη δραστηριοτήτων και την προσέλκυση ομάδων, εκδηλώσεων, γεγονότων κτλ. Ωστόσο, αυτό ήταν μία απόφαση της τότε διοίκησης και διαχείρισης του κωπηλατοδρομίου και όχι μία απόφαση *στρατηγικής ανάπτυξης κι αξιοποίησης των ολυμπιακών εγκαταστάσεων*. Το κωπηλατοδρόμιον ως ολυμπιακή εγκατάσταση, κωπηλασίας και κανόε-καγιάκ έχει φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνα 2004, και έκτοτε, μόνο το πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα κωπηλασίας το 2008 διεξήχθη και τα πανελλήνια πρωταθλήματα της κωπηλασίας και του κανόε – καγιάκ κάθε χρόνο. Η χρήση της εγκατάστασης για τις ομοσπονδίες και τους συλλόγους, για την διεξαγωγή αγώνων έχει κόστος το οποίο ανέρχεται στα πεντακόσια ευρώ την ημέρα (500,00€). Το κόστος της ασφάλειας και φύλαξης σε ετήσια βάση αγγίζει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (500.000,00€). Το κόστος συντήρησης και διαχείρισης είναι πολύ μεγάλο και η εγκατάσταση χρήζει ενεργειακής αναβάθμισης, όπως ειπώθηκε. Στις προσπάθειες που έκανε η Ομοσπονδία για πιθανή εξέταση του θέματος ανάληψης-παραχώρησης και της εγκατάστασης οι υπεύθυνοι διαχείρισης ποτέ δεν έδωσαν τα οικονομικά στοιχεία ώστε η Ομοσπονδία να προβεί σε μελέτη κόστους - οφέλους και να εξετάσει το θέμα της διαχείρισης.

Το θέμα της διαχείρισης παραμένει έωλο και η ολυμπιακή εγκατάσταση φθίνει κάθε χρόνο. Η Ελληνική Πολιτεία δεν είχε κάνει καμία πρόβλεψη και δεν υπήρχε σχεδιασμός τι ακριβώς θα γινόταν μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, Αθήνα 2004. Η εγκατάσταση του κωπηλατοδρομίου έγινε για μία μέρα, όπως τονίστηκε χαρακτηριστικά, και η Πολιτεία την τελευταία δεκαετία έχει περικόψει τις δαπάνες του συνόλου του αθλητισμού κατά εκατό εκατομμύρια ευρώ (100.000.000,00€). Ο αθλητισμός, στο σύνολό του, χρηματοδοτούνταν με το ποσό των εκατό σαράντα εκατομμυρίων (140.000.000,00€) περίπου και σήμερα λαμβάνει στο σύνολο από την

Πολιτεία το ποσό των σαράντα εκατομμυρίων ευρώ (40.000.000,00€). Το μεγαλύτερο πλήγμα μέσω των περικοπών της τελευταίας δεκαετίας, ουσιαστικά, το δέχθηκε ο αθλητισμός. Ωστόσο, το κωπηλατοδρόμιο αποτελεί παράγοντα ανάπτυξης του αθλήματος και η Πολιτεία οφείλει να δώσει λύσεις, διότι έχουν δαπανηθεί πολύ μεγάλα ποσά για την δημιουργία αυτής της Ολυμπιακής Αθλητικής Εγκατάστασης.

Όπως μας υπενθύμισαν οι διοργανωτές των Ολυμπιακών Αγώνων, η αθλητική χορηγία προηγείται της σύγχρονης βιομηχανικής εποχής και έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα. Είναι στην πραγματικότητα μια πρακτική που «επιστρέφει» στην Αρχαία Ελλάδα, όπου οι εύποροι Αθηναίοι θα συνεισφέρουν οικονομικά στις δαπάνες που σχετίζονται με τον πολιτισμό, την άμυνα, το κράτος και τον αθλητισμό, προκειμένου να γίνουν πιο προσιτά σε όλους τους πολίτες. Σε αντάλλαγμα, το κράτος τους τιμούσε χαράζοντας το όνομά τους σε μαρμάρινα δισκία. Αυτή η προσφορά ήταν μία ένδειξη σεβασμού, της αξίας και υψηλής εκτίμησης, Επίσημη ιστοσελίδα της Αθήνας, (2004). Η σημερινή χορηγία όμως, έχει διαφορετική μορφή υποστήριξαν οι ερωτηθέντες. Όχι μόνο δεν τιμάται ο χορηγός αλλά και δεν ενθαρρύνεται να προσφέρει, τουναντίον η Πολιτεία είναι παγερά αδιάφορη να την υποστηρίξει, όπως τονίσθηκε. Το 2014 διοργανώθηκε το παγκόσμιο πρωτάθλημα παράκτιας κωπηλασίας στη Θεσσαλονίκη και η ομοσπονδία έλαβε χορηγία από το Δήμο Θεσσαλονίκης. Ωστόσο, για αυτή τη χορηγία αποδόθηκε φόρος (ΦΠΑ) της τάξης του 24 τοις εκατό.

Ωστόσο, παρά τις δυσκολίες η Ομοσπονδία υποστηρίζεται από χορηγούς ιδρύματα, ιδιαίτερα μετά το 2009 και από την *Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή* (ΕΟΕ) η οποία έχει συμβάλει τα μέγιστα για την στήριξη του αθλήματος σε ό,τι αφορά και τον εξοπλισμό και όχι μόνο. Η ΕΟΕ υποστηρίζει επίσης τους ‘ελίτ’ αθλητές σε ιατρικές εξετάσεις μέσω του νοσοκομειακού ιδρύματος *Ερρίκος Ντυνάν*. Το *Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος* είναι επίσης ένας άλλος χορηγός της Ομοσπονδίας και υποστηρίζει τις εργομετρικές εξετάσεις των αθλητών. Παλαιότερα οι εργομετρικές εξετάσεις υποστηρίζονταν από το Εργομετρικό Κέντρο του *Ολυμπιακού Κέντρου Αθηνών* ‘*Σπύρος Λούης*’ (ΟΑΚΑ). Όμως αυτή η συνεργασία με το ΟΑΚΑ, δυστυχώς δεν ήταν η καλύτερη δυνατή, διότι οι χρόνοι ανταπόκρισης του εργομετρικού κέντρου ήταν εξαιρετικά αργοί. Τονίσθηκε επίσης ότι παρόλο που το άθλημα της κωπηλασίας έχει αναδείξει, εκτός από πρωταθλητές, πολλούς επιστήμονες, εν τούτοις, αυτοί οι επιστήμονες (εργοφυσιολόγοι, ιατροί, διατροφολόγοι, φυσικοθεραπευτές, ψυχολόγοι) δεν αξιοποιήθηκαν ούτε και υπάρχει ένα δίκτυο συνεργασίας προκειμένου να

υποστηριχθεί το άθλημα. Για μία μεμονωμένη χρονική περίοδο υπήρξε συνεργασία για εργομετρικές αναλύσεις, από επιστήμονες του χώρου, αλλά και αυτό αποτελεί άλλο ένα φωτεινό παράδειγμα, το οποίο δεν είχε συνέχεια.

Οι συνεντευξιαζόμενοι τόνισαν επίσης την μεγάλη ανάγκη υποστήριξης του αθλήματος σε ό,τι αφορά την προβολή και την ισονομία της προβολής των αθλητικών γεγονότων σε τηλεοπτικό χρόνο τόσο στον ηλεκτρονικό όσο και στον έντυπο τύπο της χώρας. Δεν μπορεί, τόνισαν, να μην προβάλλεται το πανελλήνιο πρωτάθλημα κωπηλασίας. Τουλάχιστον, η δημόσια τηλεόραση *EPT AE* που έχει εκπομπή αποκλειστικά για τον αθλητισμό, θα πρέπει να δώσει τον ίδιο τηλεοπτικό χρόνο, στις ίδιες ζώνες προβολής των άλλων αθλημάτων, και στο άθλημα της κωπηλασίας. Δυστυχώς, και σε αυτή την κρίσιμη περίοδο που διένυσε και διανύει ο ελληνικός αθλητισμός το κράτος δεν ήταν αρωγός στις προσπάθειες της ανάπτυξης και υποστήριξης όχι μόνο του ‘ελίτ’ αθλητισμού, αλλά και του αθλητισμού εν γένει. Υπό αυτό το πρίσμα, η χορηγία, από όποια πλευρά και να προέλθει, από τι στιγμή που φορολογείται, αποτελεί αντικίνητρο για προσφορά.

Για το θέμα της υποστήριξης των αθλητών με *ειδικές δεξιότητες*, παρόλο που η Ελλάδα ήταν ουσιαστικά πρωτοπόρα και εισήγαγε τον θεσμό το 2004 και έχει συμμετάσχει και σε διεθνείς αγώνες με διακρίσεις, ωστόσο η ανάπτυξη της κωπηλασίας για *αθλητές με ειδικές δεξιότητας* ακολούθησε νομοτελειακά τις δυσκολίες της οικονομικής δυσπραγίας των τελευταίων χρόνων. Κανένας σύλλογος και σωματείο δεν μπορεί να στηρίζει την κωπηλασία για αθλητές με ειδικές δεξιότητες. Είναι πολύ μεγάλο το κόστος σε εξοπλισμό, ειδικά σκάφη αλλά και σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, προπονητές.

Εν κατακλείδι το άθλημα της κωπηλασίας έχει αναδείξει την Ελλάδα στην διεθνή σκηνή του αθλητισμού, μετράει έναν πολύ μεγάλο αριθμό μεταλλίων και διακρίσεων σε ολυμπιακό και παγκόσμιο επίπεδο και έχει προσφέρει στον αθλητισμό αλλά και στο κοινωνικό σύνολο. Η κωπηλασία, όπως υποστηρίχθηκε, είχε παρελθόν, έχει παρόν αλλά έχει και μέλλον γιατί ο αθλητισμός είναι αγαθό. Όμως, τονίστηκε ότι το κίνημα του αθλητισμού εξελίσσεται και ο ‘εμπορικός’ χαρακτήρας δεν μπορεί να αφήσει την κωπηλασία ανέγγιχτη.

Εκτός από την ‘κλασική’ κωπηλασία που διεξάγεται σε στίβο-κωπηλατοδρόμιο και την ‘κλειστή κωπηλασία’- κωπηλατοεργομέτρων (indoor

rowing), όπου η απόσταση είναι τα 2000μ, δυναμικά εξελίσσεται η παράκτια κωπηλασία. Η παράκτια κωπηλασία αφορά την ‘ελεύθερη’ παράκτια κωπηλασία και την παράκτια κωπηλασία ταχύτητας. Η παράκτια κωπηλασία περιλαμβάνει τα αγωνίσματα του σκιφ (1X), του διπλού σκιφ (2X) και του τετραπλού σκιφ (4X) και τα πληρώματα αγωνίζονται στην απόσταση των έξι (6) χιλιομέτρων και ο αγώνας διεξάγεται σε ανοικτή θάλασσα. Η παράκτια κωπηλασία έχει αφιετηρία το έτος 2006 και λίγο αργότερα έχουμε την εμφάνιση και της Παράκτιας Κωπηλασίας Ταχύτητας (Rowing Beach Sprint). Όπως τονίστηκε, η κωπηλασία *Rowing Beach Sprint* μπορεί να προσελκύσει τις τηλεοπτικές κάμερες διότι έχει θέαμα και ταχύτητα. Το 2014 στη Θεσσαλονίκη διεξήχθη το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Παράκτιας Κωπηλασίας αλλά δεν στέφθηκε με επιτυχία από άποψη προσέλκυσης νέων κωπηλατών, αλλά ούτε και τα σωματεία το αγκάλιασαν, κυρίως λόγω έλλειψης πόρων. Το 2019 η Πάτρα, φιλοξένησε το πρώτο πρωτάθλημα παράκτιας κωπηλασίας *Rowing Beach Sprint*, τους 2^{ους} Μεσογειακούς Αγώνες με πολύ θετικά αγωνιστικά και οργανωτικά αποτελέσματα. Ωστόσο, το 2022 θα διεξαχθούν αγώνες παράκτιας κωπηλασίας *Rowing Beach Sprint* και αφορά το πρωτάθλημα της Ολυμπιάδας των Νέων 2022 Youth Olympic Games (YOG).

Η προβολή του αθλήματος έως σήμερα έχει υποστηριχθεί κατά βάση από την ομοσπονδία με τα μέσα που διαθέτει, από τους ίδιους του προπονητές-καθηγητές φυσικής αγωγής με επισκέψεις σε σχολικές μονάδες και από τους Ολυμπιονίκες. Όλες οι προσπάθειες προβολής, κυρίως, αφορούν τη επίδειξη και προβολή του αθλήματος σε μεγάλα γεγονότα, τα οποία διοργανώθηκαν στην χώρα, στο σχολικό αθλητισμό και σε μεμονωμένες ενέργειες προβολής από την ομοσπονδία όπως στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Δεν υπήρξε ποτέ μία ενιαία πολιτική προβολής του αθλήματος και του αθλητισμού εν γένει εκτός από συγκεκριμένα φωτεινά παραδείγματα.

V. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

5.1. Περίληψη και συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη εστιάστηκε στις πολιτικές ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού με την έννοια ότι ο αθλητισμός είναι δημόσιο αγαθό και ως δραστηριότητα εντάσσεται μέσα στον τομέα της δημόσιας πολιτικής. Σκοπός της έρευνας ήταν η ανάδειξη της διαδικασίας χάραξης πολιτικής και οι πολιτικές για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων. Η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε με τη μορφή βιβλιογραφικής ανασκόπησης και υποστηρίχθηκε με συνεντεύξεις, οι οποίες υποστηρίχθηκαν με αξιωματούχους και επιστήμονες του υψηλού αθλητισμού στο άθλημα της κωπηλασίας. Πιο συγκεκριμένα η μελέτη εστιάστηκε στην αποτύπωση των πολιτικών, στην αθλητική πολιτική (sport policy) και στα ζητήματα των αθλητών και αθλητριών, των προπονητών και των εγκαταστάσεων. Με βάση τους περιορισμούς της έρευνας, την παράθεση και επεξεργασία των δεδομένων που προηγήθηκαν, αλλά και τις αδυναμίες της, προσπαθήσαμε να αποτυπώσουμε την εικόνα της έρευνας σε ό,τι αφορά τις βασικές προβληματικές της παρούσας μελέτης.

Η πολιτική, με την ευρύτερη έννοια του όρου, είναι μια δραστηριότητα μέσω της οποίας οι άνθρωποι *ορίζουν και διαφοροποιούν τους γενικούς κανόνες* που ορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ζουν. Η πολιτική, ωστόσο, μπορεί να οριστεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους, αντιτιθέμενους ορισμούς όπως: ως η άσκηση εξουσίας, η άσκηση αυθεντίας, η λήψη συλλογικών αποφάσεων, η κατανομή περιορισμένων πόρων, η πρακτική της εξαπάτησης και της χειραγώγησης κτλ. Η πολιτική επίσης ορίζεται ως σύγκρουση, με την έννοια του ανταγωνισμού των αντίπαλων δυνάμεων και ως συνεργασία όπου μπορούν να επιτευχθούν στόχοι μέσω συλλογικών δράσεων. Οι έννοιες, τα μοντέλα και οι θεωρίες εντάσσονται στην ‘εργαλειοθήκη’ της πολιτικής ανάλυσης, ωστόσο τα μοντέλα και οι θεωρίες έχουν μεγαλύτερο εύρος διότι δεν παρουσιάζουν μόνο μία ιδέα (Heywood, 2002). Με βάση αυτή την προσέγγιση, ως *αθλητική πολιτική* ορίζεται η δραστηριότητα η οποία θέτει τους γενικούς κανόνες για την οργάνωση, τη διοίκηση, τη διαχείριση και την ανάπτυξη του αθλητισμού. Αν «δανειζόμασταν» τον όρο «άσκηση αυθεντίας» θα μπορούσαμε να πούμε ότι η πολιτική για τον αθλητισμό υψηλού επιπέδου είναι η πολιτική που βασίζεται στην *άσκηση αυθεντίας* με την έννοια της χαρισματικής αυθεντίας που τροφοδοτείται από την προσωπικότητα και όχι ως νόμιμη – ορθολογική αυθεντία που

βασίζεται σε ένα σύνολο κανόνων. Υπό αυτό το πρίσμα, η χάραξη αθλητικής πολιτικής για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλού επιπέδου θα πρέπει να ασκείται από προσωπικότητες. Η έννοια επίσης της κρατικής πολιτική αφορά σε επίσημες αποφάσεις που λαμβάνονται από δημόσιους φορείς, τα εξερχόμενα της κυβέρνησης. Σύμφωνα με τους Green & Houlihan ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο που αφορά στον σχεδιασμό για την πολιτική και τις αλλαγές πολιτικών, μέσα στο χρόνο, έχει προσδιοριστεί από τον March (March et al. 1999). Μία ικανοποιητική προσέγγιση, για την αλλαγή πολιτικών αφορά στο ότι:

- *πρέπει να υπάρχει μια ισχυρή ιστορική οπτική, με θεωρητικό υπόβαθρο αλλά εμπειρικά θεμελιωμένη,*
- *απαιτείται μια φιλοσοφημένη, εξελιγμένη κι όχι απλοϊκή αντίληψη της αλλαγής των πολιτικών,*
- *πρέπει να αναγνωρίζεται η σημασία των πολιτικών, οικονομικών και ιδεολογικών παραγόντων σε οποιαδήποτε εξήγηση της αλλαγής αντί να τονίζεται αποκλειστικά ένα από αυτά,*
- *αναγνωρίζεται ότι οποιαδήποτε εξήγηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τόσο το διεθνές όσο και το εγχώριο πλαίσιο για όποια αλλαγή θα πραγματοποιηθεί,*
- *πρέπει να υποστηρίζονται από μια καθορισμένη κι ανεπτυγμένη επιστημολογική θέση,*
- *πρέπει να χρησιμοποιείται μια διαλεκτική προσέγγιση για τη δομή και την υπηρεσία, παρά να δοθεί προτεραιότητα στις δύο,*
- *πρέπει να αναγνωρίζεται ότι η σχέση μεταξύ του υλικού και του ιδεολογικού είναι κρίσιμη και, πάλι, διαλεκτική (March et al. 1999:1-2), (όπως αναφέρεται στους Green και Houlihan (2005).*

Ο τομέας πολιτικής για τον αθλητισμό χαρακτηρίζεται από πρόσφατο παρελθόν, αυξανόμενη κρατική παρέμβαση, ενσωματωμένες πεποιθήσεις, διασκορπισμένο διοικητικό πλαίσιο και εμπειρίες μέσω σημαντικών επιρροών (Houlihan 2000b). Σχετικά με το ζήτημα, το οποίο βρίσκεται στο επίκεντρο της παρούσας έρευνας, ήτοι η εφαρμογή πολιτικών για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού και την υποστήριξη των αθλητών υψηλού επιπέδου, σύμφωνα με τον Λατινόπουλο (2017) σε ότι αφορά το ανθρώπινο κεφάλαιο, καταλήγουμε στο απαραβίαστο της *αθλητικής αξίας του ανθρώπου* και όχι του αθλητικού θεσμού, επειδή η ερμηνεία των συνταγματικών κανόνων ως «προστατευτικό για τους θεσμούς» δεν μπορεί να οδηγή στην εξύψωση του θεσμού σε υπέρτερο της αξίας του

ανθρώπου και άρα σε κατάργηση της ίδιας της καταστατικής αρχής του Συντάγματος, το οποίο υπολαμβάνει την αξία αυτή ως απαραβίαστη και απρόσβλητη. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο *αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους. Η προστασία του αθλητικού θεσμού, όπως υπαγορεύεται από το Σύνταγμα, σηματοδοτεί πέραν άλλων και την υποχρέωση του κράτους να προχωρήσει στη λήψη μέτρων για την ενδυνάμωση των δικαιωμάτων των υποκειμένων του αθλητικού θεσμού όσο αυτά εκδηλώνονται με την μορφή διεκδικήσεων, αλλά κυρίως στο πεδίο της πραγματικής και ασφαλούς άσκησης τους. Συνεπώς, η μέριμνα για τον αθλητισμό, που οι στόχοι της είναι διαφορετικοί από την προστασία, αφορά σε διαμόρφωση και διατήρηση συνθηκών ελεύθερης δράσης έναντι της δράσης τρίτων που τείνουν να τις απαλείψουν με ενέργειες και μέτρα. Ως εκ τούτου, παροχή υλικών, παιδείας, υγείας, διατροφής, χώρων, και διευκόλυνση της αθλητικής προετοιμασίας κα, αφορά στην μέριμνα.*

Αν υποθέσουμε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις σε ό,τι αφορά την χρηματοδότηση για την ανάπτυξη του ‘ελίτ’ αθλητισμού, με βάση τα συστήματα που μελετήθηκαν, ακόμη και όταν τα δημόσια κονδύλια έγιναν διαθέσιμα, η «επένδυση» στους αθλητές και προπονητές, την αθλητική επιστήμη και την ιατρική, ήταν γενικά μια μεταγενέστερη σκέψη. Η χάραξη στρατηγικής βάσει *ενιαίου μοντέλου για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού* είναι αμφισβητούμενη και οι μελετητές έχουν υποστηρίξει ότι είναι αδύνατο να δημιουργηθεί ένα ενιαίο μοντέλο για να εξηγηθεί η διεθνής επιτυχία. Ένα σύστημα που οδηγεί στην επιτυχία σε ένα έθνος μπορεί να αποτελέσει παράγοντα αποτυχίας για ένα άλλο. Επίσης, ο παράγοντας κουλτούρα, όταν είναι βαθειά ριζωμένος, αποτελεί ένα σημαντικό *πόρο* για την αθλητική αριστεία. Όπως αναφέρθηκε από τους Digel et al. (2006) «τα έθνη που επιτυγχάνουν υψηλές επιδόσεις ο αθλητισμός χαρακτηρίζεται από πολιτισμικά πρότυπα αθλητισμού, τα οποία έχουν αναπτυχθεί σε βάθος χρόνων». Η παρούσα έρευνα αναδεικνύει επίσης ότι τα *μικρά κράτη* είναι ευάλωτα στον διεθνή ανταγωνισμό και στη συνεχή αυξανόμενη συμμετοχή στο ολυμπιακό κίνημα, κινδυνεύουν επίσης να διαταραχθούν οι στόχοι τους και από τις προθέσεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής και τρίτον, η αύξηση των δαπανών και οι αστάθμητοι παράγοντες και λόγω της παγκοσμιοποίησης, μπορούν να πλήξουν τις πολιτικές και στρατηγικές τους. Για την ανάπτυξη του αθλητισμού και την αθλητική αριστεία απαιτούνται: πολιτικές με μακροχρόνιο προσανατολισμό, επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό

(εκπαίδευση και υποστήριξη), σταθεροί οικονομικοί πόροι και πολιτική βούληση για την ανάπτυξη του υψηλού αθλητισμού ως προτεραιότητα. Η ανάπτυξη κι η εξειδίκευση του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων τον 21^ο αιώνα οδήγησε σε αλλαγές στον τρόπο διαχείρισης σε όλα τα επίπεδα. Ο Henry παρέχει ίσως την πληρέστερη παρουσίαση της πολιτικής ιδεολογίας σε σχέση με την αθλητική πολιτική και συνδέει τις πολιτικές ιδεολογίες με την πολιτική αθλητισμού της κεντρικής κυβέρνησης κατά μήκος μιας πολιτικής πραγματικότητας από τον διαρθρωτικό μαρξισμό μέχρι τον φιλελευθερισμό Henry (1993, 2001) (Όπως αναφέρεται στον King 2009). Οι Stamm και Lemprecht (2001) υποστήριξαν ότι την περίοδο 1964- 1980 η επιτυχία των χωρών στην διεθνή αθλητική σκηνή είχε τρεις (3) μεταβλητές: το μέγεθος του πληθυσμού, τη διάρκεια της συμμετοχής και το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας. Μια τέταρτη μεταβλητή αφορούσε στην κομμουνιστική κυβέρνηση, ως παράγοντας επιτυχία.

Η έρευνα είχε μεταξύ άλλων σκοπό και την ανάδειξη της *αθλητικής αριστείας* και των πολιτικών, οι οποίες εφαρμόζονται για την ανάπτυξη της στον σύγχρονο κόσμο. Ο *Brackenridge* υποστήριξε ότι τα σημερινά αθλητικά συστήματα για την ανάπτυξη 'ελίτ' αθλητών τείνουν να «απο-ανθρωποποιήσουν» τους αθλητές στην επιδίωξή τους για επιτυχία και «ουσιαστικά αποκλείουν κάθε ανησυχία για ατομική ηθική λογική ή πολιτική αυτονομία του αναπτυσσόμενου αθλητή ως μηχανή επιδόσεων» (*Brackenridge 2004*). Οι *Sotiriadoua* και *De Bosscherb* (2013) υποστήριξαν ότι, η πορεία της εξέλιξη της διαχείρισης του αθλητισμού των υψηλών επιδόσεων (High-performance sport) αναφέρεται στη δεκαετία του 1950 με την έναρξη του Ψυχρού Πολέμου (*Houlihan, 2013*). Το θεμέλιο των βασικών μεθοδολογικών εννοιών του σύγχρονου αθλητικού εκπαιδευτικού συστήματος έθεσαν Ρώσοι προπονητές, οι οποίοι αντιμετώπιζαν το πρόβλημα της προετοιμασίας των Σοβιετικών αθλητών για τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες της 15ης Ολυμπιάδας (Ελσίνκι 1952) και για άλλες σημαντικές διεθνείς διοργανώσεις *M. Green and B. Houlihan* (2005), (*Verkhoshansky 1998*). Οι κυβερνήσεις όμως εργαλειοποίησαν τον υψηλό αθλητισμό για να επιτύχουν διπλωματικούς στόχους (*Riordan, 1978*). Η δύναμη του αθλητισμού, τόσο σε πολιτικό όσο και σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο δημιούργησε τις προϋποθέσεις ώστε να τεθεί ο αθλητισμός και να συμπεριληφθεί στην ατζέντα των πολιτικών. Η έννοια της πρόσφατης πραγματικότητας αφορά στο ότι μόνο κάποιες χώρες μόλις μετά το 1960 άρχισαν να αναγνωρίζουν την αθλητική

πολιτική και την χρηματοδότηση αυτής, και μόνο στα μέσα της δεκαετίας του 1990 καθιερώθηκε ως κομμάτι των δημόσιων πολιτικών. Ο Green υποστήριξε ότι η *αθλητική πολιτική φέρει στοιχεία κυβερνητικής παρεμβατικότητας* (Green, 2004a) και εμφανίζει αρκετές ανταγωνιστικές ιδεολογίες και πιστεύω, εντός κι εκτός της κρατικής πολιτικής. Ακόμη και η Γερμανία, η οποία θεωρείται και έχει χαρακτηριστεί ότι έχει το πιο ανεξάρτητο σύστημα, ‘μη παρεμβατικό’ υπό το πρίσμα της αυτονομίας όπου ωστόσο θεωρείται επίπεδο αυτοκυβέρνησης μάλλον παρά κυρίαρχη ανεξαρτησία, ασκεί έλεγχο μέσω των κονδυλίων χρηματοδότησης του αθλητισμού. Η Νέα Ζηλανδία, επίσης, ασκεί έλεγχο στις ομοσπονδίες όταν θεωρεί ότι είναι απαραίτητο να παρέμβει για τη διαφύλαξη του αθλητή και του αθλητικού ιδεώδους (Houlihan & Green 2008).

Το πρώτο έγγραφο πολιτικής που αφορά τον αθλητισμό, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η Λευκή Βίβλος και εκδόθηκε το 2007. Είχε όμως προηγηθεί το 1999 η Έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό. Η Διακήρυξη της Νίκαιας - “Nice Declaration” 2000 δηλώνει το υψηλό ενδιαφέρον για τον αθλητισμό και την διαφύλαξη των πολιτικών για την κατάρτιση των αθλητών. Ωστόσο η Διακήρυξη παραμένει ως γνωμοδότηση και όχι ισχύον ευρωπαϊκό δίκαιο. Επίσης η *Συνθήκη της Λισσαβώνας και η εισαγωγή του άρθρου 165 TFEU έδωσε τη δυνατότητα στα ενωσιακά όργανα να υλοποιήσουν για πρώτη φορά μία πολιτική για τον αθλητισμό που χαρακτηρίζεται από συνοχή και θα έχει τη δυνατότητα αυτοτελούς χρηματοδότησης*. Επιπλέον, το 2007 με το ψήφισμα CM / Res (2007) το Συμβούλιο της Ευρώπης θέσπισε μια διευρυμένη συμφωνία για τον αθλητισμό, Enlarged Partial Agreement on Sport (EPAS), όπου σκοπό έχει την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών με στόχο την προβολή και προώθηση των αξιών που αντιπροσωπεύονται μέσω του αθλητισμού. Το 2011, η Επιτροπή (ΕΕ) εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Developing the European Dimension in Sport» προβάλλοντας τον κοινωνικό ρόλο του αθλητισμού, την οικονομική διάσταση και την οργάνωση του.

Η μελέτη των *D. Aquilina και I. Henry (2010)* είχε στόχο να εξηγήσει τις προσεγγίσεις που υιοθετήθηκαν από είκοσι πέντε έθνη (κράτη - μέλη της ΕΕ) σε ό,τι αφορούσε την κάλυψη των αναγκών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ταλαντούχων νέων αθλητών, τους ρόλους και ευθύνες όχι μόνο από κυβερνητικής άποψης όσον αφορά στην παροχή εκπαιδευτικών ευκαιριών αλλά και των ενδιαφερόμενων,

συμπεριλαμβανομένων των ίδιων των αθλητών. Η έρευνα κατέδειξε τέσσερα συστήματα - μοντέλα για υπηρεσίες υποστήριξης υψηλού επιπέδου αθλητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Το πρώτο σύστημα (*State-centric Regulation*) είχε ‘κρατικοκεντρική’ προσέγγιση και αφορούσε τις χώρες Γαλλία, Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Πολωνία και Πορτογαλία. Η δεύτερη προσέγγιση (*State as Sponsor/facilitator*) έγκειται στη λειτουργία του κράτους ως χορηγός - υποστηρικτής και αφορούσε τις χώρες Βέλγιο, Δανία, Εσθονία, Φιλανδία, Γερμανία, Λιθουανία, Λετονία και Σουηδία. Το τρίτο σύστημα (*National Sporting Federations/Institutes as Intermediary*) αφορούσε τις εθνικές ομοσπονδίες οι οποίες κατέχουν ρόλο μεσάζοντα και διαμεσολαβητή των ελίτ αθλητών και αφορούσε την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο και το τέταρτο (*Laisser Faire: no formal structures*) αφορούσε στην μη ύπαρξη επίσημης δομής και σχετιζόταν με την Αυστρία, την Κύπρο, την Τσέχικη Δημοκρατία, την Ολλανδία, τη Μάλτα, την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Σλοβακία και την Σλοβενία. Σε ότι αφορά το τρίτο σύστημα υποστήριξης, το Ηνωμένο Βασίλειο μέσω του θεσμού των *Εθνικών Ινστιτούτων Αθλητισμού* εγκαθίδρυσε περιφερειακούς κόμβους και υποστηρίζει τους αθλητές μέσω των αθλητικών συμβούλων. Στην Ελλάδα, παρόλο που οι ομοσπονδίες γνωρίζουν και κατανοούν τις ανάγκες των αθλητών υψηλού επιπέδου και έχουν θετική προσέγγιση και επιθυμούν να στηρίξουν τα μέλη των εθνικών τους ομάδων σε ό,τι αφορά την ακαδημαϊκή φοίτηση, ωστόσο, δεδομένου ότι δεν υπάρχει ισοδύναμα ο ρόλο του *Συμβούλου, Performance Lifestyle Advisors*, οι αθλητές είναι απόλυτα εξαρτημένοι από τις δυνατότητες δημοσίων σχέσεων των στελεχών της εκάστοτε αθλητικής ομοσπονδίας τους και από την ‘καλή θέληση’ των στελεχών του ακαδημαϊκού ιδρύματος. Αυτό καταδεικνύει ότι οι αθλητές υπόκεινται σε άδικη μεταχείριση, από τα πανεπιστήμια ή και από τους αθλητικούς οργανισμούς τους. Ουσιαστικά, η εκπροσώπησή τους, είναι μία προσωπική υπόθεση διαπραγμάτευσης, η οποία μπορεί να αποδειχθεί πολύ δύσκολη.

Επίσης, οι Green & Oakley 2001a, και Whitson (1998) υποστήριξαν ότι οι παραδοσιακά ισχυρές δυνάμεις του αθλητισμού επενδύουν αρκετά στην βελτίωση σε ό,τι αφορά την επιστημονική υποστήριξη των ελίτ αθλητών και την οργάνωση ώστε να διατηρήσουν αυτό το συγκριτικό πλεονέκτημα. Για τον αθλητισμό υψηλών επιδόσεων (High-performance-HP) ο οποίος αναδείχθηκε ως ομπρέλα και κατέγραψε τεράστια ανάπτυξη έγιναν αρκετές προσπάθειες για την ταυτοποίηση των συστατικών

της επιτυχημένης ανάπτυξης ‘ελίτ’ αθλητή όπως αυτές των Fisher and Borms (1990), Abbott et al. (2002a), Digel (2002a, b), Green και Oakley (2001a, b), Oakley και Green (2001), UK Sport (2006). Αν και οι μελετητές εντοπίζουν διαφορετικό αριθμό βασικών στοιχείων – κριτηρίων σε ένα επιτυχημένο σύστημα ανάπτυξης ‘ελίτ’, υπάρχει σημαντική αλληλεπικάλυψη μεταξύ των αναλύσεων. Βέβαια, κάποιες διαφορές στην έμφαση μεταξύ των παραπάνω αναλύσεων, έχουν πολλά κοινά, τουλάχιστον στο γενικό επίπεδο των προδιαγραφών, αν όχι στις λεπτομέρειες. Τονίστηκε επίσης ότι το επίπεδο ανταγωνισμού στα περισσότερα αθλήματα καθιστά εξαιρετικά δύσκολο για έναν αθλητή να αγωνίζεται για τα μετάλλια, αν δεν υποστηρίζεται η εκπαίδευση ως δέσμευση πλήρους απασχόλησης. Ο Green και ο Houlihan (2005) διαπίστωσαν ότι ενώ η Σοβιετική Ένωση και η Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας χρηματοδότησαν τους αθλητές τους έμμεσα, μέσω των ενόπλων δυνάμεων, ή των πανεπιστημίων τους, η Αυστραλία, ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο παρείχαν άμεση οικονομική στήριξη στους ελίτ αθλητές τους. Βέβαια, καμία χώρα δεν υποστηρίζει πλήρως τους αθλητές και γι αυτό αναζητούν πόρους μέσω χορηγιών. Όμως, όπως παρατηρεί ο Slack (1998), κάποιοι αθλητές «δεν αντιπροσωπεύουν πλέον το σύλλογό τους, ή τη χώρα τους ή τους ίδιους, αλλά αντιπροσωπεύουν τις εταιρείες που παρέχουν τα χρήματα για το άθλημά τους.

Οι Green and Houlihan τόνισαν, επίσης, ότι μέχρι την εμφάνιση σημαντικών κρατικών επιχορηγήσεων για τον αθλητισμό, η «επένδυση» στον προπονητή δεν ήταν δυνατή ώστε να ενθάρρυνε τους ταλαντούχους «ερασιτέχνες» προπονητές να βλέπουν την προπονητική ως καριέρα πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο, ακόμη και όταν τα δημόσια κονδύλια έγιναν διαθέσιμα η «επένδυση» στους αθλητές και προπονητές, την αθλητική επιστήμη και την ιατρική υποστήριξη, ήταν γενικά μια μεταγενέστερη σκέψη Green and Houlihan (2005, σ. 175). Στη μελέτη που αφορούσε τα αθλητικά συστήματα και τις πολιτικές των εθνών των *Veerle De Bosscher, Simon Shibli, Maarten van Bottenburg, Paul De Knop and Jasper Truysens (2010)* και που στόχο είχε τη διερεύνηση μιας μεθόδου σύγκρισης των ‘ελίτ’ αθλητικών συστημάτων, τα οποία αποτελούσαν μέρος της μελέτης “*Sports Policy factors Leading to International Sporting Success*” (De Bosscher, De Knop, & Van Bottenburg 2007; De Bosscher et al., 2008), οι ερευνητές υποστήριξαν ότι οι διαμορφωτές των πολιτικών επηρεάζονται και εξαρτώνται και από τις πολιτικές και από τις ιδεολογίες κάτι που σημαίνει ότι παρόμοιες πολιτικές δράσεις σε διαφορετικά έθνη έχουν διαφορετικά

αποτελέσματα. Επίσης, υποστηρίχθηκε από τους Houlihan και Green (2008), οι πολιτικές του αθλητισμού είναι λιγότερο ενσωματωμένες και ριζωμένες στην κουλτούρα σε σχέση με τις πολιτικές του κράτους πρόνοιας. Οι συγκριτικές αναλύσεις (μεταξύ συστημάτων χωρών) εμφανίζουν δυσκολίες στη σύγκριση, στη μέτρηση, στην εξήγηση, την αξιοπιστία κ.α., και την εξισορρόπηση μεταξύ διεθνών και τοπικών παραγόντων. Επιπροσθέτως, υποστηρίχθηκε ότι τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και τα συστήματα αξιών μεταξύ εθνών δεν δύναται να μετρηθούν και να ποσοτικοποιηθούν και ως εκ τούτου δεν υπάρχει «ενιαία συνταγή» για την ανταγωνιστικότητα ούτε στον αθλητισμό ούτε στις οικονομίες (Garelli, 2008, Porter, 1990). Την ίδια συλλογιστική ανέπτυξαν και οι De Bosscher et al, ότι δεν μπορεί να υπάρξει κανόνας αθλητικών πολιτικών, ο οποίος μπορεί να εφαρμόζεται σε όλες τις χώρες. *Είναι αδύνατο να δημιουργηθεί ένα ενιαίο μοντέλο για να εξηγηθεί η διεθνής επιτυχία. Ένα σύστημα που οδηγεί στην επιτυχία σε ένα έθνος μπορεί να είναι καταδικασμένο να αποτύχει σε ένα άλλο (De Bosscher et al., 2006).* Ωστόσο, τα συστήματα εξελίσσονται γρήγορα στην κούρσα των διεθνών ανταγωνιστικών αθλητικών πολιτικών και η πρακτική εφαρμογή εξελίσσεται πιο γρήγορα από το θεωρητικό πλαίσιο. *Τονίζουμε, ωστόσο, ότι το σύστημα βαθμολόγησης των εθνών αποτελεί μόνο έναν υποστηρικτικό και απτό τρόπο κατανόησης των 'ελίτ' αθλητικών πολιτικών, ευρύτερα, σε σχέση με την αθλητική επιτυχία, και όχι ένα απομονωμένο σύστημα μέτρησης ή κατάταξης της ανταγωνιστικότητας τους "(De Bosscher et al., 2008).*

Στην Ελλάδα, παρόλο που η επιστημονική ανάπτυξη του αθλητισμού θεωρητικά χρονολογείται από το έτος 1970, (*Τμήματα Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού και Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού*), εν τούτοις δεν κεφαλαιοποιήθηκε ως επιστημονικό κεφάλαιο και δεν αξιοποιήθηκε από τους υπεύθυνους χάραξης αθλητικής πολιτικής για τις 'πολιτικές' που εφαρμόστηκαν στην χώρα από το έτος 1980 έως σήμερα, ώστε να αποτελέσει κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για τον αθλητισμό και τον υψηλό αθλητισμό. Πολύ δε περισσότερο, οι αθλητικές πολιτικές δεν κέρδισαν την εμπιστοσύνη της νέας γενιάς αθλητών, ώστε να αποτελέσουν παράγοντα επιτυχίας και να ενθαρρύνουν τους νέους και να τους ωθήσουν στην άθληση και την ποιότητα ζωής. Οι μόνοι οι οποίοι έχουν κεφαλαιοποιήσει την «επένδυση στον αθλητισμό» είναι οι πολιτικοί και κάποιοι

‘αθλητικοί παράγοντες’ οι οποίοι εργαλειοποίησαν τον αθλητισμό και τους αθλητές για προσωπική ανάδειξη και όφελος τους.

Ωστόσο, οι δημόσιες πολιτικές αποτελούν παράγοντα επιτυχίας για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων και η χάραξη πολιτικής για την ανάπτυξη του αθλητισμού είναι το μέσο ανάδειξης. Οι τρόποι προσέκλυσης νέων *αρίστων* θα πρέπει να εξεταστούν με ένα διαφορετικό τρόπο και η έννοια της ταυτοποίησης ταλαντούχων νέων αποτελεί μία προβληματική η οποία θα πρέπει να εξετασθεί και να προτυποποιηθεί, με όρους του «σύγχρονου κόσμου», των αναγκών των νέων, των δυνατοτήτων των χωρών και βέβαια με βάση την πολιτισμική και πολιτική κουλτούρα των χωρών. Η έννοια της *αθλητικής αριστείας* συναντάται στην αρχαία Αθήνα και ενσαρκώθηκε στο άγαλμα *Διαδόμενος*, (450-425 π.Χ) όπου ο αθλητής του αρχαίου κόσμου αποτελούσε *πρότυπο*. Η *αθλητική αριστεία*, όμως, σήμερα δεν αξιοποιείται ως πολιτική και ως δύναμη εικόνας ώστε να αποτελέσει κίνητρο για τη νέα γενιά τόσο για το σχολικό αθλητισμό όσο και τον σωματειακό αθλητισμό. *Οι δημόσιες σχέσεις μπορούν να συμβάλουν στη διαχείριση της εικόνας ενός αθλητή, εστιάζοντας σε τομείς όπως η κοινωνική ευθύνη και η συμμετοχή στην κοινότητα* V. Ratten (2015), (Arai et al., 2014) και καθόσον οι αθλητές και δη οι ολυμπιονίκες υποστηρίζουν την έννοια της *αυτο-αποτελεσματικότητας, τη δυνατότητα δηλαδή να ξεπερνούν αρκετά εμπόδια για την εκπλήρωση των στόχων τους* V. Ratten (2015), (Luthans and Jensen, 2002), εν τούτοις, δεν αξιοποιήθηκε ο αθλητισμός ώστε να αποτελέσει φυσικό μέρος, ως ισχύει, του σχηματισμού του κοινωνικού κεφαλαίου, καθώς διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κοινωνική ανάπτυξη V. Ratten (2015), (Walseth, 2008). Επίσης, *παρόλο που το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2008 προέτρεψε την εξέταση του θέματος της «διπλής σταδιοδρομίας» των αθλητών, και η Επιτροπή υπογράμμισε τη σημασία της διασφάλισης ποιοτικής εκπαίδευσης για τους νέους αθλητές υψηλού επιπέδου, παράλληλα με την αθλητική κατάρτισή τους και τόνισε την σημασία της ποιότητας των κέντρων αθλητικής κατάρτισης και του προσωπικού τους που θα πρέπει να είναι επαρκώς υψηλή, ώστε να προασπίζονται η ηθική και η εκπαιδευτική ανάπτυξη και τα επαγγελματικά συμφέροντα των αθλητών*, εν τούτοις το θέμα παραμένει έωλο και καμία μέριμνα δεν έχει ληφθεί από την Πολιτεία.

Δεν υπάρχει ακόμη και σήμερα η δυνατότητα στην Ελλάδα για εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προπόνησης και ταυτόχρονο ‘δικαίωμα’ των αθλητών και πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πολλές φορές παραβιάζεται το αναφαίρετο

δικαίωμα του μαθητή – αθλητή στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση προτρέποντας τον αθλητή να εγκαταλείψει το σχολείο το σχολείο μετά την Α΄ τάξη του λυκείου προκειμένου να συμμετάσχει την εθνική ομάδα. Έτσι, οι επίλεκτοι αθλητές που στελεχώνουν την εθνική ομάδα, οι οποίοι είναι πολύ νέοι, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν υποχρεωτική και ακαδημαϊκή φοίτηση διότι ως αθλητές «πλήρους απασχόλησης» είναι διακόσια πενήντα ημέρες το χρόνο σε κλειστές δομές και προπονούνται μακριά από την κατοικία τους και την οικογένειά τους και ένα μήνα επιπλέον βρίσκονται σε αγωνιστικές υποχρεώσεις εκτός Ελλάδας. Το δικαίωμα στην μάθηση (Αρ. 16, παρ.4 του Συντάγματος) εκτός των άλλων, είναι όμως και στοιχείο προόδου, πολιτισμού και ανάπτυξης. Ο εγκλεισμός επίσης μικρών μαθητών – αθλητών σε προπονητικά κοινόβια όλο το χρόνο παραπέμπει σε καθεστώτα ολοκληρωτικά και παραβιάζει κάθε δημοκρατική αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου. Η Πολιτεία ‘επιβράβευσε’ όμως την μη συμμετοχή στην φοίτηση των μαθητών – αθλητών ‘επινοώντας’ τον θεσμό της δικαιολόγησης των απουσιών και ώθησε τους νέους εκτός σχολικής κοινότητας. Το κίνητρο κατάκτηση, από τους αθλητές, εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, χωρίς εξετάσεις, δεν αποτέλεσε ποτέ παράγοντα επιτυχίας διότι από τους είκοσι αθλητές πολύ υψηλού επιπέδου, βάσει των στοιχείων που αντλήθηκαν από τη συνέντευξη, που αγωνίζονταν την δεύτερη εικοσαετία στο άθλημα της κωπηλασίας, 1999-2019, μόνο τέσσερις κατάφεραν να ολοκληρώσουν σπουδές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Την τελευταία δεκαετία, επίσης, 2010-2020 παρατηρείται το φαινόμενο της «φαινομενικής» επιτυχίας στο άθλημα της κωπηλασίας σε παγκόσμια πρωταθλήματα με την κατάκτηση μεταλλίων και το δικαίωμα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με αντίστροφη αποχώρηση πλέον από την αθλητική αριστεία διότι δεν είναι εφικτή η φοίτηση σε κοινοβιακή αθλητική ζωή. Άρα, ο νεαρός αθλητής ‘υψηλού επιπέδου’ έχει συμμετοχή δύο χρόνια στον υψηλό αθλητισμό και ή θα εγκαταλείψει την αθλητική αριστεία ή θα εγκαταλείψει την ακαδημαϊκή φοίτηση. Ένας τρίτος δρόμος αφορά στην μετανάστευση αθλητών πολύ υψηλού επιπέδου σε άλλες χώρες, κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, προκειμένου να εξασφαλίσουν το δικαίωμα στη φοίτηση και την αθλητική αριστείας. Ο δρόμος όμως για την μετάβαση στην ‘ελίτ’ κατηγορία είναι ωστόσο μακρύς και απαιτούνται έτη αθλητικής παιδείας, τουλάχιστον δέκα και δεν αφορά στις ηλικίες των εφήβων – νεανίδων και μικρών ανδρών – γυναικών μεταξύ των 17-23 ετών. Η Ελλάδα δεν υποστηρίζει τον υψηλό αθλητισμό διότι νεαροί αθλητές μεταξύ 18-23 ετών δεν

μπορούν να ‘αποτελούν’ και δεν πρέπει, μέλη ολυμπιακής ομάδας, γιατί παραβιάζονται η εκπαίδευση, η κατάρτιση και περισσότερο όλων το δικαίωμα της υγιούς ανάπτυξης των νέων, σωματικής, ψυχικής και πνευματικής διότι για την κατάκτηση αυτού του στόχου, για συμμετοχή σε διοργανώσεις υψηλού επιπέδου, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες, απαιτούνται πολλές ώρες προπόνησης και ωριμότητα πνευματική και σωματική όπου οι νέοι αθλητές και αθλήτριες δεν τα έχουν ακόμα αναπτύξει. Παραβιάζεται λοιπόν και σε αυτό το επίπεδο, το δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων αθλητών και αθλητριών.

Βάσει των στοιχείων της συνέντευξης, το μοντέλο (κοινοπραξία UK Sports) για την ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλού επιπέδου, το οποίο προκρίθηκε από τους συνεντευξιαζόμενους, βάσει της παραπάνω μελέτης και με βάση τους κρίσιμους παράγοντες ανάπτυξης που σχετίζονται με τον αθλητισμό υψηλών επιδόσεων επικεντρώνεται σε:

- ✓ Οικονομική υποστήριξη
- ✓ Υποστήριξη της συμμετοχής στον αθλητισμό
- ✓ Επιστημονική έρευνα
- ✓ Ταυτοποίηση και ανάπτυξη ταλέντων
- ✓ Αθλητική και ‘μετά – καριέρα’ υποστήριξη
- ✓ Ολοκληρωμένη προσέγγιση αναπτυξιακής πολιτικής
- ✓ Υψηλά αμειβόμενοι προπονητές και εκπαίδευση αυτών
- ✓ Διεθνή ανταγωνισμό
- ✓ Εγκαταστάσεις υψηλού επιπέδου

Ωστόσο, οι συνεντευξιαζόμενοι υποστήριξαν ότι τα παραπάνω κριτήρια δεν δύναται να εφαρμοστούν και να αναπτυχθούν χωρίς να εξεταστούν οι ιδιαίτερες συνθήκες πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές, αναπτυξιακές και βέβαια η κουλτούρα και η αθλητικής παιδεία και εκπαίδευση της χώρας ώστε να τεθούν προτεραιότητες, στόχοι και συνεργασίες με όλους τους εμπλεκόμενους του χώρου του αθλητισμού, την Πολιτεία και την Κοινωνία Πολιτών. Σε ότι αφορά την ερμηνεία των επιτυχιών και θετικών αποτελεσμάτων για το άθλημα της κωπηλασίας, τονίστηκε ότι η Ελλάδα στην μέχρι σήμερα πορεία της σε διεθνές επίπεδο δεν έχει ακολουθήσει κάποια στρατηγική ανάπτυξης του αθλήματος, με την επιστημονική έννοια του όρου στρατηγική (strategy planning). Υποστηρίχθηκε ότι μετά την επιτυχημένη πορεία σε

συγκεκριμένα αγωνίσματα, ακολουθήθηκε ένα ‘μοντέλο’ το οποίο ήταν δυνατό να εφαρμοστεί σε επίπεδο συλλόγων και αυτό αφορούσε τα μικρά πληρώματα που όλοι σχεδόν οι ενεργοί κωπηλατικοί όμιλοι έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργήσουν και να αναπτύξουν και να υποστηρίξουν. Εν τούτοις, για την ανάπτυξη του αθλήματος και για τη διεθνοποίηση της εθνικής ομάδας απαιτείται συστηματική δουλειά και με τη συμβολή των δικτύων και τη υποστήριξη μεταξύ όλων των εμπλεκομένων, κυρίως της επιστημονικής κοινότητας καθώς και της διοικητικής οργάνωσης του αθλητισμού η οποία δεν υφίσταται στην ελληνική ερασιτεχνική αθλητική πραγματικότητα. Το ελληνικό αθλητικό ερασιτεχνικό διοικητικό σύστημα φέρει στοιχεία τέως κομμουνιστικών χωρών με κάθετη ‘διοικητική’ δομή (σύλλογος, αθλητής, προπονητής, ομοσπονδία) και ένα ‘μονιστικό - ολοκληρωτικό μοντέλο’ που είναι προσκολλημένο σε μία θεωρία ή αξία με πολιτική ‘καταναγκαστικής’ υπακοής και συγκεντρωτικής εξουσίας. Απαιτούνται λοιπόν ριζικές αλλαγές για την οργάνωση του ερασιτεχνικού αθλητισμού και σύμφωνα με τις αρχές του Ευρωπαϊκού Μοντέλου Διοικητικής Αριστείας οι «άριστοι» ηγέτες διαμορφώνουν αξίες και αναπτύσσουν οργανωσιακά συστήματα που οδηγούν ανεπιφύλακτα σε διαρκή επιτυχία. Σε περιόδους δε έντονων αλλαγών διατηρούν πάντοτε σταθερότητα σκοπού. Για να αναπτύξουν το όραμα και τις αξίες πρέπει να αποτελέσουν οι ίδιοι πρότυπα μίας κουλτούρας διοικητικής αριστείας. Στα καθήκοντα των «άριστων» ηγετών συγκαταλέγεται και η ιεράρχηση των διαδικασιών βελτίωσης ανάλογα με το βαθμό κρισιμότητάς τους καθώς και η υποκίνηση της συνεργασίας στο πλαίσιο του οργανισμού.

Ακόμη και από άποψης προπονητικής, με την καθαρή επιστημονική έννοια του όρου, το ‘μοντέλο’ ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού επίσης παραπέμπει σε άλλες εποχές με πολύωρα και πολύπλοκα προγράμματα, με αναμφίβολα αποτελέσματα και πολλούς τραυματισμούς αθλητών. Αυτό έχει ως συνέπεια την γρήγορη αποχώρηση των νεαρών αθλητών από τον χώρο του υψηλού αθλητισμού διότι καλούνται να ανταπεξέλθουν σε απαιτήσεις πάνω από τις δυνατότητες τους. Απαιτείται οργάνωση, στήριξη και εκπαίδευση των προπονητών – καθηγητών φυσική αγωγής. Οι «άριστες» χώρες που διακρίνονται στο άθλημα της κωπηλασίας έχουν θέσει βασικούς για την αξιολόγηση της δομής του αθλητισμού σε ανώτερο επίπεδο. Για τη Γερμανία, για την ανάπτυξη του ανώτερου επιπέδου του αθλητισμού απαιτείται:

1. χάραξη εθνικής στρατηγικής για τον αθλητισμό και για την ανάπτυξη και προώθηση νέων αθλητών,
2. ποιότητα των προγραμμάτων εντοπισμού και υποστήριξης ταλέντων,
3. ποιότητα των προγραμμάτων ανάπτυξης των προπονητών,
4. πρόγραμμα ανάπτυξης προπονητικής και αγωνιστικού συστήματος,
5. υποστήριξη της αθλητικής επιστήμης στον τομέα της προπονητικής, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος ιατρικής υποστήριξης του αθλητισμού,
6. πλαίσιο σκοπού για την στήριξη του ανώτατου επιπέδου του αθλητισμού μέσω του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα,

Για τη Γερμανία επίσης, η αριστεία έχει εξέχουσα θέση και αποδίδεται ως αξία για την ανάπτυξη και προώθηση των νέων αθλητών (Krug et al., ο.Ι.) (όπως αναφέρεται από τους Houlihan & Green 2008) καθώς και η υποστήριξη των ταλέντων όπου στην επικράτεια υπάρχουν περίπου 40 σχολεία ‘ελίτ’ αθλητισμού (elite sports schools) στα οποία φοιτούν 11.500 παιδιά, περίπου και υποστηρίζονται από 480 προπονητές μεταξύ αυτών και 75 εθνικούς προπονητές Houlihan & Green(2008). Η Νέα Ζηλανδία, μία άλλη μεγάλη δύναμη του αθλήματος της κωπηλασίας, το 2002 έθεσε τις εξής τρεις βασικές προτεραιότητες:

1. Να γίνει το πιο ενεργό και αθλητικό έθνος,
2. Να έχει αθλητές και ομάδες ανταγωνιστικές οι οποίες θα συμμετάσχουν σε αθλητικά γεγονότα που θα κερδίζουν, τα οποία έχουν σημασία για τους Νεοζηλανδούς,
3. Να έχουν τα πιο αποτελεσματικά συστήματα φυσικής αγωγής και φυσικής αναψυχής (SPARC,2002a) (όπως αναφέρεται στους Houlihan & Green(2008).

Έθεσαν επίσης, τέσσερις βασικές προτεραιότητες για την ανάπτυξη και στήριξη του αθλητισμού και αυτές αφορούν σε:

1. Αναζήτηση ταλέντων
2. Ανάπτυξη
3. Συμμετοχή
4. Επίδοση

Επιπλέον, έθεσαν τις προτεραιότητες για το ποια αθλήματα θα τεθούν ως αθλήματα εθνικής προτεραιότητας, τα οποία είναι επτά, μεταξύ αυτών και η κωπηλασία. Τα κριτήρια επιλογής για τα αθλήματα εθνικής προτεραιότητας αφορούν σε:

1. Επίπεδα συμμετοχής
2. Διασύνδεση με τη βιομηχανία και υποδομές
3. Δυνατότητα στο να ηγηθεί η χώρα ως παγκόσμιος ηγέτης
4. Επίτευξη αναγνώρισης ως χώρα

Πέραν αυτών των κριτηρίων, η Νέα Ζηλανδία έχει επενδύσει στην ανάπτυξη του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων με σημαντικά οικονομικά κεφάλαια τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα και για το λόγο αυτό δημιούργησαν ειδικό ταμείο χρηματοδότησης του ‘ελίτ’ αθλητισμού. Η βασική προϋπόθεση για την χρηματοδότηση είναι η ανάπτυξη του αθλήματος. Η ‘επένδυση’ επίσης στον αθλητή και τον προπονητή είναι στον σκληρό πυρήνα των προτεραιοτήτων. Έτσι, οι αθλητές και οι προπονητές λαμβάνουν υποτροφίες απευθείας από το Γραφείο Πρωθυπουργού (*Prime Minister's Athlete Scholarships*) για εκπαιδευτικούς σκοπούς (ιστότοπος <https://www.rowingnz.kiwi>). Η διάρθρωση της αθλητικής κοινότητας (rowing community), σύμφωνα με το πλαίσιο ανάπτυξης και τον στρατηγικό σχεδιασμό κατανέμεται ως εξής: 40% αναζήτηση ταλέντων, 55% ανάπτυξη, 3% υψηλός αθλητισμός, 2% ‘ελίτ’ αθλητές. Η προπονητική κοινότητα (coach community) διαρθρώνεται ως εξής: 97% των προπονητών στην αναζήτηση ταλέντων και την ανάπτυξη, 2% υψηλός αθλητισμός, 1% ‘ελίτ’ αθλητές.

Βάσει αυτής της προσέγγισης, η ελληνική αθλητική κωπηλατική κοινότητα και η προπονητική κοινότητα θα μπορούσε να διαμορφωθεί με βάση τον αθλητικό πληθυσμό {(1590 αθλητές/τριες κωπηλασίας) (150 περίπου προπονητές/τριες κωπηλασίας)} ως εξής:

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ελίτ’ Αθλητισμός (High Performance) 2%, 31 αθλητές/τριες

Υψηλός Αθλητισμός (Performance) 3%, 47 αθλητές/τριες

Ανάπτυξη (Development) 55%, 876 αθλητές/τριες

Αναζήτηση Ταλέντων (Foundation rowers) 40%, 636 αθλητές/τριες

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Ελίτ' Αθλητισμός (High Performance) 1% , 2 προπονητές

Υψηλός Αθλητισμός (Performance) 2%, 3 προπονητές

Αναζήτηση Ταλέντων (Foundation rowers) & Ανάπτυξη (Development) 97%, 145 προπονητές

(Rowing New Zealand -Coach Development Framework, 2019)

5.2. Προτάσεις

Με βάση τα παραπάνω και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας ο υψηλός αθλητισμός (High Performance) θα πρέπει να εξετασθεί ως μία ενιαία, αλλά και ξεχωριστή ενότητα, ταυτόχρονα, σε ό,τι αφορά τον αθλητή πλήρους απασχόλησης (εκπαίδευση – υποτροφίες – κίνητρα), τον προπονητή (εκπαίδευση – κατάρτιση), τις συνεργασίες με την επιστημονική κοινότητα για την υποστήριξη των αθλητών και αθλητριών, τις βασικές δομές ανάπτυξης, όπως το σωματειακό περιβάλλον ως θερμοκοιτίδα ανάπτυξης ταλαντούχων αθλητών (Foundation, Development, Performance) ως προτεραιότητα, τις εγκαταστάσεις των συλλόγων (αδειοδοτήσεις - προσβασιμότητα σε λιμναίο ή θαλάσσιο περιβάλλον, νομικό πλαίσιο) αλλά και της ολυμπιακής εγκατάστασης (κωπηλατοδρόμιο Σχινιά) η οποία χρήζει υποστήριξης και επανεξέτασης του πλαισίου λειτουργίας, αναθεώρηση της πολιτικής χρηματοδότησης και της πολιτικής φορολόγησης τόσο για τους χορηγούς όσο το σύλλογο αλλά και την ομοσπονδία, επανεξέταση του πλαισίου ανάπτυξης του σχολικού αθλητισμού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και της τριτοβάθμια εκπαίδευση και πανεπιστημιακού αθλητισμού για την προόδου των νέων και την ανάπτυξη του αθλητισμού.

Τέλος, επανεξέταση του ρόλου της ομοσπονδίας που δεν είναι άλλος από την ανάπτυξη του αθλήματος. Η συλλογή μεταλλίων σε διεθνείς διοργανώσεις και η προσφορά «εισιτηρίων» για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και το δημόσιο εργασιακό περιβάλλον στους διακεκριμένους αθλητές και τις αθλήτριες έχουν αποτύχει ως πολιτικές ανάπτυξης του υψηλού αθλητισμού και τους αθλητισμού και δεν έχουν δώσει προστιθέμενη αξία στον αθλητισμό.

Η έννοια του ιδεώδους της αγωγής του Αρχαίου Κόσμου είναι πάντα επίκαιρη. Στην αρχαία Ελλάδα η ανάδειξη ολυμπιονικών αφορά, την ανάπτυξη του σώματος, του πνεύματος και του ήθους. Ο τέλειος και ικανός άνθρωπος, «Το ιδεώδες του καλού και αγαθού» Παπακυριακού (1990).

Επειδή η πολιτική μπορεί να κριθεί μόνο από τις επιπτώσεις της στην ευρύτερη κοινωνία, θετικές ή αρνητικές και επειδή από τις αλλαγές ανακύπτουν κανονιστικά ζητήματα, οι πιο κοινά χρησιμοποιούμενοι δείκτες απόδοσης ενός πολιτικού συστήματος και μίας κυβέρνησης ή ενός συστήματος είναι η ικανότητα να διατηρεί τη σταθερότητα και την τάξη, να παρέχει υλική ευημερία, να προάγει την ιδιότητα ή το καθεστώς, εν προκειμένω του αθλητή, και να ενισχύει τις δημοκρατικές διαδικασίες, εν προκειμένω της ανάπτυξης υψηλού αθλητισμού.

VI. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

7.1. Βιβλιογραφία

- Wayne Parsons (1995), Public Policy (p.p. 2-29,77, 92-110)
- Neil King (2009), Sport Policy and Governance (p.p. 19-46, 51-64, 83-85,250-263)
- Barrie Houlihan and Mick Green (2008), Comparative Elite Sport Development, (systems, structures and public policy), (p.p. 3-14, 115-142, 219-239, 249-253)
- Mick Green and Barrie Houlihan (2005), Elite Sport Development, Policy learning and political priorities, (p.p. 11-18, 30-51, 170, 179, 181)
- Jean-Loup Chappelet (2010), Autonomy of sport in Europe
- Ελληνικός Αθλητισμός, Ιστορική Αναδρομή (1896-1996), Τόμος Α' (p.p.1-23, 65,71, 88, 98, 195, 229, 249)
- Jean-Loup Chappelet (2010), Autonomy of sport in Europe, Sports policy and practice series
- Γιώργος Ράπτης (2004), Λυσίας, Οι πανηγυρικοί του λόγοι, *ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ*, (p.. 289)
- Χρήστος Ν. Καμπίτσης, (2004) Η έρευνα στις αθλητικές επιστήμες (p.p. 41, 41-58, 315-324, 351, 665, 766-812)
- Ουρανία Βρόντου (2017-2019),Σημειώσεις *Τ.Ο.Δ.Α. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου*
- Θάνος Κριεμάδης (2017-2019),Σημειώσεις *Τ.Ο.Δ.Α. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου*
- Θάνος Κριεμάδης, Μιχάλης Χρηστάκης, (2009), Αρχές και Πρότυμα Μάνατζμέντ για τη Δημόσια Διοίκηση και τους μη Κερδοσκοπικούς Οργανισμούς, (p.p.31, 111-145)
- Κώστας Ν. Δερβιτσιώτης (1993,2005), Διοίκηση Ολικής Ποιότητας, (p.p.63-71, 76-85)
- Νάνσυ Παπαλεξανδρή-Δημήτρης Μπουραντάς (2016), Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, (p.p. 30, 52, 59, 407-416)
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 18.1.2011 COM (2011), Ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό.

- Andrew Heywood (2002), Εισαγωγή στην Πολιτική (p.p. 22-31, 41-46, 72-94, 131-148, 553-559)
- Kevin Hylton (2013), Sport Development: Policy, Process and Practice
- Dawn A Aquilina (2009) A Doctoral Thesis
- Wladimir Andreff and Stefan Szymanski, (2006), Handbook on the Economics of Sport
- Edited by Wladimir Andreff Department of Economics, University Paris 1 Panthéon Sorbonne, France
- Stefan Szymanski Tanaka Business School, Imperial College London, UK
- Θάνος Κουτσικόπουλος, (1985) ΟΜΙΛΟΣ ΕΡΕΤΩΝ, Εκατό Χρόνια Σύγχρονου Ελληνικού Αθλητισμού, Μία Ιστορική Αναδρομή, (p.p. 6-22)
- Γεώργιος Μοναχός (1990) Η Κωπηλασία, Βασικές Αρχές της Θεωρίας και της Πράξης (p.p.17-25)
- Σωκράτης Καλουπής, (1994) Μεθοδολογία Διδασκαλίας της Κωπηλασίας και Τεχνική, (p.p. 5-9)
- Σταυρούλα Βαμβακίδου (2015) Η Ιστορική Εξέλιξη της Κωπηλασίας στην Σύγχρονη Ελλάδα, Μεταπτυχιακή Διπλωματική
- Ε.Π. Παπακυριακού (1990), Θεωρία και Μεθοδική Φυσικής Αγωγής – Αθλητισμού (p.p. 13-38)
- Α. Θ. Στεργιούλας (2017) Μεθοδολογία Έρευνας με εφαρμογές στην οργάνωση & διαχείριση αθλητισμού (Σημειώσεις ΤΟΔΑ)

7.2. Βιβλιογραφικές αναφορές

- Damion Sturm & Robert E. Rinehart, (2019), Home of (or for?) Champions? The Politics of High Performance/Elite and Community sport at New Zealand's Home of Cycling
- Kalliopi (Popi) Sotiriadou & Veerle De Bosscher, (2017): Managing high-performance sport: introduction to past, present and future considerations
- Kalliopi (Popi) Sotiriadou & David Shilbury, Australian Elite Athletes Development: An Organisational Perspective, SMR -13;12, 2009
- Ιωάννης Μουρνιανάκης (2012), Η εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου στον αθλητισμό

- Joe Piggin, Steven J. Jackson and Malcolm Lewis, KNOWLEDGE, POWER AND POLITICS Contesting ‘Evidence-based’ National Sport Policy
- European Union, (2017), Sport and Physical Activity, Special Eurobarometer 472
- David Shilbury, Kalliopi (Popi) Sotiriadou, B. Christine Green (2008), Sport Development. Systems, Policies and Pathways: An Introduction to the Special Issue
- Λατινόπουλος, Θωμάς Τιμολέων, (2017), Ο αθλητισμός στο Ελληνικό Σύνταγμα: το περιεχόμενο του δικαιώματος και οι περιορισμοί του
- Ελευθέριος Κέλλης, Παναγιώτης Ιωακειμίδης, Ανδρέας Ζαφειρίδης Βασιλική Μάνου, Βασίλης Γεροδήμος, Σπύρος Κέλλης (2006), Αθλητικά Σχολεία στο Διεθνή Χώρο, Ελληνική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού Ε.ΛΛ.Ε.Δ.Α
- Peter J. Katzenstein (2003), Small States and Small States Revisited, New Political Economy, Vol. 8, No. 1,
- Barrie Houlihan & Jinming Zheng (2014), Small states: sport and politics at the margin
- Veerle De Bosscher, Simon Shibli, Maarten van Bottenburg, Paul De Knop and Jasper Truyens (2010), Developing a Method for Comparing the Elite Sport Systems and Policies of Nations: A Mixed Research Methods Approach
- Vanessa Ratten (2015), Athletes as entrepreneurs: the role of social capital and leadership ability
- De Bosscher et al (2010), Comparing apples with oranges in international comparative elite sport studies: Is it possible?
- Γ. Τσιώλης (2011), Δευτερογενής ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: μια ερευνητική στρατηγική συμβατή με τη ποιοτική προσέγγιση

7.3. Ηλεκτρονικές Πηγές

- ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, 24 Δεκεμβρίου 2019 ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ Αρ. Φύλλου 211, <https://www.hellenicparliament.gr>
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
- Ελληνική Κωπηλατική Ομοσπονδία Φιλάθλων Ναυτικών Σωματείων
- Βικιπαιδεία <https://el.wikipedia.org/Κωπηλασία>

- Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή <https://www.olympic.org/>
- Υπουργείο Εξωτερικών, αθλητική διπλωματία <https://www.mfa.gr>
- Διεθνές Κέντρο Ολυμπιακής Εκεχειρίας <http://olympictruce.org>
- Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών <https://www.un.org/youthenvoy/>
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Το Κοινοβούλιο <https://www.europarl.europa.eu>
- Συνθήκη της Λισσαβώνας <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>
- Συμβούλιο της Ευρώπης – Αθλητισμός <https://www.coe.int/en/web/sport/epas>
- Παγκόσμιος Οργανισμός για την Καταπολέμηση του Ντόπινγκ <https://www.wada-ama.org>
- Συνθήκη του Άμστερνταμ <https://eur-lex.europa.eu>
- Η έκθεση του Ελσίνκι για τον αθλητισμό: η Επιτροπή υπέρ μιας νέας προσέγγισης <https://ec.europa.eu>
- Appendix to Recommendation No. R (92)13 rev, (1992) EUROPEAN SPORTS CHARTER
- WHITE PAPER ON SPORT Brussels, 11.7.2007, COM (2007) 391 final
- Fédération Internationale des Sociétés d’Aviron (FISA) <http://www.worldrowing.com>
- New Zealand Rowing <https://www.rowingnz.kiwi>
- Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ΑΕ <https://www.hradf.com/>